

АНДИ АНДРЮС

ЗАВРЪЩАНЕ — в — СОЙЕРТЪН СПРИНГС

...КЪДЕТО ЖИВОТЪТ БЕШЕ ПО-СМИСЛЕН И ПО-ЩАСТЛИВ

*Почти истинските приключения на
Анди Андрюс преди да срещне Проницателя*

Не исках тази книга да свършва...

— Филип Трифонов, актьор —

SKY PRINT

АНДИ АНДРЮС
ЗАВРЪЩАНЕ В СОЙЕРТЪН
СПРИНГС
... КЪДЕТО ЖИВОТЪТ БЕШЕ
ПО-СМИСЛЕН И ЩАСТЛИВ

Превод: Весела Прошкова

chitanka.info

Почти истинските приключения на Анди Андрюс преди да срещне Проницателя.

Не исках тази книга да свършва...

Филип Трифонов, актьор

В този град няма адвокати — просто никой не се нуждае от тях. Местният вестник „Часовой“ излиза веднъж седмично и всички предварително знаят какво пише в него. На това място не са чували за компютри, интернет, електронна поща, клетъчни телефони и микровълнови фурни. Липсват дори светофари, понеже няма достатъчно коли.

Добре дошли в Сойертън Спрингс!

Тук ще срещнете отново първата си любов и старите си приятели. Цветовете, ароматите и звуците ще отключат в сърцето ви носталгия по нещо почти забравено, а героите на Анди Андрюс ще ви подсетят къде все още можете да намерите най-скъпоценните неща в живота.

Насладете се на времето, прекарано в Сойертън Спрингс — нищо чудно да откриете още един град, който бихте искали да наречете свое родно място!

Най-добрият американски разказвач след Марк Твен.

Марк Лори, художник

Един съвременен „Том Сойер“.

Дейв Бари, писател, носител на „Пулицър“

Обзалагам се, че ако прочетете първата глава от тази книга на приятел, и двамата ще паднете от смях.

Марк Виктор Хансен, съавтор на „Пилешка супа за душата“

Който има спомени, има надежда.

неизвестен автор

Бях влюбен. Обектът на първите ми любовни трепети беше Шарън Холбърт — най-готиното момиче, което бях виждал през деветте си години живот. Красивото ѝ лице, обрамчено от къса тъмна коса, беше обсипано с лунички, а сандалите ѝ шляпаха, все едно избухваха фойерверки. Когато тичаше, тя изпреварваше всички момчета в нашия клас.

За пръв път я видях на училищното игрище. Беше съборила по корем Лий Пейтън, възседнала го беше и му удряше главата в асфалта. В този миг разбрах, че ще е моя. Беше прекрасна.

През октомври същата година помолих нейна приятелка да я попита дали е съгласна да ходи с мен. Не знаех точно какво означава да ходиш с някого, обаче бях чул, че при това положение се смяташ за нещо като обвързан и нямаш право да ходиш с други жени. Струваше ми се върховно.

За Анди Андрюс „Ню Йорк Таймс“ твърди: „Това е човекът, които незабелязано се превърна в една от най-влиятелните личности в Америка“. Всички романи на Анди са световни бестселъри. Той е изнасял лекции пред огромни аудитории по изричната молба на четирима различни американски президенти, както и пред ръководния състав на най-големите американски корпорации.

Живее в Ориндж Бийч, Алабама, заедно със съпругата си, Поли, и двамата им синове.

Посвещавам тази книга на Кевин и Гленда Пъркинс.

Твърде рядко оставаш пръв приятел с някого през детството, докато си в гимназията, в университета и когато вече си зрял човек. За мен е чест, че ви познавам.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

През годините приятели и роднини са ме наричали и оптимист, и песимист. Лепвали са ми етикетите съсредоточен *и* разсеян. Веднъж жена ми публично ме похвали заради способността ми да правя компромиси, а по-късно през същия ден ме нахока заради ината ми.

Тържествено признавам, че всички определения за скромната ми личност отговарят на истината. Аз съм спокоен *и* избухлив, наблюдателен *и* невнимателен, господар на емоциите си *и* хленчещо мрънкало. Аз съм човек, стигнал до настоящия етап от живота си, без да ходи по лекари или да попадне в затвора. Смятам се за нормален във всяко отношение. Не съм постигнал блестящи успехи, но не съм и некадърен мърляч. Щастлив съм, освен когато ме налегне тъга, енергичен, освен когато съм уморен, и търпелив с децата си... освен когато не съм.

На този етап от живота си, който мнозина наричат средна възраст, вече съм се примирил с мисълта, че съм ходещо противоречие. Понякога дори се гордея с този факт. Обаче нито за миг не се съмнявам, че съм такъв заради родното си градче. То ме превърна в сегашния Анди. И не само мен! Забележително, нали? Нашите родни градчета ни изпращат по широкия свят, след като са ни обременили с местни диалекти, шантави навици и набити в главата предразсъдъци за самите нас и събратята ни. И всеки от нас има история (която разказва отново и отново) за хората, безвъзвратно вплетени в тъканта на живота му.

Сойертън Спрингс в Алабама е тъкмо такова градче. Сега за мен то е по-скоро спомен, отколкото географско понятие, въпреки че понякога се връщам там, за да науча новини, които май никога не попадат в интернет. Кой е починал, кой е сключил брак, какво невероятно събитие се е случило на сватбата... ей такива неща. Градчето не е прочуто. Всъщност дори не фигурира на няколко щатски карти. Там няма нещо, което да е най-голямо, най-известно или

станало за пръв път. Всъщност като се замисля, Сойертън Спрингс се отличава с нещо, станало за *последен път*...

През осемдесет и шестте години от живота си Майра Флетчър не беше напускала родния си дом в покрайнините на градчето. Двухакровият парцел граничеше с гориста местност, която през Гражданската война е била подложена на артилерийски обстрел. Поколения Флетчърови се гордееха с гюлето, заседнало в короната на вековен дъб. През годините отдолу беше израснал дълъг клон, благодарение на който голямото метално кълбо се виждаше още по-добре.

През едно ветровито мартенско утро гюлето най-сетне падна. Майра (така предположиха всички, след като старицата беше открита) е събирала с гребло сухите листа под дъба, когато черепът ѝ е бил счупен от металната топка, тежаща шест килограма, както по-късно се установи при измерването ѝ. Едва след погребението подир два дни хората в градчето си дадоха сметка, че макар годината да е 1974, на практика Майра Флетчър е била последната официална жертва на Гражданската война.

Израснах в Сойертън Спрингс. Някак съм потиснал в съзнанието си случките от онези отдавна отминали дни и много рядко разказвам спомените си. Не знам поради каква причина. Дано не е от срам, въпреки че ако съм напълно откровен, този фактор е от първостепенно значение. Никой не може да ни направи за смях като онези, които ни познават най-добре.

А там ме познават. Там се научих да се здрависвам „като истински мъж“; никога няма да забравя назидателния съвет: „И при ръкостискането гледай човека в очите!“. Някой в градчето, което ме направи сегашния Анди Андрюс, не е забравил първата ми усмивка, първия ми плач и първата ми ругатня. Разбира се, както можеше да се очаква, тези спомени висят над мен като Дамоклев меч; местните хроникьори, които зорко следят някой да не се възгордее, не пропускат случай да ги изложат на показ пред обществото.

През същата седмица, в която една моя книга попадна в списъка с бестселърите на „Ню Йорк Таймс“, по време на официалния обяд в Ротари Клуб кметът на Сойертън Спрингс ми напомни как на един ротариански турнир по скрабъл Били Пат Уилямс написа думата *баркод*, а пък аз веднага скочих и креснах:

— Що не се гръмнеш бе? Това са две думи — *бар* и *код*.

Посланието беше от ясно по-ясно: „Не си по-умен от другите“. Умен или не в качеството си автор, който вече не трябва да се доказва и не е обвързан с определен жанр, имах възможност да посветя цяла година на писменото документиране на своя роден град. Описал съм случващото се понастоящем, съчетано със спомените ми за миналото. Не очаквайте да научите цялата история на детството ми или историята на Сойертън Спрингс, понеже си бях поставил за цел да пропусна отегчителните подробности. Така и сторих.

Анди Андрюс
Ориндж Бийч, Алабама

ЛЯТО

ПЪРВА ГЛАВА

В градче без киносалон или ресторант за бързо хранене животът е разделен на три сезона: футболен, баскетболен и бейзболен. Седмиците, месеците и дори самото време са съсредоточени в децата, техните тренировки и мачовете им. Повечето хлапета в Сойертън Спрингс упражняваха и трите спорта, но на единайсет години още не бях достатъчно як, за да играя футбол, а за баскетболист не ми достигаха цели петдесет сантиметра. Оставаше ми само бейзболът, на който се бях посветил от известно време. През този сезон обаче щях да стартирам на втора база.

На сбора за първата тренировка веднага се набиваха на очи играчите от миналогодишния отбор: Лий Пейтън, Кевин Пъркинс, Стив Кроцър, Филип Уилсън, Чарлс Реймънд Флойд и, разбира се, моя милост. Всички носехме старите си шапки — кремави с тъмносини козирки и с инициалите ПНБ отпред. Знаехме, че Първа национална банка, която беше спонсор на отбора, ще ни раздаде нови шапки. Междувременно обаче искахме новият тренъор да отличи ветераните от зайците.

Още не го бяхме виждали този тренъор. Бяха ни казали, че името му е Симпсън и че не е местен. *Не е местен* и *не е от града* бяха различни понятия. *Не е от града* означаваше, че някой се е преселил в Сойертън Спрингс от населено място, за което сме чували, и че братовчедите му вероятно още живеят толкова близо, че може в един ден да им отиде на гости и да се върне у дома. Фразата *не е местен* съдържаше намек, че въпросното лице е *от север*.

За мен — хлапето, живеещо в южната част на Алабама, север означаваше Бирмингам — индустриален град в централния район на щата. Мисля, че по онова време имах едно наум за северняците. Наглед разликата между жителите на Севера и Юга не беше кой знае каква, но думата северняк извикваше във въображението ми свирепи викинги и плякосвания. Ето защо ми беше адски интересно да видя този господин Симпсън, същевременно любопитството ми беше примесено с усещане за някаква опасност. Много пъти ми бяха казвали, че сред

северняците има и симпатични хора, но по принцип всички са особняци. Думата *особняци* неизменно се предшествахше от кратка пауза и беше съпроводена от многозначително повдигане на вежди.

Господин Симпсън паркира комбито си и заизважда бухалки, топки, ръкавици за кетчъра. Да, наглед не беше пропуснал нищичко. Зяпахме го от бекстопа, като че ли беше див звяр в зоопарка. От колата му слезе и някакво момче с рижава коса и с повече лунички, отколкото бях виждал на човешко същество — май бяха повече и от тези на леля Нанси Джейн, а тя имаше лунички даже на ноктите! Веднага загряхме, че хлапето е син на тренера, понеже господин Симпсън също имаше рижава коса и пълен набор лунички.

— Привет, момчета — рече ни Симпсън, след като остави товара си близо до хоумплейта. — Казвам се Ханкин Симпсън и съм новият ви треньор.

Извърнах глава. Кевин Пъркинс се подхилваше и ме гледаше. Въпросният Кевин беше нахакан тарикат и аз сякаш четях мислите му: „Ханкин? Откъде пък се взе тоя?“.

Симпсън сложи ръка на рамото на рижавото хлапе и продължи:

— Това е синът ми Ханкин младши.

Не посмях пак да погледна Кевин, но и не се налагаше. Струваше ми се, че усещам хиленето му.

— И така, момчета, аз не съм местен...

„Аха — казах си. — Сега разбирам защо се казва Ханкин...“

— Сигурен съм обаче, че с вас ще се сработим. Нали така? Нали? Преди тренировката направете обикорка на баците. — Той плесна с ръце и се захвана да подрежда екипировката.

Запристъпвахме от крак на крак и се спогледахме. Питяхме се: „Какво иска от нас този рижльо? Обикорка? Баци? Какво е обикорка на баците?“. Забелязахме, че Ханкин младши тича около базите, и ние го последвахме, преценявайки, че хлапето знае за какво говори родителят му.

— Обикорка и баци са северняшки думи — прошепна ми Филип, докато подтичвахме рамо до рамо. — Означават бързо бягане.

Не знаех дали да му вярвам или не. Кевин беше нахакан тарикат, но Филип Уилсън си измисляше разни неща. Беше онова, което по-малките дечица наричаха мента, ние — фантазьор, а възрастните — изпечен лъжец. Можеше да те гледа в очите и да говори толкова

убедително, че да не се усъмниш в нито една негова дума. Нямах му доверие, но дружах с него, понеже веднъж чух как баща ми каза на мама, че сигурно един ден Филип ще стане президент.

Върнахме се на хоумплейта, задъхани от обикорката, и се скупчихме около господин Симпсън, защото знаехме, че ще ни разпредели позициите. Ние, ветераните, нахлупихме шапките си (същинско море от инициали ПНБ) и отправихме безмълвна молитва към Всевишния тренерът да не посочи някого от нас и да отсече:

— Дясното поле.

От памтивека всички бейзболисти от Малката лига интуитивно се страхуват от дясното поле. На игрището за бейзбол има девет позиции и онази в дясното поле е най-непрестижната. Повечето батъри са десняци и изпращат топката в лявото поле; ето защо треньор, който иска да избегне поредица от загуби, съвсем логично поставя най-некадърния играч в дясното. Преди две години изпитах унижението да бъда на този пост в качеството си на слабака в отбора на „Железария «Хенли»“ (зелена шапка с бяло Х отпред). Мач след мач стърчах като пън в дясната половина, без някой да хвърли към мен топката, и хич не се връзвах на приказките на възрастните, които твърдяха, че съм много важен за отбора. Не ставах за кетчър, обаче не бях тъп. Постоянното пребиваване в дясната половина беше унижение. Истинско проклятие. Бях убеден, че съм дамгосан с печата на позора до края на земните си дни. Представях си как като порасна, ще се явя на събеседване за работа и веднага ще ме отсвирят:

— За вас няма място в НАСА. В досието ви пише, че сте играли в дясното поле.

— Момчета — подхвана Симпсън, — ще бием всички. Сигурен съм във вас. Преди да почнем, ще посоча поцията на всеки от вас. Не бойте се, ако сте новаци. В моя отбор всички играят. Обаче мразя ония, дето се морят за поция.

„Морят ли каза? И каква е тая поция? Звучеше доста мръснишки.“ Погледнах Стив Кроцър. Той тъкмо сръгаше в ребрата Чарлс Реймънд Флойд. Лий Пейтън сръга Кевин, а Филип — мен.

„Втасахме я“ — казах си. Или някой беше казал на новия ни тренер, че миналия сезон не сме си давали зор и сме загубили седемнайсет от всичките двайсет и три срещи, или от пръв поглед той беше разбрал, че сме абсолютни задръстеняци и мислим само за цици.

Започвах да подозирам, че господин Симпсън наистина смята да ни умори.

След трийсет минути бяхме на позициите, на които щяхме да играем до края на сезона. Аз бях доволен, понеже ми се падна да съм на втора база. Стив беше на първа, Кевин на трета, Лий беше нашият кетчър, а Чарлс Реймънд стоеше в дясното поле заедно с другите хлапета, които не можеха да хващат.

Филип Уилсън обаче се нацупи, задето тренерът го направи шортстоп. Искаше да е питчър. В интерес на истината и ние го искахме за питчър, но щом разбрахме за Ханкин Симпсън младши, осъзнахме, че нашата няма да я бъде. Всеки от отбора на Първа национална банка знаеше железния принцип в Малката лига: ако треньорът има син, той играе като питчър.

Въпросният принцип дотолкова беше залегнал в методиката на обучение, че вече никой не го оспорваше. Всеки треньор в Малката лига обикновено е баща на един от играчите и проявява слабост към отрочето си. Бива ли го хлапето, или се препъва в собствените си крака? Няма значение. Синът на треньора е абониран за питчър.

През този пръв ден тренирахме яко, за да покажем на господин Симпсън, че не сме толкова задръстени. Героично се хвърляхме да ловим ниски топки и, общо взето, дадохме най-доброто от себе си. Само дето отборът ни май не се беше подобрил кой знае колко от миналия сезон досега. Аз пропуснах сигурен дабълплей, нашият питчър прехвърли топката над бекстопа, а Чарлс Реймънд се разрева, след като една заблудена топка го халоса по главата.

През повечето време тренерът Симпсън си траеше, само чат-пат подвикваше разни команди на език, който не разбирахме, поради което съвсем се сащисахме. Едва в края на тренировката по време на задължителното „нахъсване“ разбрахме истината.

— В бейцбора има един важен принцип — заяви господин Симпсън. — Ако не се научите да играете мъжки, никога няма да станете добри бейцбористи. В бейцбора няма място за хора, които се морят за пощада!

Направо щяхме да паднем. След близо два часа и половина пълно объркване изведнъж проумяхме, че обикорка на баците означава обиколка на базите и че тренерът мрази хора, които се молят за позиция. Как е възможно да сме били толкова заслепени?

Сякаш мълния проряза хоризонта пред очите ни и думите от последното му изречение полетяха към нас като искрици от клада: „Дъра-бъра, дъра-бъра бейцбора, дъра-бъра, дъра-бъра бейцбористи, дъра-бъра, дъра-бъра добри бейцбористи“. Едва сега осъзнахме, че тренерът не може да произнася буквите Л и З и ги заменя с Р и Ц.

Затраяхме си и само се споглеждахме изпод око, докато Ханкин младши и старши се натовариха на комбито и отпрашиха нанякъде. Още никой не беше проговорил, но в главите на всички ни се въртеше една и съща мисъл — че сме сполетени от чудо свише. Едва сдържахме радостта си. Нищо не кефи единайсетгодишните сополанковци колкото шансът да се присмиват на някого. Удоволствието се удвоява, когато имат възможност да имитират жертвата си, и се утроява, когато въпросната жертва е зрял човек.

Кевин пак се подхилваше. Помълчахме още малко, после купонът започна.

Чарлс Реймънд:

— Ац съм бейцборист!

Стив:

— Не, не си. Ти си ревак.

Кевин:

— Обикорка на баците! Обикорка на баците! На поцициите!

Филип:

— Чухте ли го как ми викаше Фирип?

Лий:

— Тренерът Симпсън? Яко ще ни го набие!

Продължихме в същия дух, докато капнахме от умора и се натръшкахме около хоумплейта. Пръв заговори Филип, но вече сериозно:

— Мисля, че тренерът е ориенталец. Ориенталците казват Р вместо Л и Ц вместо З, когато говорят английски. Загряхте ли защо ги плеци такива? Щото е ориенталец. Помните ли какво ни каза отначало? Че не е местен. Сто на сто е ориенталец.

— Ориенталец ли? — намеси се Чарлс Реймънд. — Не беше ли това думата, за когато търсиш пътя?

Кевин подигравателно се изкиска.

— Онова е ориентация, тъпако. Той мисли, че тренерът е японец, нали така? — заяви и ме погледна.

Изкушавах се да кажа на Филип, че никога не съм виждал японец, който е висок метър и деветдесет, тежи минимум сто и двайсет кила, има рижава коса и поне един тон лунички, обаче той изглеждаше толкова самоуверен, че истината нямаше шанс пред толкова убедителен опонент.

Все пак реших да се пробвам, но преди да проговоря, Лий ненадейно се изкиска.

— Защо се хилиш? — попитахме в един глас.

— Хрумна ми нещо... — каза той, заливайки се от смях. — Представих си как по време на някой мач заобикалям трета база... — Млъкна и отново се изкиска. — Заобикалям трета база и се устремявам към хоумплейта, и... — Той се запревива от смях.

— Стига си цвилел, а говори! — скастрихме го.

— Устремявам се към хоумплейта, а тренерът Симпсън ми крясва: — Пръцнй се, Рий! Пръцнй се!

Повече не споменахме ориенталската теория. Веднъж Кевин ми каза под секрет, че според него Филип е пълен въздухар. Предположих, че по този начин изразява съмнението си в предположението за ориенталския произход на господин Симпсън. Не че имаше значение. Един от най-добрите ни приятели Питър Чин беше японец или нещо подобно, обаче произнасяше идеално буквите Л и З, освен когато заедно с нас имитираше горкия тренер.

Няколко спомена от въпросната година завинаги са запечатани в съзнанието ми. За всички, които играехме в онзи отбор, до ден-дневен Филип Уилсън си остава Фирип. И никой не е забравил мача, в който Лий Пейтън заобиколи трета база, устреми се към хоумплейта, но преди да го стигне, падна и се запревива от смях, понеже тренерът Симпсън наистина извика:

— Пръцнй се, Рий! Пръцнй се!

Ако трябваше да избирам случка този сезон, която да съхраня в капсула на времето и да нося със себе си до края на живота си, това щеше да е споменът за деня, в който изритаха от отбора Стив Кроцър. Може би думата „изритаха“ е пресилена. Всъщност го прехвърлиха в нов отбор, понеже президентът на лигата разбра, че родителите на Стив живеят в друг окръг.

При всички случаи положението беше гадно. Стив беше играл с нас цели четири години — две за железария „Хенли“ и две за Първа

национална банка. Сега го изпращаха в друг отбор близо до дома му. Беше ни много кофти. Стив ни беше приятел и много го биваше на първа база. Не искаше да си отиде. Ние не искахме да се разделим с него. Така или иначе последният му ден в отбора настъпи.

След тренировката тренерът Симпсън ни събра около мястото на питчъра, сложи ръка на рамото на Стив и заговори:

— Момчета, това е тъжен ден за нас. Стив ще ни липсва. Той е прекрасен бейцборист и прекрасен младеж.

Стив беше на ръба да се разреве. Ние — също.

— Не рацбирам тая ваша система — продължи Симпсън — и не ми пука каква е. Обаче едно ми е ясно... и ме гледайте, като говоря, щото е много важно! Искam всички да рацберете, че това е кур-минацията в кариерата на Стив!

Всички, включително Стив, подскочихме, сякаш ни удари ток с напрежение хиляда волта. Наистина ли беше казал онази думичка? Не, сигурно ни се беше счуло.

— Точно така. Истинска кур-минация! Блестяща кур-минация!

Не, нямаше грешка. Слухът ни беше наред. Разбира се, знаехме какво има предвид — та нали цяла година машинално си бяхме превеждали от симпсъновски език. Казваше, че участието в нашия отбор е кулминацията в кариерата на Стив, само дето чувахме друго. Беше прекалено хубаво, за да е вярно. От всички думи, които гарантирано предизвикват луд смях у единайсетгодишните пишлемета, тази беше на първо място в списъка с простотии. А нашият треньор я повтаряше непрекъснато.

Едва ли ще преувелича, ако кажа, че всички до един се въргаляхме по земята. По страните ни се стичаха сълзи. Тренерът Симпсън си помисли, че наистина плачем, и много се разтревожи. Направи няколко отчаяни опита да ни успокои, но усилията му бяха напразни.

Не след дълго и той се разплака. По-късно ни стана кофти, обаче Кевин изтъкна нещо, с което приспа гузната ни съвест:

— Не берете грижа за тренера. Това беше кур-минацията на работата му с нас.

* * *

От години не съм виждал господин Симпсън. Кевин Пъркинс и Стив Кроцър бяха на сватбата ми. Лий Пейтън завърши медицина, върна се в Сойертън Спрингс и стана общопрактикуващ лекар. Чарлс Реймънд Флойд се оказа къснозрейка в бейзбола. В нашия отбор беше пълно дърво, но в колежа беше центърфийлдър и три години игра във втора професионална лига. Колкото до Филип Уилсън, съвсем му загубих дирите. Последното, което чух за него, беше, че търгувал с коли на старо и редовно се кандидатираше за кмет на някакво градче в Луизиана.

Между другото с Кевин все така сме първи приятели, въпреки че той живее в Сойертън Спрингс, а пък аз отдавна напуснах градчето. Още си спомням какви бяхме всички момчета от отбора през онова лято. Затварям очи и чувам как се превиваме от смях заради нещо, което ни се е сторило най-забавното на света. И мъничко се натъжавам, като си помисля, че никога повече няма да се смеем толкова искрено и от сърце.

ВТОРА ГЛАВА

Щом Хауард и Соня Пийл излязоха от магистралата, нещо избумтя под капака на мерцедеса им. Двамата се спогледаха. Той сви рамене и продължи да говори:

— След като вече сме наблизко, нищо не ни пречи да завием по страничния път и да се порадваме на природата.

Бумтенето се повтори.

Соня изгледа изпод око съпруга си:

— Може да е някаква повреда на двигателя. Дали да не се върнем до сервиса при изхода от магистралата?

— Глупости — отвърна Хауард. — Нищо й няма на колата. Вероятно в бензина има някакви примеси. Ще изгорят и край.

След трийсет минути Соня каза:

— Нищо й няма на колата. Вероятно в бензина има някакви примеси. Ще изгорят и край.

Вече не бяха в мерцедеса, а вървяха по затревения банкет. Семейство Пийл бяха от Чикаго. Хауард беше главен счетоводител в голяма компания, Соня беше домакиня и се беше посветила на отглеждането на децата. Сега и двамата бяха прехвърлили петдесетте, а децата им бяха пораснали.

През последните двайсетина години всеки юни семейството отиваше на почивка по крайбрежието на Мексиканския залив. Сега за пръв път съпрузите бяха без отрочетата си.

Хауард си беше наумил да превърне пътуването в знаменателно събитие. Несъмнено беше осигурил луксозен живот на съпругата си. Тя караше мерцедес и пазаруваше от най-хубавите магазини в Чикаго, но според него в живота й липсваха спонтанността и тръпката. Затова беше решил да се отклони от магистралата.

— Ще бъдеш ли така добър да ми обясниш защо се отклони от магистралата? — промърмори Соня, докато куцукаше по банкета с елегантните си обувки с висок ток. — Даваш ли си сметка, че сме бог знае къде в глухата провинция и сме изпаднали в бог знае какво положение. И още един въпрос: даваш ли си сметка, че при всяко наше

пътуване през последните двайсет години все ставаше някаква издънка? Слава богу, този път не сме се загубили, както се случва обикновено, защото твоя милост мрази да моли някого да го упъти. Помня как веднъж...

Хауард слушаше с половин ухо гневната тирада на жена си и си мислеше, че тя има право. „Ако не за друго, то за нежеланието ми да разпитвам за посоката. Защо мразя да ме упътват?“ Вероятно му се струваше, че не е мъжествено. Доколкото си спомняше, никога не беше молил да го упътят.

Отново се заслуша в думите на Соня. „От какво се жалва сега? — запита се. — Господи, пак мрънка за тоалетната!“ Триеше му сол на главата, задето преди един час не беше спрял в крайпътния комплекс, където имаше тоалетна. Още тогава ѝ се пишкаше, а сега беше вбесена. Хауард си каза, че отказът му да спре вероятно е още една проява на мъжество. Спираше само в краен случай. Мразеше да си прахосва времето. Имаше си график.

— Идва някаква кола — промърмори той и повдигна вежди. Обърнаха се и замахаха, въпреки че шофьорът явно възнамеряваше да спре. Майк Мартин зави вдясно, удари спирачки и свали стъклото.

— Бас държа, че искате да ви закарат донякъде — подвижна на двамата пешеходци. — Преди малко видях автомобила ви. Качвайте се.

— За къде пътувате? — попита Хауард. Нямахте намерение да се довери на първия срещнат. Беше градски човек и знаеше какви опасности дебнат непредпазливите.

— Отивам си вкъщи — отговори Майк. — На драго сърце ще ви закарам в града. Между другото, казвам се Майк Мартин.

— Кой е този град? — намеси се Соня.

Майк започна да се изнервя. По говора им личеше, че не са от Фоли или някъде тъдява, но определено изглеждаха недоверчиви.

— Сойертън Спрингс, госпожо. На десет километра оттук е. Разбира се, ако предпочитате да вървите пеш...

— Не, не! — едновременно възкликнаха двамата и се качиха в колата. Соня седна отпред, Хауард се настани на задната седалка, за да държи под око Майк. Изглеждаше симпатяга, но като нищо в багажника му можеше да има човешки труп.

— Е, Майк, какво работиш? — попита, за да подхване разговор.

— Собственик съм на погребално бюро — отвърна онзи и натисна газта.

На влизане в града Соня забеляза табелата с надпис: „Сойертън Спрингс. ГРАД, КОЙТО ЩЕ ВИ ХАРЕСА“. „Съмнявам се“ — помисли си тя. Майк вече ги беше осведомил, че се налага да пренощуват в градчето, обаче Хауард отказа и настоя да ги закара до някой сервиз. Майк спря пред гаража на Дик Ролинс — единственият сервиз в Сойертън Спрингс.

— Здравсти, Дик — подвижна през сваленото стъкло. — Да не повярва човек, че още си тук.

— Не съм — ухили се той. — Отбих се да си взема пистолета. Днес ще давам старта на състезанията на хлапетата.

Майк се обърна към съпрузите Пийл и обясни:

— Всяка година в градчето се устройва пикник за ознаменуване началото на лятото. Винаги е край езерото Боман. Имаме надбягвания с чували и разни други забавления.

Хауард кимна и се обърна към Дик:

— Господин... тъъ... Ролинс, нали така? Аз съм Хауард Пийл от Чикаго. Това е съпругата ми Соня. Пътуваме към крайбрежието. Колата ни се повреди на второкласно шосе №10 и спешно трябва да се поправи.

— С най-голямо удоволствие щях да ви помогна — отвърна Дик, — обаче след дващест минути трябва да съм на пикника.

Хауард прехапа устни и процеди:

— Някой друг в града може ли да поправи автомобила?

— О, да — ухили се Дик. — Джо Булард е цар на двигателите. Роджър Лъкър, градският полицаи, също го бива. Кевин Пъркинс, Рик Карпър, Том Хенли... всички разбират от автомобили. Като се замисля, и госпожица Луна Майерс е доста сръчна. Сама си оправя колата.

— Чудесно. Да намерим някой от тези хора.

— Абе, лесно ще ги намерим, ама няма да ви са от полза.

— И защо? — повдигна вежда Хауард.

— Щото всички са на пикника — отвърна Майк, сякаш човекът от Чикаго сам трябваше да се досети. — Вижте, имаме хубав хотел на две преки оттук. Ще ви закарам да се поосвежите, после ще дойдете на пикника. Разбира се, ако беше спешно, щяхме да реагираме веднага.

— Спешно е! — кресна Хауард, който беше почервенял като рак.

— Някой умира ли? — обади се Дик.

— Не... — неохотно измънка човекът от Чикаго.

— Значи няма нищо спешно! — назидателно каза Дик. — Ще се видим на пикника.

„Лоза и маслина“ на Мейн стрийт всъщност беше голяма стара къща, обаче през 1964 Тони и Кристи Хамилтън я бяха преустроили в хотел с десет стаи. Двуетажната дървена постройка беше боядисана в бяло, а капациите на прозорците — в зелено. На голямата веранда, заобикаляща хотела, бяха наредени люлеещи се столове. Кристи обясни на новодошлите:

— Днес няма да сервираме вечеря. Всички ще хапнат на пикника, но не берете грижа, за вас ще има достатъчно храна. Закуската поднасяме точно в седем и половина. Ето ви ключа — стая номер две. Дължите ми двайсет и четири долара. Предпочитам да ги получа още сега.

Щом влязоха в стаята, Хауард с облекчение установи, че тоалетната е индивидуална, а не на етажа. „Ако беше обща — каза си, — Соня нямаше да ми проговори до края на живота си.“

— Какво ще правим сега? — промърмори.

— Първо ще си сваля обувките — отговори жена му. — Стъпалата ми са разранени. Забеляза ли, че няма телевизор?

— Обаче има тоалетна — изтъкна той.

На вратата се почука. Беше Тони.

— Искате ли да дойдете с нас на пикника? Имаме кон и двуколка, която използваме при такива случаи. Гарантирам ви, че ще си изкарате чудесно. Ако останете тук, ще умрете от скука.

Съпрузите Пийл моментално осъзнаха логиката в думите му и без колебание приеха предложението. И двамата за пръв път се возеха на двуколка и Соня с изненада откри, че ѝ харесва.

— Как се казва конят? — обърна се към Кристи.

— Губернатор. Нарекохме го така заради приликата между задните му части и лицето на човека, заемащ тази длъжност.

Всички пригнаха.

Соня искрено се забавляваше в компанията на Кристи. Двете вече си говореха на ти, сякаш се познаваха отдавна. На пикника хотелиерката я запозна с няколко дами, включително Фонси Булард, която се стори позната на Соня. След като поговориха само няколко

минути, стана ясно, че една позната на Соня от Чикаго държи в дневната си снимка на Фонси, с която били първи приятелки в университета.

Хауард помагаше на Тони да качва на двуколката желаещите да се повозят, а докато траеше обиколката на езерото, той разговаряше с другите мъже и гледаше как децата си играят.

— За пръв път попадам в такъв град — промърмори на Майк. — Откога живееш тук?

— Откакто съм се родил.

— Някога изпитвал ли си желание да заживееш другаде?

— Случвало се е, но след седмица-две prestaвах да го искам. Приятелите ни са тук, училището е добро, въздухът — чист... и хората държат един на друг.

Хауард се обърна да погледне жена си, която седеше на одеяло редом с Кристи. Двете сякаш бяха първи приятелки. Всъщност Соня се превиваше от смях. Отдавна не я беше виждал толкова щастлива.

— Знаеш ли, Майк — промърмори, — срам ме е да го призная, но смятах, че хората по тези места са скучни или глупави. Едва сега разбрах колко съм грешал. Изобщо не сте такива.

— Тъй си е — ухили се Майк. — Може би и не всички хора от Чикаго са надути кретени.

Дик изникна отнякъде и се приближи до тях:

— Здравсти, приятели. Хауард, приключих с последното състезание и изтеглих на буксир колата ти. Даже ми остана време да я оправя. Нищо работа — откачил се беше маркучът на помпата за горивото. Можете да продължите пътя си, друже.

Хауард се навъси:

— Дик, ще те помоля за една услуга. За пръв път съм във вашето градче, обаче ми се струва, че мястото ми е при вас... поне засега. Вече не ми се пътува за крайбрежието. Ще ти дам петдесет долара отгоре, за да не кажеш на съпругата ми, че си оправил колата.

Дик се усмихна:

— Няма да ти взема пари за ремонта. Кофти ми е, задето ви забавих излишно. Колкото до жена ти... съжалявам, обаче вече й казах. Лицето на Хауард помръкна.

— Но ако държиш да поостанеш, проблемът ти е решен. Жена ти искаше да ми даде сто долара да си трая за колата.

ТРЕТА ГЛАВА

— Ти си копие на баща си — казват ми мнозина всеки път, когато се върна в родния си град. Приемам го като комплимент. Макар външността да е от значение, мисля, че те имат предвид приликата в характерите ни. Баща ми беше откачалка. Не професионална откачалка, какъвто станах аз, но все пак голям чешит.

В детството ми той беше и пастор, и диригент, и духовен наставник на младежката организация към баптистката църква на Божията благодат. Приятелите ми го обожаваха. Имаше защо — той ги разсмиваше до сълзи. Случваше се в петък вечер да се върна у дома след среща с гадже и да заваря двайсетина мои връстници, насядали около баща ми, да поглъщат всяка негова дума.

— Бях отличен студент — казваше той. — Завърших семинарията с оценка *персона нон грата*.

Всички избухваха в смях, мама забелваше очи, а той се прехвърляше на друга тема.

— Говорете на френски, господин Андрюс — подхвърляше някой и татко веднага се подчиняваше.

— На руски!

— На испански!

Той „говореше“ и на тези езици. През живота си не беше учил чужд език, но умееше да произнася отделните срички така, че да изглежда, сякаш владее всички световни езици. Чрез шантави физиономии и жестове предаваше налудничавите си мисли и въпреки че не му се разбираше и думичка, приятелите ми го смятаха за най-забавния човек на земята.

Госпожица Една Тигпен от местния вестник „Часовой“ веднъж интервюира баща ми през седмица, която беше необичайно бедна на новини дори според стандарта на Сойертън Спрингс. Щом се разчу за интервюто, всички трепетно зачакаха излизането на броя. Всеизвестно беше, че „брат“ Андрюс не понася хората, които не носят майтап, и няколко пъти беше заявявал следното: „Бас държа, че още в детството си госпожица Една е била оперирана от чувство за хумор“.

Интервюто напълно оправда очакванията. Накрая госпожица Една отбелязваше колко щастливи са баптистите в градчето, задето техният пастор не само говори четиринайсет езика, включително суахили, но е и духовен водач, който често ходи на риболов с прочутия евангелист Били Греъм, любимец на четирима американски президенти. Често се питам дали баща ми е искал опрощение заради лъжите си. Дълбоко се съмнявам.

Гордеех се с факта, че дори „небогомолците“ смятаха татко за голяма работа. Той беше най-добрият играч на пинг-понг в града и се справяше повече от добре на трета база в отбора по софтбоул на Християнската младеж.

Не понасяше двуличието и за разлика от повечето духовни лица беше прекалено прям. Спомням си градската легенда как в началото на кариерата си татко произнесъл реч пред дамите, членуващи в Женския мисионерски съюз (ЖМС) — едни от най-кресливите и празноглави членки на паството му. Според мълвата той бил заявил:

— Госпожи, искам да ви кажа три неща. Първото е, че на този свят има много изгубени души. Второ, на повечето от вас въобще не им пука за тях. И трето — добавил, забелязвайки шокираните им изражения, — адски жалко е, че повече ви е грижа задето вашият пастор използва думи като „пука“ и „адски“, отколкото за онези бедни хора.

Неговите възпитателни методи бяха коренно различни от традиционните. Докато бях малък, той често ме потупваше и ми четеше конско. Като навърших дванайсет, престана да ме шамаросва и макар да продължи да ми чете конско още няколко години, започна да използва други възпитателни прийоми.

През една юнска привечер (по това време вече бях на тринайсет) с Лий Пейтън и Кевин Пъркинс се скатахме край езерцето зад нашата къща. Изгаряхме от нетърпение да изпробваме лулите, които предишната седмица си бяхме направили от царевични кочани. Натъпкахме ги с тютюн, пафкахме двайсетина минути, после се зарекохме никога повече да не пушим. Хвърлихме във водата изобличаващите ни веществени доказателства, изядохме цяло пакетче ментови бонбони и забравихме за случилото се.

След няколко дни с Лий и Кевин бяхме у нас и гледахме телевизия. Баща ми дойде в дневната, поседя няколко минути и преди

да излезе, ни подхвърли малък албум за снимки:

— Разгледайте новите ми фотографии. Току-що ги проявих.

Свихме рамене и запрелиствахме албумчето. Видяхме обичайните семейни снимки: нашето куче, мама и любимите ѝ азалии, празненството по случай рождения ден на сестра ми, три момчета, които пушеха край някакво езеро. Какво?! Наведохме се да разгледаме по-добре последната фотография. Боже мили! Бяхме ние тримата! Но как...

И без да е гений, човек би се досетил как е станало, а ние не бяхме гении. Баща ми се беше промъкнал през горичката, беше заснел прекрасна фотография (достойна да бъде поставена в рамка), на която се виждахме ние тримата и облаците от тютюнев дим около главите ни. Той никога не отвори дума за случилото се, обаче посланието беше пределно ясно. Нито едно провинение нямаше да ми се размине безнаказано.

И ако щете вярвайте, рядко се опитвах да скрия белите си. Баща ми невинаги беше симпатичният добродушко, готов да пусне шега. Имаше си няколко железни правила.

— Спазвай железните правила, ако не искаш да играе каишът — казваше често. Разбира се, само се шегуваше (така мисля).

Правило номер едно гласеше: „Винаги ставай, когато в стаята влиза дама. Важи и за майка ти, и за сестра ти“.

Твърдеше, че един ден моята съпруга ще бъде много доволна от това правило. Оказа се прав.

Правило номер две: „Хапвай от всичко, което е на масата. Изяждай всичко в чинията си“.

Баща ми, който беше роден през голямата депресия, много държеше на това, но аз бях толкова придиличен към храната, че когато сестра ми дойде на бял свят, правилото вече не важеше. Мисля, че усилията му да ме приучи да ям черен дроб, го бяха изтощили.

Правило номер три: „Никога не удряй сестра си“.

Тъкмо това ме затрудняваше най-много. За сестра ми нямаше правило „не удряй брат си“, в резултат на което тя често се възползваше от липсата му.

Правило номер четири: „Никога не играй в дневната с пиратки, водни балони, пясък, зимни кьнки, йо-йо, пастирски камшик или с кучето“.

Въпросното правило отначало гласеше само „Никога не играй в дневната“. Останалите атрибути бяха добавяни един по един.

Правило номер пет: „Винаги казвай истината. Полуистината е равнозначна на лъжа“.

Баща ми беше убеден, че истината е като див звяр — пусни я на свобода и тя сама ще се брани.

— Не е важно, че хиляди хора вярват в нещо глупаво и погрешно — каза ми веднъж. — То пак си остава глупаво и погрешно.

Обикновено в неделните утрини той вървеше пеш до църквата. Твърдеше, че така си прочиства съзнанието и прави последна редакция на проповедта си. В единайсет часа всички скамейки бяха претъпкани с богомолци, дошли да чуят „какво е измислил брат Андрюс през тази седмица“. Повечето членове на паството с радост приемаха посланията му, но някои го хулеха.

Обвинявах го в непочтителност пред Всевишния. Веднъж един гостуващ пастор завърши проповедта си, крещейки призови към богомолците да изхвърлят в реката всички телевизори, всички стереоуредби и радиоапарати и всички минижупи и бикини. След като онзи най-после се усмири и седна, баща ми застана на амвона и каза:

— Ако обичате, станете. Да изпеем заедно химн номер 481 „Ще ви чакам край реката“.

При друг случай предупреди енорияшите си да не казват на методистите, че за да попаднат в рая, трябва да носят съд, покрит с капак. Хората го обичаха заради тези шегички и ненадминатото му чувство за хумор. Той пък беше убеден, че Бог може да се усмихва.

До края на живота си ще помня разговора помежду ни малко след като взех шофьорска книжка. Поисках му ключовете от колата, а той отвърна:

— Ще ти позволя да я караш, след като се подстрижеш късо.

Реших, че съм го хванал натясно, и заявих:

— Ама Исус е бил с дълга коса!

— Вярно е — кимна баща ми, после се поусмихна и добави: — Освен това навсякъде е ходел пеш.

Моят баща! Беше израснал в Юга през четирийсетте и петдесетте и бе продукт на този град и на тези времена, но без типичните за тях предрасъдъци. След бомбардировката на една

църква през 1963 той отиде с колата до Бирмингам, за да обядва в ресторант с неколцина чернокожи пастори.

Нямаше пари да ме изпрати в университет, но се погрижи да следвам. Накара ме да работя и сам да си платя за образованието. А когато се отказах от учението, за да стана „лектор, комедиант, писател или нещо подобно“, двамата с мама бяха единствените, които не заявиха на всеослушание, че ми се е разхлопала дъската.

— Синко, подкрепям те с две ръце — каза ми той. — Стойността на всеки човек се определя не от професията, а от постиженията му. Пет пари не давам дали ще си изкарваш прехраната с копаене на канавки... стига да си гледаш съвестно работата! Тогава ще доведе приятелите си и ще им покажа какви канавки е изкопало моето момче. Сега се гордея с теб. Но още повече се гордея с бъдещите ти постижения.

Понякога нощем наблюдавам спящите си деца и казвам молитва за бъдещето им. Не пропускам да спомена ролята на баща ми в оформянето им като личности. Гледам как нощната лампа хвърля сенки върху милите им личица и си мисля колко се гордея с постиженията им. И тихичко им прошепвам, благоговеейки пред чувството, което ме обзема:

— *Толкова ми напомняте на моя баща.*

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Като малък през лятото бях свободен като птичка. Нямаше училищни занятия и моите родители, които по принцип бяха доста стриктни, сякаш също като мен му отпуснаха края. Разрешаваха ми да си играя по цял ден, при условие че се прибирам вкъщи „щом включат уличното осветление“. Така и правех. Няколко пъти обаче наруших правилото...

Стисках домот и се взирах в бялата веранда на „Лоза и маслина“. Нищо не помръдваше в малкото хотелче. Отдавна беше минало полунощ, но светлината от лампата над вратата почти стигаше до сенките, в които се криех със своя по-голям и по-отракан братовчед Брайън. Той пък държеше яйце.

— Абе ще го хвърлиш ли този домот, или напротив? — прошепна ми той.

Не бях сигурен какво ще направя. По принцип бях добро дете. Ходех на църква, в училище изкарвах предимно петици и не използвах цинични изрази освен „мама му стара“. Всеки четвъртък следобед заедно с мама посещавах в старческия дом леля Рут и даже ѝ позволявах да ме целуне по бузата, въпреки че по брадичката ѝ течеше слюнка, боядисана в кафяво от енфието, което тя смъркаше.

Да, бях добро дете. Но ето че посред нощ тичах по улиците и сега се целех с презрял домот в наскоро боядисаната веранда на един от най-добрите приятели на баща ми.

„Какви ги върша?“ — помислих си. Тъкмо този следобед собствениците на „Лоза и маслина“ господин и госпожа Хамилтън ни бяха дошли на гости с цяла чиния шоколадов сладкиш. Отпуснах ръце. Сърце не ми даваше да изцапам красивата веранда.

— Шубетата умират безславно — презрително просъска Брайън.

Хвърлих домата. Той се удари във входната врата и изпръска с червено още неизсъхналата боя на верандата. Почти в същия миг в стаята на горния етаж светна лампа. Разбира се, братовчедът Брайън така и не хвърли яйцето.

Хукнахме по тясната уличка край железарията на Хенли. Бях объркан. Искаше ми се да не се бях измъквал преди час през прозореца на стаята си. Нито да бях замервал с домат, краден от градината на Кейпър, вратата на „Лоза и маслина“. Всъщност бях решил да не го правя... но все пак го хвърлих!

Сигурно причината беше в злобничкия коментар на Брайън, че шубетата умират безславно. Макар да не бях сигурен каква слава очаква единайсетгодишно хлапе, хвърлящо домати, предизвикателството на братовчеда ме накара да докажа, че съм куражлия. „Куражлия съм — казах си. — Може да не ми сече пипето, но съм куражлия.“

Брайън беше на дванайсет. Всеки юли прекарваше по няколко дни в дома ни в Сойертън Спрингс. Майка му, която беше сестра на мама, го качваше на автобуса в Бирмингам със запас от шоколадови десертчета и десет-дванайсет книжки с комикси, накрая окачваше на врата му голяма табела с надпис „БРАЙЪН“.

Не познавах по-умно момче от него и с нетърпение очаквах гостуванията му. Интелектът му не беше в области, от които възрастните се възхищават — той не беше отличник в училище, нито основно познаваше Библията. Обаче му идваха наум идеи, които никога нямаше да хрумнат на мен.

Една година той научи двама ни с Кевин Пъркинс да пушим. Заведе ни на поляна зад гимназията, където растяха гъсти храсталаци паламида. Следвайки указанията на Брайън и с хартийки, изрязани от плик за пазаруване, ние свихме шест нескопосани пури. Също като Брайън аз повърнах, след като ги изпушихме.

Следващата година (мисля, че бях на осем) той ми каза, че този тютюн е за невръстни хлапета. Каза още, че на нас ни подхождат истински пури. Като онези, които е пушил в Бирмингам.

— Какви пури ни поръча дядо? — попитах го невинно. Разглеждахме полицата с цигарите в Пътуващия магазин на Рик (в паметта ми въпросният магазин е останал като магазин на колела от веригата „Севън Илевън“). Брайън беше измислил хитроумен план, чрез който да прелъжем Рик да ни продаде пури. Тъй като бяхме малолетни, не бях сигурен в успеха на плана, но за мое учудване той проработи.

Брайън отвърна:

— Дядо ни заръча да купим пакет „Типарило“ с аромат на череша и няколко „Уайт Аул“ с аромат на ябълка.

Избрахме пурите и ги подадохме на Рик.

— За дядо са — обясних. — Ние няма да ги пушим. — После му платих с две монети от пет цента, една от десет и сто два и две пенита.

Година по-късно Рик ме попита дали си спомням как купих пури от него и дали ни е прилошало.

— Рекох си, че драйфането до припадък е по-страшно наказание, отколкото шамарите на баща ти, ако му бях казал какво си направил — добави.

Имаше право. Изповръщахме си червата и, честно казано, до ден-дневен не намирам голяма разлика между истинските пури и онези от паламида, свити в бакалска хартия. Следващото лято на Брайън хрумна идея, която разсмя мнозина в града. На животинчетата обаче хич не им беше весело. Хващахме всеки домашен любимец, който можехме да докопаме, после го пускахме, но с променена външност.

Брайън нахлузи роклички от куклите на сестра ми на няколко котки от сюрята на господин Майкъл Тед. Пленихме белите пудели на госпожица Луна Майер и ги боядисахме в зелено. (От мен да го знаете, че безвредната боя за сладки не се отмива от кучешката козина.) С черен маркер Брайън свърза петната на далматинеца на Пейтънови, а пък аз грабнах флакон с бронзова боя и дарих на коня им златна опашка.

Известно време по улиците се срещаха сума странни наглед животни. Никой не се разсърди кой знае колко, само госпожа Пъркинс взе да вдига гири, ама имаше защо. Нейното коли на име Шампион беше нашият шедьовър.

Тайно взехме бръснарската машинка на татко и обръснахме голямото куче. Само на гърба му оставихме ивица козина, широка около пет сантиметра, и я боядисахме в розово. Шампион се превърна в пес пънкар с мохиканска подстрижка.

По този повод бая си изпатих. Госпожа Пъркинс се обади на баща ми и се оплака от мен. Подозирам, че татко повече се ядоса от кучешките косми в бръснарската машинка, отколкото от индианската прическа на Шампион, но в крайна сметка резултатът беше един и същ

— изядох як пердах с каиша. Междувременно Брайън се беше върнал в Бирмингам и не го заплашваше моята злочеста участ.

В годината, когато станах на десет, баща ми заплаши, че каишът ще играе преди пристигането на Брайън. А за него каза:

— Това момченце плаче за бой.

Брайън все пак се върна.

През това лято организирахме частен панаир. Устроихме го в нашия заден двор и вземахме по десет цента входна такса от всички хлапета, желаещи да го посетят. За всяка игра се плащаше по пет цента. Атракциите бяха пръти, на които се нанизваха рингове, хвърляне на чувалчета по дъска с дупка (точки печелеха всички, улучили дъската, а за попадение в дупката резултатът се удвояваше) и конкурс по танци, при който победителят получаваше захарна пръчка. Предлагаме дори стрелба с въздушна пушка — любимото плюшено мече на сестра ми беше и мишена, и награда за точна стрелба. Малко ме беше шубе, като си представех какъв вой ще нададе малката госпожица, като види, че мечето ѝ го няма, обаче Брайън изкриви мерника на пушката, та никой да не спечели. Така и стана. Изкарахме близо десет долара от панаира. Брайън взе осем, понеже идеята беше негова. Право да ви кажа, не ме беше яд. Беше голям купон, докато Стив Лъкър не се усети, че някой се е бързикал с пушката, и ме шибна в корема. Татко каза, че така ми се пада.

Предвид неприятностите, които братовчедът Брайън ми навличаше всяка година, все още не мога да си обясня защо продължавах да му се подчинявам. Така или иначе го правех. Способността му да убеждава беше легендарна. Можеше да измисли най-идиотската идея и след като изслушвах обясненията му, си казвах: „Сече му пипето на братовчеда. Пак измисли нещо умно“.

Тъкмо заради този негов талант сега посред нощ препусках към къщи.

— Дали ни видя? — изхъхрих.

— Кой? — попита Брайън.

— Господин Хамилтън! — озъбих се. — За кого мислиш, че говоря? Дали ни видя?

— Не. Няма начин.

Щом стигнахме до нас, се прекачихме през прозореца на стаята ми. Беше тъмно като в рог, обаче ние бързо се пяхнахме в леглото.

Полежахме няколко минути, после прошепнах:

— Мислиш ли, че ще ни хванат?

— Какви ги дрънкаш? Какво е това „ни“? Нищичко не съм направил. Ти хвърли домата, нали така? Освен това утре по обяд хващам автобуса за Бирмингам.

Не повярвах на ушите си. С моите приятели спазвахме принципа един за всички и всички за един. Никой не портеше, никога не зарязвахме приятел в беда и най-важното — всички заедно отивахме на бесилото. А ето че собственият ми братовчед, моят кръвен роднина, се канеше да хвърли вината върху мен. След като години наред му се бях подчинявал сляпо, в този момент осъзнах, че е долен мръсник и подлец.

На другия ден дори се радвах, че си заминава. В единайсет и половина го закарахме до автобусната спирка и нашите му купиха няколко книжки с комикси, за да не скучае по време на пътуването. Изкушавах се яко да го шибна за сбогом, но само стиснах ръката му и през зъби процедих:

— Кретен такъв!

— Да не се отървеш от неприятности! — прошепна ми той и се качи на автобуса.

Още по обяд клетвата му май ме застигна.

— Момчето ми — каза мама, — господин Хамилтън се обади сутринта. Попита дали днес по някое време можеш да отскочиш до хотела. — Едва не припаднах, а тя добави: — Искал да му помогнеш за някаква работа.

— Хамилтън е свестен — обади се татко. — Благодарен съм му, задето от време на време те вика да му помагаш. Работата пречи на момчетата да правят бели. — После се обърна към мама: — За какво става дума този път?

— Май спомена за пребоядисване на верандата.

— Хм, странно — промърмори баща ми. — Та нали Тони я боядиса вчера!

— Доколкото разбрах, някой я е изцапал снощи — обясни тя. — Анди, довърши си сандвича и отиди да помогнеш на човека.

Така бях затаил дъх, че едва не се задуших. Знаеха ли истината? Дали Брайън ме беше наклеветил? А може би знаеха, понеже ми бяха

родители и четяха мислите ми. Защо ме изтезаваха? Нима чакаха да си призная? Дали в тишината чуваха думкането на сърцето ми?

— Да, госпожо — смотолевих.

Заварих господин Хамилтън да ме чака на верандата. Вече беше приготвил боята и четката, като че ли някой го беше известил, че скоро ще съм при него.

— Привет, Анди — усмихна ми се той. — Благодаря, че дойде.

Насилих се и аз да се усмихна, но не продумах.

— Погледни какво безобразие! Вчера с госпожа Хамилтън боядисахме верандата, а снощи някой е хвърлил домати, преди боята да изсъхне. Можеш ли да почистиш с шкурка петното и да пребоядисаш всичко?

— Да, сър — отговорих.

— Чудесно. — Той пак се усмихна. — Благодаря за помощта. Госпожа Хамилтън е много натъжена, че някой ни е причинил това, затова бързам да поправам белята на злосторника. — И се извърна да се прибере в къщата.

— Господин Хамилтън — прошепнах.

Той спря, обърна се, побутна надолу очилата си и ме изгледа:

— Да?

— Може ли да окося моравата ви, като свърша с боядисването?
— попитах.

Господин Хамилтън ме хвана за раменете, погледна ме в очите и промърмори:

— Защо се натягаш за допълнителна работа?

Признах си всичко. Разказах му как с Брайън тайно се измъкнахме от къщи, как откраднах един домати от градината на Карпърови и как замерих с него верандата. Добавих, че искрено съжалявам и че не съм искал да наскърбя госпожа Хамилтън. Май дори се разплаках.

Той ми стисна ръката и каза, че ми прощава. И че се възхищава от мъжеството ми да си призная за стореното. Пребоядисах верандата, окосих моравата и се прибрах у дома тъкмо за вечерята. Татко ме чакаше до гаража.

— Май си капнал от умора — каза ми. — Измий се и сядай на масата. Майка ти е приготвила супа. От домати, ако не греша. Между

другото Рик Карпър позвъни, докато те нямаше. Утре иска да поработиш в градината му.

ПЕТА ГЛАВА

За миг Дик Ролинс си помисли, че ще бъде убит. Подпря гръб на червения шкаф за лед на кърмата на алуминиевата моторница и вдигна греблото, за да се защити. Даваше си сметка, че заслужава да умре заради стореното. Затова се поколеба дали да не остави греблото.

Панически погледна назад, но нямаше как да избяга. Нито пък кой да му помогне. Беше сам в най-затънтения край на езерото Боман. Сам в голямата лодка с доскорошния си най-добър приятел Джо Булард, който се канеше да го убие.

Само преди секунди Джо беше най-щастливият човек на света. Защото с новата си въдица беше хванал най-голямата риба през живота си. Двамата с Дик зяпнаха, като видяха грамадния костур.

— Пет кила — благоговейно прошепна Дик. — Бас държа, че тежи най-малко пет кила.

— Вземи мрежата — извика му Джо. — Иначе този красавец ще ни се изплъзне. По-бързо, не се мотай!

Дик тъкмо пригответи мрежата и голямата риба подскочи, удряйки се в борда. Той се сепна, понечи да хване костура в мрежата... и го откачи от кукичката. Рибокът бавно заплува към средата на езерото. Джо сякаш се изкушаваше да се хвърли във водата и да го хване с голи ръце, но вместо това се обърна към виновника.

На Дик му призля. Ако беше сторил нещо маловажно — например да опожари къщата на Джо или да потроши колата му — щеше да му се размине. Обаче сегашната му постъпка беше непростима. Джо буквално озверя. Ококори се и се препъна от средната седалка, опитвайки се да се добере до виновника.

— Направи го нарочно! — изкрещя. Стъпи върху въдицата на Дик, счупи я и отново извика: — И това беше нарочно!

Междувременно Дик се беше дръпнал назад колкото можеше и буквално висеше над водата. Отново взе греблото, притисна го до гърдите си и прошепна:

— Ти си ненормален! Знаеш, че не исках да пусна рибата. И не се приближавай повече, че ще преобърнеш лодката!

— Как разбра, че ще преобърна лодката? — попита Джо след малко, когато вече седяха на островче посред мочурището.

Дик го изглежда на кръв:

— И най-тъпият щеше да се досети, кретен такъв! Как ти дойде на ума такава идиотщина!

И двамата бяха мокри до кости и изнервени. При накланянето на лодката тя се напълни с вода и потъна за нула време. За щастие в този момент се намираха близо до островчето, на което в крайна сметка се озоваха. Джо беше спасил само своята кутия с рибарски принадлежности. Дик продължаваше да стиска греблото.

— Още ли ми се сърдиш? — промърмори Джо.

— Не — отвърна Дик.

— Като те гледам, още си вбесен.

— Не съм.

— Ако наистина е така, защо вената на врата ти пулсира?

— Виж какво, ако не млъкнеш веднага, наистина ще се вбеся!

Двамата взаимно се обвиняваха за незавидното положение, в което бяха изпаднали. Дик твърдеше, че приятелят му е изпуснал нервите си и е потопил лодката. Джо пък настояваше, че е нямало да си изпусне нервите, ако тъпакът не беше изпуснал костура.

— И какво ще правим сега? — процеди.

— Хабер си нямам — отговори Дик. — Едно е сигурно — няма как да доплуваме до брега — прекалено далеч е. Отгоре на всичко след един час ще се стъмни.

Мочурището се намира източно от Сойертън Спрингс в най-отдалечения край на езерото Боман. Тъй като в него се вливат няколко потока, то по-скоро прилича на езерце, заобиколено от високи дървета, отколкото на блато. Водата е дълбока и бистра. Кипариси и дъбове, обвити с пълзящи растения, създават усещане за усамотеност и уединение; всъщност езерцето наистина е уединено. Простира се на няколко километра и само на няколко места монотонността на водата се нарушава от ивици земя, дълги между петнайсет и двайсет метра. На едно от тези островчета двамата мъже бяха намерили спасение, а сега се чудеха как да излязат от безизходицата.

От години Дик и Джо, първи приятели и съседи, всяка събота ходеха на риболов. Преди месец решиха да се кооперират и да купят лодката, която сега лежеше на дъното на езерцето. Не беше обикновена

рибарска лодка, а моторница с мощен двигател, две котви и всички екстри.

— Много съм ти задължен, че настоя да има две големи котви — иронично подхвърли Джо.

— Има защо — така лодката май потъна много по-бързо.

— Според теб кога ще започнат да ни търсят?

— Дано е по-скоро — промърмори Дик. — Довечера ще вода Кати във Фоли.

— Взе да се стъмва. Казал ли си на някого къде ще ловим риба?

— Не.

— И аз не съм.

Ненадейно Джо си спомни за кутията с рибарски принадлежности. Още преди години беше пъхнал водоустойчив кибрит в едното отделение — ей така, за всеки случай. Бързо го намери, а Дик счупи на две греблото, за да го използват като сигнална факла.

За беда обикновено мокрите весла не могат да се запалят и това не правеше изключение. Джо палеше клечка подир клечка кибрит и ги допираше до мокрото дърво, докато всяка опарваше пръстите му. Накрая остана само една.

— Хрумна ми нещо — промърмори той и я подаде на приятеля си. — Ти я запали. В кутията имам шише с течност за почистване на макарата. Щом драснеш клечката, ще поля веслото. Може пък да ни помогне.

— Запалителна ли е течността?

Джо отвъртя капачката и кимна:

— Май да.

Оказа се, че „запалителна“ е меко казано по отношение на въздействието на течността върху запалената кибритена клечка. Чу се приглушено бумтене и внезапно всичко пламна.

Островът гореше. И въздухът. Дори водата гореше. За щастие дрехите на двамата умници бяха просмукани с вода. По-късно нито единият, нито другият можа да си спомни дали са подскочили, или експлозията ги е хвърлила във въздуха, но и двамата се съгласиха, че гъбообразният облак като след взривяване на атомна бомба се наблюдава за пръв път в Сойертън Спрингс.

— Изглеждаш бая особено без вежди — отбеляза Джо. Пламъците се бяха уталожили и сега гореше само веслото. — Жалко, че нямаме кестени, да си опечем на огъня. Гладен ли си?

— Не.

— Аз умирам от глад. — Джо полагаше неимоверни усилия да поддържа разговора, понеже се чувстваше гузен. Отначало Дик беше като в небрано лозе заради изпуснатия костур и другите си щуротии. Сега обаче везните на идиотските постъпки се бяха наклонили в другата посока и той беше възвърнал обичайното си самодоволство. И двамата си даваха сметка, че в сравнение с потопяването на моторница и предизвикването на експлозия изпускането на някаква си риба е почти детинска простъпка.

— Помниш ли колко змии виждахме на тези островчета? — попита Джо.

— Всъщност бях забравил, обаче съм ти дълбоко признателен, задето ми напомни.

Джо се позамисли и промърмори:

— Сигурно така се е чувствал Гилиган.

Дик го измери с поглед:

— Кой?

— Гилиган. Нали се сещаш — от сериала „Островът на Гилиган“. Там всички бяха корабокрушенци и ние сме нещо такова. Бас държа, че се е чувствал като нас. — Дик се взираше в него, без да продума, затова Джо продължи: — Някога питал ли си се откъде вземаха толкова дрехи?

— Де и аз да имах други дрехи — измънка Дик. — Панталонът ми е вир-вода, ризата ми е прогорена... цялата история беше доста тъпа, не мислиш ли?

— Абсолютно. Как така не можеха да се махнат от острова? Професорът измайстори радиостанция от кокосови орехи и съчки, а не можа да скове най-проста лодка, нали така?

— Де да можеше някой да ми скове лодка — измънка Дик.

— И още нещо... — замислено каза Джо. — Как беше фамилното име на Гилиган?

— На кого му дреме?

— Не, съвсем сериозно... Направи ли ти впечатление, че така и не го споменаха. Дали се казваше Гилиган Смит? Или Гилиган

Пойнтдекстър?

На Дик му дойде до гуша и се опита да прекрати пороя от празни приказки:

— О, я стига! Беше Гилиган и толкова.

Джо помълча, после заяви:

— Ясно. Май имаш право. Беше само Гилиган... като например Опра или Шер.

Дик забели очи:

— Няма ли най-сетне да млъкнеш. — Ослуша се и добави: — Май се приближава моторница. — Изправи се, но след няколко минути овеси нос: — Счуло ми се е. Извинявай.

— Няма нищо. На Мери Ан и Джинджър все им се счуваше, че се приближават лодки. Между другото извинявай, че потопих нашата.

Дик кисело се усмихна:

— А ти извинявай, че изпуснах твоята риба. Сигурно тежеше единайсет-дванайсет кила.

— Не ти се сърдя — изкиска се Джо. — Може би другия път ти ще я уловиш, а пък аз ще я откача от въдицата ти.

Дик се засмя, после попита:

— Впрочем как ще се махнем от тук? Нямах радиостанция, нали?

— Нямам дори кокосов орех. Ей, Гилиган махна ли се от онзи остров?

— Не знам. — Дик сбърчи чело. — Май сериалът свърши, без да разберем.

— Точно така. Мотаят те сума време, а накрая не ти казват най-важното. Спасиха ли се корабокрушенците? Или останаха на острова?

— Мама му стара, мразя да оставам в неведение!

ШЕСТА ГЛАВА

Джини Уилямс беше разлютена. Всъщност май никога досега не ѝ се беше случвало да е толкова вбесена. Беше едва осем сутринта, а вече я мъчеше главоболие. Седеше по розов пенъоар до кухненската маса и държеше с две ръце чашата с кафе, за да не разплиска горещата течност. Джини трепереше от нерви. Джини не беше на себе си от гняв.

Само преди няколко минути съпругът ѝ Били Пат бе отпрашил нанякъде с колата. На излизане ѝ подхвърли:

— Да не забравиш бялата ми риза. Искам утре да си я облека. Днес не мога да обядвам с теб — имам среща с Майк Ули. Искаш ли нещо от мен? — Джини само поклати глава, а той небрежно подхвърли, като явно не забелязваше нарастващия ѝ гняв: — Обичам те. — Качи се в колата и потегли.

— Да не забравиш бялата ми риза! — процеди Джини. „Как да я забравя, като си я хвърлил посред спалнята? Ако я забравя, ще се спъна в нея и ще си счупя врата. Това трябваше да му кажа. Щеше да е тъкмо на място. И още нещо, да бях го попитала: «Защо не можеш да обядваш с мен? В четвъртък винаги обядваме заедно. Прекалено много ли искам да ме черпиш с месно руло в закусвалнята? О, да, имал си среща с Майк Ули. Пет пари не давам, ако ще да имаш среща с президента на Съединените щати! Аз съм ти съпруга, а не лукова глава, мамка му!».“ — Да му се не види! — възкликна. — Ако беше тук, щях да му кажа какво да направи със срещата. И с тъпата риза!

Отмести стола си, стана и се захвана да разчисти масата след закуската. Сложи една върху друга купичките за мюсли, но докато вървеше към умивалника, най-горната падна, малкото останало мляко се разля, из цялата кухня се разпиляха парчета стъкло.

Думата, която Джини изрече, ѝ беше добре позната. Всъщност само преди седмица беше наказала най-малката си дъщеря да не излиза от къщи, задето беше използвала същата дума. Днес обаче самото произнасяне на ругатнята ѝ донесе дълбоко удовлетворение. И още нещо — „лошата“ дума идеално пасваше на настроението ѝ.

Докато събираше парчетата от купичката и бършеше пода, тя се опита да си спомни още какво беше казал Били Пат. Какво беше, да му се не види? Присви очи. Думите изплуваха в паметта ѝ. „Искаш ли нещо от мен?“

„И още как — каза си. — Искам куп неща. Първо, да изнасяш навреме чувала с боклука. Понеделник и четвъртък. Сметта се изнася в понеделник и четвъртък, както е обичаят тук през последните петстотин години. Ето какво искам от теб. Да не забравяш боклука.

Второ, да не ме питаш двацет пъти какво има за вечеря. Каквото съм сготвила, това ще ядеш, ясно? Трето, искам да косиш моравата поне два пъти месечно, а не само веднъж. Така съседите няма да си помислят, че сме оставили тревата да расте, за да събираме сено.“

След като си взе душ и се облече, Джини осъзна какво я е разгневilo най-много: че Били Пат (където и да се намираше в момента) дори не подозираше колко е вбесена! Незнайно защо ѝ олекваше на душата, докато си мислеше какво би му наговорила, ако сега стоеше пред нея.

„Вземи да отслабнеш! Разбра ли, шишко такъв? Или може би се готвиш да основеш клуб по сумо, дебелако гаден, а?“

Усмихна се. Така щеше да го настъпи по мазола. От май месец досега Били Пат беше наддал седем кила и половина и това не му даваше покой.

„Искам да престанеш да хъркаш, та и аз да се наспя като хората. Освен това искам да не пипаш термостата, след като съм го нагласила, да не се оригваш на масата и поне веднъж в живота си да оставиш спусната седалката в тоалетната. Какво ще кажеш по въпроса?“

Телефонът иззвъня. Обаждаше се Илейн Грийн, за да пита може ли да вземе назаем тостера на Джини. Имала гости и искала утре сутрин да им приготви вкусна закуска. Нямала тостер, понеже Норман твърдял, че микровълновата фурна върши същата работа, и не му се хвърляли пари на вятъра заради луксозни измишльотини.

Джини навн кабела около тостера и тръгна към колата си. Налагаше се да занесе уреда на Илейн, защото Норман отказваше да купи кола на жена си. Закопча предпазния колан и промърмори:

— Имам късмет, че Били Пат поне не е скръндза.

По пътя към къщата на семейство Грийн си спомни как му беше споменала, че гърбът я боли от неудобното им легло. Отидоха в мебелния магазин, но вместо нов матрак Били Пат купи луксозната спалня, за която Джини мечтаеше открай време.

— Най-прекрасната жена на света заслужава най-хубавите мебели — заяви той. След време Джини узна, че е похарчил парите, които спестяваше за рибарска лодка.

Тя остана при Илейн час-два, после отиде да обядва. Сама. В четвъртък винаги обядваше навън и нямаше намерение да изневери на традицията. Обаче отиде в кафе-бакалията на Норман, за да не се засече с Били Пат в закусвалнята.

Седна на масата в ъгъла и си поръча макарони със сирене и салата. За десерт похапна лимоново желе. На влизане беше разменила няколко думи с Норман, но в помещението имаше сравнително малко посетители, затова тя не бързаше да си тръгне и разполагаше с доста време за размисъл.

„Защо се храня сама? — запита се. — Не е честно. Били все работи... или така казва. Прекалено ли е да искам веднъж седмично да обядваме заедно? Май изобщо не му пука. Мамка му, дори не знае, че съм вбесена!“

В спомените си тя се върна двацет и една години назад в деня, когато Били Пат ѝ предложи да се оженят. Имаха уговорка да я вземе от къщата на родителите ѝ, но той закъсна с двацет минути и ужасно я нервира. Дотолкова, че му проговори едва когато вече пътуваха с колата.

— Чаках те цяла вечност! — сопна му се.

— Извинявай. Изникна нещо в работата.

— О, да! — иронично подхвърли тя. — Мислиш само за работата си. Откакто получи новото назначение, всичко друго остана на заден план. Според мен работата е най-важното нещо в живота ти.

Изведнъж си спомни как Били Пат рязко зави към банката и удари спирачки. Сега той беше вбесен.

— Слушай внимателно — каза ѝ. — Работата не е най-важното нещо за мен, но ще ми позволи да направя най-важната стъпка в живота си. Днес следобед, когато поисках ръката ти от баща ти, му заявих, че ще се грижа за теб. Не умирам от желание да се бяхтя като

роб, обаче си имам отговорности. Дано схващаш разликата. Обичам те. Този пръстен е за теб.

Джини зяпна от изненада и се разплака.

— И аз те обичам. — Само толкова можа да каже. — И аз те обичам.

Сега, докато седеше в кафе-бакалията на Норман, пак се просълзи. Избърса си очите и си издуха носа. *„Само че вече е различно — помисли си. — Вече не сме хлапета. Били Пат притежава собствен бизнес, и то преуспяващ, затова може да си позволи да отсъства от работа. Има разлика, нали?“*

Плати сметката и си тръгна, без да се сбогува с Норман. Одеве ѝ се стори, че той се засегна от шегата ѝ за „люксовия тостер“, който беше заела на Илейн. Дори не се усмихна, а я изгледа начумерено. „Слава богу, че моят мъж има чувство за хумор“ — каза си тя.

Щом се прибра вкъщи, включи телевизора.

— Сапунени опери — промърмори недоволно. — Мразя сапунените опери. — Въпреки това седна и впери поглед в екрана. През следващите три часа преброи четиринайсет души, които имаха извънбрачни връзки. Изключи апарата и със задоволство отбеляза, че поне в това отношение може да е спокойна. Знаеше, че Били Пат не е такъв човек. Тъкмо се питаше какво да приготви за вечеря, Бони Пат, Джанин и Джанел се втурнаха в дневната. Трите тийнейджърки целунаха майка си и я запознаха с една своя приятелка и съученичка. Джини позна момичето — беше дъщерята на Робърт и Синди Уейнрайт. Баща ѝ по цял ден беше или на лов, или на риболов. Джини никога не го беше виждала с дъщеря му.

„Дано нашите момичета осъзнават колко са щастливи — каза си. — Били Пат е страхотен баща.“

Изглежда, не беше разочарован, задето няма синове. Беше треньор на отборите по софтбоул на дъщерите си, съпровождаше класовете им на всички излети и когато всяка навърши петнайсет, той настоя първата ѝ „среща с гадже“ да е с него.

Докато шеташе из кухнята, Джини си спомни как Били Пат подари на дъщерите си букетчета за корсажите и ги заведе на вечеря чак в Елбърта. Държеше се с тях като истински кавалер и дори им устрои банкети в „Уолф Бей Лодж“, най-изискания ресторант в града.

Искаше дъщерите му да очакват същите маниери от момчетата, с които щяха да излизат.

Така се беше отнесла, че стреснато подскочи, когато на вратата се позвъни. Отвори и видя как камионетката на цветаря се отдалечава по алеята. На верандата стоеше ваза с дузина червени рози. „Сигурно са за Бони Пат“ — помисли си Джини. Напоследък синът на Хенли често ѝ пращаше букети. Наведе се да вземе вазата и видя плик, прикрепен към розите. Отгоре беше написано името ѝ. Внесе цветята в дневната и седна на пода до канапето. Притисна вазата между бедрата си, отвори плика и извади картичката. Веднага позна почерка на Били Пат. Текстът гласеше: „Обядът днес беше скучен. Майк не е и наполовина красив като теб. Късметлия съм, че имам жена, която винаги проявява разбиране. С нетърпение чакам да се видим довечера. Липсваш ми. Обичам те. Били Пат“.

„Права бях — помисли си Джини, след като остави цветята в спалнята. — Той дори не разбра, че ме е яд на него.“

И слава богу.

СЕДМА ГЛАВА

В детството ми след края на учебната година август винаги ми се струваше отдалечен на стотици километри. Дори на календара периодът между юни и август изглеждаше безкраен. Обаче в действителност летните дни отминаваха толкова бързо, че дори сега спомените ми за тях са замъглени. Само няколко впечатления от този период от живота ми никога не избледняват — банановите сладоледи на клечка, които се разтапят и текат по пръстите ми, тропотът на летните ми кънки по тротоарите и вледеняващият страх от *въжето*.

Сърцето ми биеше до пръсване. Вече няколко минути не помръдвах и приятелите ми губеха търпение.

— Хайде бе, какво се мотаеш? — провикна се Кевин Пъркинс. Дватамата с Роджър Лъкър стояха под дъба, на който едва се крепях. С лявата си ръка се бях вкопчил в един клон, а с другата стисках дебелото въже.

Въпросното въже беше нещо като местна забележителност. Беше завързано за най-високия и дебел клон на стария „генералски дъб“, извисяващ се на брега на езерото Боман. Преди години няколко по-големи момчета се бяха изкатерили догоре и след като бяха завързали въжето, бяха заковали на друг клон тясна дъска, намираща се поне на дванайсет метра от земята. Стъпили на нея, бяха направили възли на въжето и го бяха отрязали по мярка.

За беда тяхната мярка отговаряше на някой, който е с три-четири години по-голям и с няколко сантиметра по-висок от хлапетата на моята възраст. Юноша със среден ръст можеше спокойно да застане на дъската, да хване с две ръце въжето и преспокойно да се залюлее над водата, преди да цопне в нея.

Първия си опит бях направил едва преди три седмици, но поради ниския си ръст не успях да се хвана здраво за въжето. Разбира се, осъзнах този факт чак когато преждевременно излетях във въздуха и се разпищих. Тежестта на въжето ме беше изтръгнала от дървената платформа. Отчаяно се мъчех да се задържа, подскачайки върху всеки възел, накрая притиснах последния под мишницата си в мига, в който

своеобразното махало достигна езерото. В този момент силите ме напуснаха, отпуснах ръце, прелетях през един бодлив храст и паднах във водата. Носът ми беше разкъравен, целият бях покрит с драскотини и синини... но бях жив!

Сега, докато стоях като истукан, споменът за ужасното преживяване отново ме връхлетя. Пуснах въжето и се обърнах, за да скоча от дървото. Изведнъж една дума, изречена от приятелите ми под дъба, ме върна към действителността:

— Шубе такова!

Ужас. Трябваше да предположа какво ще стане. И аз щях да нарека „шубе“ момчето на дървото, ако бях в безопасност на земята.

— Шубе!

От хилядолетия „шубе“ е начело на списъка с думи, които със сигурност биха подтикнали към действие всяко момче. То може да плаче, може да ти отвърти як шамар, но наречеш ли го шубе, нещо ще се случи. Омразната дума пришпори и мен. Бих се примирил да ми лепнат етикета убиец или женчо, но не и шубе.

— Шубе!

Нямаше да допусна да ме наричат така! Обърнах се и се хвърлих към въжето...

Всъщност денят беше започнал съвсем мирно и нищо не предвещаваше бъдещите събития. Беше съботата преди началото на лятната ваканция. С Кевин и Роджър яхнахме велосипедите и се срещнахме в горичката зад железарията на Хенли.

— Какво искате да правим? — поинтересува се Кевин.

— Да покараме колелата — отвърнах. — Ако искате, може да си построим укрепление.

— Това е занимание за невръстни дечица — намръщи се Роджър. — И пръста си няма да мръдна заради някакво тъпо укрепление.

— Ами редник Джо? — попитах. — Редник Джо строи укрепления, а изобщо не е невръстно дете. — „Хванах ли те натясно? — помислих си. — Толкова е приятно да си прав!“

Роджър беше с една година по-голям от нас с Кевин, което според него му даваше право да ни командва. Откровено казано, приемахме доста недоверчиво идеите му, понеже заради тях неизменно се забърквахме в ужасни каши. Пиратките в училище? Идея на Роджър. Прашките в църквата? Идея на Роджър. Балонът с вода в

обществената библиотека, кучето на баскетболното игрище, магнетофонът в тоалетната на родителите ми? Все идеи на Роджър.

Ако не ме лъже паметта, татко ме беше предупредил не само за въжето, а и за Роджър.

— Не е умен колкото го мислиш — каза ми назидателно. — Ако наистина му сечеше пипето, нямаше да го хванат с парите от автомата за кока-кола.

Логиката на баща ми беше желязна. В продължение на няколко месеца госпожица Луна Майер съобщаваше, че липсват пари от автомата за кока-кола в общинския здравен център. Всички в Сойертън Спрингс знаеха какво се случва. Събитието беше отразено дори в местния вестник. „Кой ограбва единствения автомат за кока-кола в града ни?“ — гласеше заглавието на редакционната статия.

Крадецът, разбира се, беше Роджър. Или както възрастните го наричаха „хлапето на Лъкър“. Той измъкваше монетите с помощта на ножовка и парче изолирбанд. И като нищо щеше да му се размине, ако не беше непреодолимото му желание да притежава въздушна пушка. Влязъл наперено в железарията на Том Хенли, избрал си пушка и платил четирийсет и девет долара... в монети от по дваайсет и пет цента!

Такъв си беше Роджър. И тъкмо това ме тревожеше: какво ли щеше да му хрумне през този ден?

— Може да си устроим бой с буци пръст.

— А, не! — възрази Кевин. — С нов панталон съм. Мама ще ме убие.

— Добре де — промърмори Роджър. — Тогава да отидем в методистката църква и да ловим златни рибки. Какво ще кажете?

С Кевин се спогледахме и свихме рамене.

— Ами... добре.

В градината за молитви на Обединената методистка църква имаше езерце със златни рибки, които често бяха непреодолимо изкушение за момчетата на моята възраст.

Предвид факта, че баща ми беше пастор в Баптистката църква, щях ужасно да загазя, ако ни хванеха, но, от друга страна, рибките бяха методистки... следователно ловенето им не беше грях.

Докато въртахме педалите на път за поредното приключение, от главата ми не излизаха думите, които татко винаги използваше по

адрес на Роджър:

— Той е добро момче, обаче някой трябва да го вкара в правия път. — После неизменно добавяше: — Ако дружиш с него, и ти ще се нуждаеш от напътствие.

Думите му всяваха страх у мен. Напътствието от баща ми често приемаше формата на дебел кафяво-черен колан.

Навярно трябваше да бягам от Роджър като дявол от тамян. Родителите на Кевин също го бяха предупредили за „лошите приятели“. Само че Роджър притежаваше особен магнетизъм. Всичките му хрумвания изглеждаха вълнуващи и прекрасни. Предлагаше например плаване с шнорхели в канала с отходни води и накрая идеята му ме вдъхновяваше и ми се струваше блестяща.

Хванахме няколко златни рибки, после здравият ни разум надделя и ни възпря да ги занесем у дома („Привет, татко, откраднах тези рибки. Ще ме нашибаш ли с колана?“), затова отидохме пеш до езерото Боман и ги пуснахме във водата. Стояхме на брега и се питахме дали ще бъдат изядени от грамаден костур или сом.

— А може би — замислено промърмори Кевин — един ден някой ще хване тук петкилограмова златна рибка. Филе от златна рибка... ммм, вкусно!

Тримата се засмяхме. Изведнъж Роджър се загледа в езерото и каза:

— Вижте! На въжето няма никой. Да отидем дотам.

Затича се към грамадния дъб и Кевин незабавно го последва, обаче аз поведох разговор със себе си. „Разумно ли е? — запитах се. — Няма ли пак да загазиш? Не е ли по-добре да симулираш изкълчване на глезена и да се измъкнеш?“

Бързо взех решение и извиках:

— Ей, чакайте ме!

Докато стигна до дървото, Кевин и Роджър вече стояха под въжето и го измерваха с погледи. Като ме видяха, се смушкаха с лакти и се закискаха.

— Леле, братче, колко те беше страх, когато увисна на въжето! — възкликна Роджър.

— Не е вярно! — сопнах се.

— Сериозно? Тогава защо реवेशе като бебе?

— Какви ги дрънкаш? Не плачех, нещастнико! — озъбих се и почувствах как по врата ми се разлива топлина. Давах си сметка, че той ме предизвиква, но не бях в състояние да му попреча.

— Ами щом не си плакал и не си се страхувал — ухили се Роджър, — направи го пак.

— Кое? — измънках, опитвайки се да скрия страха си.

— Направи го пак. Спусни се по въжето.

Умът ми заработи на шеметни обороти.

— Не мога — отвърнах, вкопчвайки се в спасителната мисъл. — Нямам бански.

В очите на проклетника проблесна злостно пламъче и той изигра най-големия си коз:

— Голямо чудо. Съблечи се по бельо. И без това няма кой да те види. Само че май те е шубе.

„Какви ги върши? — запитах се, докато си свалях дрехите. Знаех отговора: голяма глупост. — *Престани!* — помислих си. — *Поне веднъж прояви мъжество и кажи: «Роджър, знам какво правиш и този път няма да се хвана на въдицата ти».*“ Само че не го сторих. И той отново победи. След няколко секунди се катерех по дъба. Ето как за втори път се озовах на дървената платформа.

— Шубе!

Сляпо се хвърлих към въжето, което не беше най-умната постъпка в краткия ми живот. Както споменах по-рано, епитетът *шубе* ликвидира здравомислието на всеки младеж. Не бях изключение. Скокът от дървената платформа беше грешка, мигновено регистрирана от останките на здравия ми разум. Не ми достигна близо половин метър да хвана въжето.

Сринах се надолу, тялото ми подскачаше от клон на клон; шеметното падане трая не повече от няколко секунди, но краткото време беше достатъчно да преосмисля предимствата на спускането по въже. Колкото и да е странно, не изпитвах страх, а ликувах. Да, спукана ми беше работата! Сто процента! Но пък на надгробния ми камък щеше да пише: „ТОЙ НЕ БЕШЕ ШУБЕ“.

Основното в тази история не е, че можеше да се пребия (което не се случи) или че татко можеше да ме натупа с вездесъщия си колан (както и направи). Разказах ви я като доказателство, че от най-големите пакостници може да излязат свестни хора. Сега Роджър Лъкър

притежава агенция за недвижими имоти и е полицай доброволец в Сойертън Спрингс. Женен е и си има две деца. Онова негово качество, заради което му бяха лепнали етикета „баш злосторник“, се оказа съзидателна енергия.

Днес бих проявил много по-голям интерес към момче като Роджър. Непокорството и странните идеи доказват водаческите качества на детето. С подходящите напътствия това дете един ден ще превърне света ни в по-добро място за живеене... стига междувременно да не побърка всички.

ECEH

ОСМА ГЛАВА

В паметта ми всяко първо хладно есенно утро е свързано с опитите на майка ми да ме накара да облека пуловер.

— Искам да ти е топло — казваше ми тя.

Аз обаче не исках. Нещо повече — след като умирах от жегата през цялото лято, мечтаех да ми е хладно. Беше септември, да му се не види! Време беше за настръхване от студ и за миризмата на горящи сухи листа. И за пържените наденички, овалени в царевично брашно, каквито се продаваха на панаира.

Деветдесет и четвъртият ежегоден панаир на окръг Кемпър затвори врати късно в събота вечерта след много успешна седмица. Том Хенли беше сред онези, които бяха доволни от приключването му.

— Мили боже! — възкликна пред Били Пат Уилямс. — Като гледаш какви тълпи прииждат тук, ще си помислиш, че нашият панаир е единственият в целия свят!

Били Пат кимна в знак на съгласие. Тази година беше съпредседател на организационния комитет и негово задължение беше да следи за правилното паркиране на територията на панаира, което според собствените му думи беше „работа за човек и половина“. За пръв път комитетът беше взел решение входната такса да не е три долара за всяко превозно средство, както беше досега, а всяко лице в превозното средство да си купува билет на стойност един долар.

Според всеобщото мнение този подход беше много по-практичен. Не само щеше да донесе повече приходи, но и щеше да прекрати опитите на тийнейджърите да се натъпчат по дванайсет човека в една кола.

Новите правила за паркиране се оказаха успешни. На това мнение беше Били Пат, понеже всичко вървеше гладко; на това мнение беше комитетът, понеже приходите се повишиха със седемнайсет процента; на това мнение бяха и тийнейджърите, защото в багажника на олдсмобил спокойно се побираха осем хлапета.

Панаирът се устройваше на голяма поляна край магистрала 59 в покрайнините на Сойертън Спрингс. Разбира се, колите се паркираха

встрани от магистралата и пред двойната порта на панаирното „градче“. По традиция шатрите с добитъка се разполагаха в кръг около централната пътека, та посетителите веднага да се потопят в местната атмосфера. Сред тези шатри се намираха павилионите за ръчно изработени предмети, домашни консерви и сладкиши и на природонаучните училищни кръжоци. През тази година беше разпъната допълнителна шатра, в която местните търговци излагаха и продаваха стоките си.

Във вторник се провеждаше конкурсът за домашно произведени продукти и храни. Джан Джоунс спечели първото място със своите домати и зеления си фасул, Гленда Пъркинс също получи приза на първенството за джинджифиловите си курабийки, а за единайсети пореден път наградата „Най-добър продукт на панаира“ беше присъдена на Ани Рей Едуардс. Тя победи в раздела за туршии със своята рецепта, включваща няколко зърна бахар. Ани сподели, че е научила тайната на приготвянето от своята майка Клара, която живеела в Северна Каролина. Местните училища произведоха истински фурор с изложбата на технически нововъведения под мотото „Бъдещето е пред нас“. В специална преграда бяха поставени двеста яйца, мътени не от кокошки, а от електрическо одеяло; специално място беше отредено да покаже на посетителите как в недалечното бъдеще ще пазаруват чрез телевизорите си. Надписът с големи лъскави букви гласеше: „ИНТЕРАКТИВНА ТЕЛЕВИЗИЯ — ГОТОВИ ЛИ СТЕ ЗА НЕЯ?“.

Най-големият хит на изложбата беше изобретението на Тод Ролинс. Деветокласникът беше измайсторил косачка, задвижвана от вода. Устройството се прикачваше към градински маркуч и едновременно косеше и поливаше моравата. Снимката на Тод беше поместена във вестник „Часовой“, освен това той получи сертификат на стойност петдесет долара от кафе-бакалията на Норман.

В сряда беше изложението на сдружение „Бъдещи американски фермери“ и клуб „Четири копита“. Посетителите можеха да видят крави, коне, овце, свине, кози, пилета и дори зайци. Разбира се, и тук имаше конкурс с награди.

Търгът в четвъртък беше много оживен и повечето животни бяха купени от родителите на децата, които ги бяха отгледали. Това явление се повтаря всяка година. Няма значение колко пъти мама и татко са

казвали: „Миличко, знаеш за какво са кравите“ и „От тази част на прасето се получава беконът“. Когато собственикът на фабриката за месопреработване наддава за милата свиня Лулу, хлипащо дете често подтиква баща си да се бръкне за портфейла. Шатрата за местните търговци беше посрещната с ентусиазъм от същите тези търговци, но не и от всички посетители. Госпожица Една Тигпен от вестник „Часовой“ включи в редакционната си статия следните няколко реда:

Защо трябва да отидем на панаир, за да видим бакалските стоки на Норман, изложени на специална сергия? Ако пък искам да разгледам някой от вносните автомобили на Били Пат, ще отида в автокъщата му! Железарията на Хенли излага цял куп чукове и отвертки? На кого му пука? И какво му е щукнало на Майк Мартин?

Всъщност мнозина се питаха какво му е щукнало на Майк Мартин. Собственикът на погребално бюро „Майк“ предлагаше богата гама от ковчези и надгробни плочи. Повечето посетители ги поглеждаха, примигваха и бързо ги отминаваха. Джордж Косар, който предлагаше пържени пилета и чиято сергия беше до тази на Майк, гневно провъзгласи:

— Той умъртвява бизнеса на другите в буквалния смисъл — това не е каламбур! На панаир сме, да му се не види, как според него ще реагират хората? Може би се надява да си кажат: „Какво пък, миличка. Така и така сме дошли, да вземем да си купим и ковчег“. Ега ти!

С изключение на шатрата за местните търговци почти всичко си беше като през детството ми. Панаирът на окръг Кемпър води началото си от хиляда и деветстотната година, когато фермерите и семействата им се събирали на това място и цяла седмица празнували прибирането на реколтата. Едва след години били добавени влакчето, виенското колело и другите атракции. За мен, когато бях в осми клас, смисълът на панаира беше именно в увеселенията. А присъствието на собствениците на влакчето, виенското колело и разните атракции внасяше елемент на опасност в малкото ни градче.

Само през седмицата на панаира жителите на Сойертън Спрингс си заключваха вратите. Хората от обслужващия персонал ни бяха

давани за пример какво ни чака, ако не се стараем в училище.

— Погледни го онова дете — казваха нашите. — Как щеше да се чувстваш, ако твоите крака бяха така нахапани от комари? — Често докато ни пришпорваха по централната алея, те ни посочваха човек, който според тях беше олицетворение на пропиляна младост: — Ако не внимаваш, като нищо до края на живота си ще се занимаваш с такава работа.

Според скромното ми мнение тази работа хич не беше за изхвърляне. Аз дори репетирах монолога на човека пред една от цирковите шатри и накрая го имитирах съвършено. Сядах по турски, прегърбвах се и монотонно подхващах:

— Насам, народе! Тя е зад тази завеса, приятели мои. Тъкмо вас чака. Тя е вътре и е жива — Нина, жената без глава. Прищявка на природата, единствената грешка на нашия Господ Бог — Нина, жената без глава. Дами и господа, момчета и момичета — дайте десетаче и никой няма да се оплаче. Защото ще види Нина, жената без глава!

Повтарях същите думи без прекъсване също като човека пред шатрата. Първият път, когато татко чу панаирджийските ми крясъци, беше последен за мен. Всъщност смятах, че съм сам в църквата, и до ден-дневен мисля, че монологът ми звучеше страхотно по микрофона.

Панаирът в годината, през която бях в осми клас, за мен беше особен. За пръв път ми разрешиха да отида сам без възрастен придружител. С Лий Пейтън и Кевин Пъркинс се канехме яко да си полудуваме. Всеки разполагаше с по пет долара, спестени с единствената цел да бъдат профукани на панаира.

Възнамерявахме да отделим малка сума за храна и да използваме останалите пари за важните неща. Никакви влакчета и виенски колела, защото нашите ни разрешаваха да се возим на тях. Искяхме да вкусим забранения плод — павилионите с безглави жени и игрите.

Беше ни строго забранено да влизаме в „шатрите с изродите“ и любопитството ни гризеше. Лий твърдеше, че е заради „голотиите“.

— Тази Нина няма глава, ама бас държа, че си има всичко друго! — подхвърли лукаво.

Игрите пък ни бяха забранени по съвсем друга причина.

— Няма начин да спечелиш — непрекъснато повтаряше баща ми. — Виждаш хора, които уж са получили плюшени играчки, обаче те са

клакьори. Някой твой приятел спечелил ли е куп награди? Не. Защо? Защото всичко е нагласено така, че винаги да губиш.

„Колко му е да събориш с бейзболна топка няколко бутилки от мляко? — мислех си. — Трябва да си съвсем вързан в ръцете, ако не спускаш със стреличка надутия балон. Ще спечеля. Няма начин да се издъня.“

В петък вечерта с приятелите ми изядохме по няколко пържени наденички и прекосихме шатрата с конете, за да излезем на централната алея. Пътъом видяхме госпожица Уилър, която предишната година ни преподаваше английски и която сега тимареше състезателния си кон.

— Госпожице! — извикахме ѝ. — Ще спечелим плюшено мече и ще ви го подарим!

Тя се усмихна:

— Благодаря, момчета. Трогната съм от вниманието ви, но вече си имам плюшено мече, освен това игрите са нагласени така, че никой да не печели.

Почти веднага забравихме предупреждението ѝ и продължихме към централната алея. Половин час проучвахме терена, после спряхме край шатрата със свинете, за да обсъдим бъдещите си действия.

— Смятам да се целя в бутилките — обявих. — А вие на какво ще спечелите?

— Ще се пробвам на дартс — каза Кевин. — Мама ще се зарадва на плюшената змия.

— Няма ли да разгледаме атракциите? — намеси се Лий. — Ще ми се да видя Лари, момчето гущер.

Решихме първо да се отбием при Лари. Оказа се, че момчето гущер изобщо не е момче, а цял мъжага. А пък госпожа Тротър, учителката ни в трето отделение, имаше много по-люспеста кожа от неговата.

Видяхме и мозъка на Бенджамин Франклин в буркан, както и Сам Спаниъл, човека с кучешко лице. Върхът на сладоледа обаче беше Савската царица на джунглата, отгледана от горили и уловена от учени.

Савската царица ръмжеше, подскачаше в клетката си и се хранеше с ръце. По-късно я видяхме да вечеря в лавката за хамбургери заедно с Лари, момчето гущер. Пак ядеше с пръсти.

Макар че ми бяха останали почти три долара, бях предвидил само един за играта с бутилките. Сумата се оказа крайно недостатъчна. За всеки опит давах по двайсет и пет цента, но бутилките не помръдваха.

— Давай, хлапе, ще успееш! — насърчаваше ме собственикът. — Току-що едно момиченце спечели!

Нямаше логика. Хвърлях с все сила. Улучвах бутилките, обаче те не падаха.

Кевин пък хвърляше стрелички по балони. Накрая спуга три и посочи голямата плюшена змия, обвита около сергията, обаче собственичката бръкна под щанда и подаде на приятеля ми пластмасова кукла. Ухили се и обяви:

— Змията е премия за пет поредни победи. Ще се пробваш ли пак?

Лий беше останал с мен и няколко пъти се опита да повали бутилките от мляко.

— Бас държа, че ако хвърляме заедно, ще ги съборим — прошепна ми, но собственикът го чу.

— Ето какво, момчета — каза ни, след като предпазливо се огледа. — И аз искам да спечелите плюшеното мече, затова за три долара ще ви позволя да хвърляте едновременно.

Този път човекът яко се прекара. Знаехме го със сигурност.

— Дадено! — извикахме и хукнахме да доведем Кевин.

Имахме общо три долара и се засмяхме, като ги заложихме. Нашите щяха да паднат от изненада, че сме постигнали непостижимото.

С Лий внимателно се прицелихме, Кевин преброи до три и кресна:

— Хвърляйте!

Така и направихме. Двете топки уллучиха бутилките, които се разклатиха, наклониха се, но не паднаха.

— Кофти късмет, приятелчета — ухили се съдържателят на стрелбището. — Пробвайте пак догодина.

Докато се отдалечавахме с подвити опашки, Кевин промърмори:

— Поне бащите ни няма да ни трият сол на главите и да повтарят: „Нали те предупредих!“.

Лий спря:

— Мислиш ли, че ще ни го натякват, ако разберат?

— Моят със сигурност няма да пропусне — отговорих.

В неделя сутринта проповедта на баща ми беше посветена на края на света.

— Ще избухнат експлозии, ще има тайфуни и земетресения. И всичко ще рухне, ще изпада. — Той се втренчи в мен и се усмихна.

— Всичко, освен трите бутилки от мляко на панаира.

ДЕВЕТА ГЛАВА

В малките градчета правилото, че всички се познават помежду си, може да ти е от полза или да ти навреди. От една страна, винаги можеш да разчиташ на мъдър съвет и в краен случай дори на помощ. От друга, нищо не остава в тайна. И ако не искаш да знаеш какво мислят другите за действията, мислите или облеклото ти... тогава трябва да се преселиш другаде.

Ето няколко примера. Според сойертънспрингския „Часовой“ (осмият в класацията на най-старите вестници в щата) потомците на Джон Пол и на Бърнис Елинор Кайзер наскоро бяха организирали семейна среща в залата към Обединената методистка църква. Всички от фамилията Кайзер на възраст под седемдесет години бяха донесли по едно покрито блюдо с храна. Тази новина беше отразена на първа страница.

На втората се споменава как наскоро Катрина Андерсън е получила алергичен пристъп, а в дописката, озаглавена „ГРЕЙНДЖЪР ЗАКЪСВА СЪС ЗДРАВЕТО“, подробно се описваше сърдечния пристъп на Грейнджър Кларк. Цитиран беше доктор Пейтън, който твърдеше, че състоянието на пациента е стабилно, но не бе пропуснато и мнението на госпожица Луна, според която положението на Грейнджър хич не било розово.

На трета страница се намираше списъкът на хората с изтекъл абонамент за „Часовой“. Имената им бяха отпечатани с едър шрифт. Всеизвестно беше, че името ти ще остане във вестника, докато не си подновиш абонамента, затова хората бързаха да платят.

Изключение правеше само Роджър Лъкър. Двамата с жена му Карол от девет години бяха в списъка. Роджър беше казал на Били Пат Уилямс, че и без това никога не чете „Часовой“ и че не възнамерява като всички други да плати на осемдесет и три годишната госпожица Една Тигпен, притежателка на вестника, за да извади името му от „черния списък“.

— Нека ме съди! — беше процедил пред Били Пат. И след девет години повечето хора в градчето смятаха, че не го е казал на шега.

На трета страница бяха и обявите. Джанел Уилямс, дъщерята на Били Пат, предлагаше услугите си като детегледачка, а Том Хенли предлагаше под наем неонов надпис във формата на стрелка. Фонси Булард продаваше маскировъчното облекло (в комплект с ботуши), което мъжът ѝ ѝ беше подарил за Коледа, а някой търсеше да купи добро ловджийско куче птичар. Този някой обаче беше пропуснал да напише името или телефонния си номер.

Както обикновено рекламите бяха най-отдолу на същата страница. И както обикновено тук беше поместена бележката от госпожица Една, с която тя предупреждаваше „читателя“ да не обръща внимание на обявата за надомна работа.

„ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ! — пишеше в бележката. — Работата се предлага от някого в Минесота и сигурно е някакво мошеничество. Рекламодателят обаче дава по сто долара за карето във вестника и никога не е закъснял с плащането. Докато продължава да е коректен във финансово отношение, ще продължим да отпечатваме рекламата му, но като отговорни членове на това общество сме длъжни да информираме вас, нашите читатели, че най-вероятно става въпрос за измама. Подпис: Издателката.“

Този месец към обичайните материали във вестника в средата на четвъртата, последна страница беше публикувано нещо, което предизвика всеобщ интерес: обява за набиране на средства за оркестъра. От три години насам оркестърът на местната гимназия, носещ гръмкото название „Маршируващите баракуди“, събираше пари за нови униформи. Осемстотин долара ги дележа от заветната цел и повечето хора в Сойертън Спрингс вярваха, че тази година за последен път хлапетата ще носят униформи, взети назаем.

— Няма ли да е страхотно — каза Джини Уилямс на Комитета на майките на оркестрантите — да видим нашите двайсет и три деца с униформи, които са им по мярка и в подходящ цвят?

В комитета влизаха Джини, Бети Джо Косър, Фонси Булард и Мелани Мартин. Само дъщерята на Джини беше в оркестъра, но Бети Джо и Фонси имаха по-малки деца, които щяха да се облагодетелстват от програмата, а Мелани беше съпруга на Майк Мартин.

Освен собственик на погребалното бюро Мартин беше и диригент на оркестъра. Преди няколко години директорът на гимназията Пол Крупин научи, че Майк е завършил университета със

стипендия като отличен изпълнител на туба, и го помоли да сформира училищен оркестър.

— Помисли колко ще е хубаво, Майк — каза му. — Когато сме домакини на футболните мачове, много зрители си тръгват на полувремето. Налага се да направим нещо, за да ги задържим.

И Майк се съгласи да помогне.

В началото оркестрантите изобщо нямаха униформи; ето защо през първата година той ги накара да носят джинси и бели тениски с пакети цигари, затъкнати в навитите им ръкави. Тъй като изпълняваха музика от петдесетте, щеше да изглежда, че нарочно са облечени така. Само че през третата четвъртина на последния мач за сезона тромпетистът Брад Ролинс взе, че запали една цигара и я изпуши. Скоро след неприятната случка Майк съобщи на родителите на музикантите, че му е хрумнала друга идея.

И наистина беше така. Другата година учениците бяха с вехти военни униформи, които той беше взел назаем от Военновъздушните сили, и изпълняваха патриотични песни. Следващата носеха каубойски шапки и свиреха кънтри музика. После дойде ред на бански гащета и хитовете на „Бийч Бойс“. Тъй като след това половината музиканти се тръшнаха болни цели две седмици, беше взето решение да се използват старите униформи на гимназията във Фоли, докато се съберат пари за снабдяване на оркестъра със собствено отличително облекло.

Въпросните униформи бяха доста износени и на нашите музиканти им беше криво, че носят дрехите на конкурентите си, но Майк заяви:

— Избирайте — или вехти униформи облечете, или вкъщи останете.

Така или иначе тези облекла още се носеха от „Маршируващите баракуди“.

— Какво ще предприемем сега? — попита Джини, след като откри събранието. — Миналата година продавахме шоколади и свещи. Предишната — коледни елхи и карти за обществена осигуровка с месингово покритие.

Мелани отпи от кафето си и замислено промърмори:

— Събирали сме пари с миене на коли, устройване на вечери със спагети и карнавали за Хелоуин. Аз си харесвам месинговата карта.

Дали е възможно компанията да изработи от месинг и църковните бюлетини? Ще са прекрасни сувенири.

— Да организираме разпродажба на стари дрехи — предложи Бети Джо.

Фонси се засмя:

— Скъпа моя, повечето хора в този град вече носят стари дрехи. Самата аз не искам повече вехтории.

— Какво ще кажете за предметна лотария? — попита Мелани.

— Нямаме предмети, които да раздадем на печелившите.

— Вижте какво, или ще измислим нещо, или ще върнем парите на всички — отсече Мелани.

За момент дамите замълчаха, после Фонси се ококори:

— Страхотна идея!

— Какво? — хорово попитаха другите. — Какво е страхотна идея?

— Помните ли библейската притча, в която онзи човек раздаде таланти на трима други?

— Талантите са пари като доларите, нали така? — попита Бети Джо.

— Именно. Та той им заръчал да вземат талантите и да ги умножат, накрая възнаградил онзи, който спечелил най-много.

— Само дето не разбирам какво ни засяга това — отбеляза Мелани.

— Наистина ли не разбираш? От парите, които вече сме събрали, ще дадем на всекиго в града известна сума — да речем десет долара — и ще видим какво ще направят с тях.

— Хм, може и да има ефект — заяви Джини.

Фонси се изправи.

— Със сигурност ще има. Мел, изтегли от банката цялата сума. Поискай да ти я дадат в десетдоларови банкноти. Докато те чакаме, ще съставим списък на онези, които ще получат пари. И не се мотай, а се връщай бързо.

Отначало хората бяха недоверчиви. Отдавна не се беше случвало някой да стои на Мейн стрийт и да раздава десетдоларови банкноти. Обаче и най-големите скептици се успокоиха, когато майките на малките музиканти обясниха за какво става дума и най-вече след като

излезе материалът във вестник „Часовой“. За беда повечето жители на Сойертън Спрингс заеха изчаквателна позиция.

На хората, които се съгласиха да участват, беше казано, че разполагат с трийсет дни да направят нещо с парите. „Това е инвестиция в нашия град и в децата ни“ — пишеше във вестника. Повечето участници бяха ентусиазирани, обаче се оформи и група, която яростно оплю проекта. Членовете ѝ смятаха, че с подобна задача е редно да се нагърби Комисията по образованието. Освен това според тях планът нямаше да проработи.

— Не ми пука за мнението им! — каза Майк на Мелани, докато обядваха заедно. — Опитаме ли се да направим нещо хубаво, винаги се намират самозвани критици. Бива ги да ни поучават, че тази или онази идея е глупава, но не си помръдват пръста да сторят каквото и да било. Също като във вица за онзи, който знаел пътя, обаче не можел да шофира. Идеята ще проработи, ако здраво се захванем за работа.

Само седемнайсет души се съгласиха да участват в експеримента и отначало Фонси беше обезкуражена. Скоро обаче видя невероятните резултати, които могат да постигнат шепа хора, обединени от обща цел. Със своите десет долара Кати Ролинс купи брашно и мая. Омеси и изпече хлябове и ги продаде на съгражданите си. Вложи целия оборот в още брашно и мая и повтори процеса. В края на месеца вече разполагаше със 108 долара. Гленда Пъркинс купи две бели саксии, изрисува ги със слънца и ги продаде по 15 долара. Направи същото още седем пъти и изкара 210 долара. Били Пат купи дървен материал и изработи два бастуна. Джини ги изографиса и като превъртяха няколко пъти парите, в края на месеца имаха 120 долара. Дъщеря им Джанел припечели още 55 от бродериите си.

Том Хенли се захвана да продава безалкохолни напитки заедно със стоките в железарията си и изкара 165 долара. Джо Булард, съпругът на Фонси, купи голяма кутия с препарат за лъскане на коли и спечели цели четири стотачки. Неколцина негови приятели заявиха, че си е струвало да дадат трийсет и пет долара, за да гледат как той се поти над автомобилите им. И Джо беше доволен.

Всъщност всички бяха доволни. Сю Карпър връчи на Фонси 89 долара и се разплака от гордост и щастие.

— Нямам дете в оркестъра — каза, — но ви благодаря, че ми позволихте да подпомогна осъществяването на такъв прекрасен

замисъл.

Накрая на месеца седемнайсетте души, приели предизвикателството и осъществили идеите си, бяха поразени от постижението си. Натрупаха банкнотите и монетите върху масичката в стаята на оркестъра, заръкопляскаха и нададоха радостни възгласи.

Кевин Пъркинс: ръчно изработени плочки за домино — 100 долара

Роджър Лъкър: продажба на разсад за домати — 105 долара

Мелани Мартин: сливови кексчета — 120 долара

Майк Мартин: домашно приготвени фъстъчени бонбони — 80 долара

Пол Крупин: лъскане на обувки — 180 долара

Карол Лъкър: правене на маникюри — 140 долара

Уейд Уорд: подновяване на мебели — 345 долара

Джери Андерсън: боядисване на перила на тераси — 100 долара

Ребека Пейтън — изработване на керамични изделия — 76 долара

Членовете на Могъщата седемнайсеторка, както се бяха кръстили сами, събраха общо 2543 долара, които със сигурност щяха да стигнат за униформи на децата им. Според мен обаче постигнаха нещо много по-важно. Дълго след като новите униформи се протриеха и избелееха, децата от Сойертън Спрингс щяха да си спомнят за седемнайсетте възрастни, които намериха начин да осъществят замисъла си.

Критиците им обърнаха гръб, скептиците им се присмиваха, но униформите бяха купени. Никога не подценявайте силата на група хора, които имат мечта, подклаждана от ентусиазъм. Майк се изрази съвсем точно и на място в специалното интервю за „Часовой“: „Независимо дали мислим, че можем да постигнем нещо, или смятаме, че е непостижимо... и в двата случая имаме право“.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Преди няколко дни в Сойертън Спрингс за малко не се разрази юмручна схватка между Том Хенли и Кевин Пъркинс, въпреки че бяха съседи и дългогодишни приятели. През този ден двамата се срещнаха на Мейн стрийт срещу железарията на Том.

— Виж сега — подхвана Кевин, — ние с Гленда ще гласуваме „за“. Дано в този град има достатъчно интелигентни хора да подкрепят този проект.

Том стисна зъби и процеди:

— Да не намекваш, че съм тъп?

След секунда двамата взеха да се блъскат като ученици и запъхтяно да повтарят: „Ти ли ще ме учиш бе?“ и „Да видим дали ти стиска!“.

За щастие в свадата се намесиха здравомислещи хора и разтърваха противниците, преди да се стигне до размяна на юмручни удари, обаче никой не попита какво е предизвикало свадата — отговорът беше известен.

Всичко започна в понеделник вечерта, когато Роджър Лъкър се появи на събранието на градския съвет. Тъй като беше закъснял, седна най-отзад. От години тези събрания бяха само обществено събитие без особено значение. Отново и отново се обсъждаха едни и същи проблеми: местата за паркиране, глобите за неправилно изхвърляне на боклука; редовно избухваха спорове за данъците върху недвижимото имущество. Събитието беше почти развлечение за присъстващите — начесваха си езиците, пиеха по чаша кафе и се разотиваха по домовете си.

Роджър нетърпеливо чакаше Рик Карпър да приключи речта си в защита на налагането на закон домашните кучета да се водят на каишки по улиците на града и се усмихваше на госпожица Луна Майерс, седнала от другата страна на пътеката. Двете с Една Тигпен бяха дошли да изкажат ежемесечното си негодувание от нередовното извозване на сметта. Роджър се огледа и си помисли: „Май целият град е тук тази вечер“. Дойде неговият ред и когато се изправи, почувства,

че краката му се подкосяват. Жена му Карол не го беше придружила на събранието, понеже не одобряваше онова, което той възнамеряваше да съобщи. Насили се да я прогони от ума си, покашля се и се обърна към градските съветници:

— Добър вечер. Аз съм Роджър Лъкър, собственик на агенция за недвижими имоти „Роджър Лъкър“...

— Извинете — прекъсна го Дик Ролинс, — на коя фирма казахте, че сте собственик?

Всички се разсмяха, а Роджър почервения като домат. Присъстващите прекрасно знаеха кой е и какво работи, освен че изпълнява длъжността на единствения градски полицай. Та нали Роджър беше израснал в Сойертън Спрингс. Обаче им правеше удоволствие, че човек, когото познават от трийсет и седем години, е принуден да съобщава името и професията си всеки път, когато се здрависа с някого.

Той се престори, че не забелязва присмехулните подвиквания. Изчака да стихнат и продължи:

— Инвеститор, който не е местен жител, има желание да направи игрище за голф край езерото Боман и да превърне Сойертън Спрингс в курортно градче.

В залата настъпи гробовна тишина, все едно някой беше натиснал бутон. Неколцина мъже свъсиха вежди и се понадигнаха от столовете си. Дори дамите, отговарящи за кафето, престанаха да наливат в чаши димящата течност. Чуваше се как всички преглъщат.

Ако Роджър се стремеше да привлече вниманието им, то беше постигнал целта си. Със същия успех можеше да каже: „Аз съм Роджър Лъкър, собственик на агенция за недвижими имоти «Роджър Лъкър», и съм дошъл да открадна децата ви“. Реакцията на присъстващите щеше да е същата.

От този момент нататък събранието прерасна в бурен скандал — хората се заканваха и сипеха обидни думи, докато се умориха и се разотидоха. Самият Роджър, който се досещаше какво ще се случи, предвидливо се изниза минути след съобщението си. Подкара като бесен патрулната кола по нанагорнището на Чероки авеню и зави по „Кийтинг“, придружен от скърцането на автомобилните гуми. На минаване край къщата на Дик Ролинс промърмори „Кретен!“ и след малко удари спирачки пред своя дом.

Затръшна мрежестата врата, измарширува в дневната и процеди на жена си, която седеше със скръстени ръце на канапето:

— Нещастни селяндури!

Карол не помръдна, само стисна устни и се втренчи в него.

— Загубени селяндури! Не си знаят интереса.

Жена му отново не продума и той отиде да си легне.

Роджър и Карол живееха в къщата с три стаи и две бани, откакто се бяха оженили преди дванайсет години. Имаха две деца — син Бен на три години и дъщеричка Келси, която още беше пеленаче. Бракът им беше стабилен, въпреки че двамата се различаваха като огъня и водата.

Карол беше удовлетворена от своя дом, град, семейство и от целия си живот. Роджър пък беше неудовлетворен от професията си. От 1989, когато получи лиценз си, беше единственият брокер в града, който никога не беше виждал къща с повече от три стаи. Години наред мечтаеше за големия удар, докато изневиделица чудото се случи. Във вторник преди една седмица изискан мъж със скъп костюм и обувки от крокодилска кожа дойде без предварителна уговорка в кантората на агенцията и поиска Роджър да му покаже изворите, с които беше известно градчето. Първо обаче зададе няколко въпроса. Откъде извира водата — от тресавище или от скала? Чиста ли е? Кой притежава земята, на която се намират изворите? Съобщи, че представлява голяма компания за проучване и експлоатация със седалище в Атланта, и обясни какви обекти ги интересуват. Роджър веднага го закара с колата си до изворите, които се намираха зад методистката църква, изливаха се в езерото Боман и осигуряваха снабдяването с вода на целия град. Изворите, езерото и сто двама и деветте акра около тях бяха дарени на града от Торнтън Боман преди повече от едно столетие. На практика земята, върху която беше построена методистката църква, също беше общинска собственост, но това не представляваше проблем.

Човекът от Атланта огледа терена (често правеше снимки и непрекъснато диктуваше на миниатюрното си записващо устройство) и помоли Роджър да го закара обратно до колата му, която беше оставил пред кантората на брокера. Преди да седне зад волана, той се обърна към Роджър и каза:

— Предлагаме на Сойертън Спрингс пет процента дялово участие и 700 000 долара за целия парцел. Плащането на сумата ще е в брой и еднократно. Дяловото участие включва дивиденди от курортния хотел и игрището за голф. Искам писмен отговор в срок от две седмици, считано от днешната дата. — И потегли.

Роджър изтича в кантората си, заключи вратата и се захвана да изчислява комисионата си върху 700 000 долара.

— Две седмици — промърмори. — Разполагам с две седмици, за да уредя сделката.

До девет часа сутринта след събранието на градската управа всеки мъж, жена и дете в Сойертън Спрингс вече имаше мнение за Роджър Лъкър. За едни той беше спасител на икономиката на градчето, за други — алчен манипулатор.

Били Пат Уилямс и съпругата му Джини бяха сред привържениците на проекта.

— Ще е благоприятен за бизнеса в нашия район — заяви Били, — освен това открай време искам да играя голф.

Рик Карпър също беше „за“. В своя Пътуващ магазин той предлагаше и стикове за голф, но за седемнайсет години не беше продал нито един.

Джо Булард и Дик Ролинс предвождаха групата бизнесмени, които настояваха да повикат човека от Атланта, да му благодарят и после хубавичко да натупат Роджър.

Най-яроствните привърженички на статуквото бяха госпожиците Луна Майерс и Една Тигпен, председателки на Дружеството по генеалогия. Собственоръчно изработиха табели с лозунги и организираха демонстрация около езерото Боман. Лозунгите гласяха: „Помощ! Спасете нашите извори!“ и „Голфърите играят комар и псуват — искаме ли ги сред нас?“.

В качеството си на издателка на вестник „Часовой“ госпожица Една Тигпен посвети цял брой на полемиката. Поместени бяха снимки на семейства, които са си устроили пикник край езерото Боман, и коментари на противници на промяната. Доктор Лий Пейтън беше заявил, че ако е искал да живее в град, пълен с непознати, е щял да се пресели в Бирмингам.

Набиваше се на очи липсата на противоположни мнения.

— Аз съм собственичка на проклетия вестник — отсече госпожица Една — и ще публикувам каквото си искам! — И изпълни закана си.

Най-големият шеф-редактор обаче бяха писанията на госпожица Луна. В редовната си седмична рубрика „Моето мнение“ тя наистина съобщава на куцо и сакато какво мисли. Материалът ѝ изобличаваше наглите предприемачи и Роджър Лъкър и оплюваше всякакви промени. Стигаше дотам, че на няколко пъти споменаваше Сатаната. В края на дописката госпожица Луна задаваше следния въпрос: „Когато цялото ни градче бъде заличено и заменено с плувни басейни, тенискортове и игрища за голф, какво ще работят нашите деца?“.

Всъщност тя повдигна и много важна тема, върху която другите не се бяха замислили: какво ще стане с методистката църква, която беше построена на това място през 1920 година. „Има ли опасност да бъде превърната в клуб? Или грешниците направо ще я съборят? — питаше госпожица Луна. — Ами гробището зад нея? Ще ни разрешат ли да изровим скъпите си покойници, или ще използват надгробните плочи като препятствия по новото игрище за голф?“

През вчерашния ден, когато градският съвет обяви, че жителите на Сойертън Спрингс единодушно са гласували за отхвърляне на проекта, повечето хора признаха, че и те са споделяли тревогите на госпожица Тигпен. Цялото градче се беше събрало пред общината, очаквайки резултатите, и дори Били Пат и Кевин заявиха, че се радват, задето не само те са променили мнението си.

Хората тъкмо започнаха да се разотиват, Били кресна:

— Хей, почакайте! — Всички се вкамениха, а той се обърна към Роджър, който стоеше встрани от ликуващата тълпа. Погледна го право в очите и каза: — Току-що ни съобщиха, че няма нито един застъпник на проекта. — Млъкна за миг и присви очи. — Което означава, че... — Неочаквано той се ухили. — Ако обичаш, обясни защо гласува против себе си.

— Не съм сигурен. — Роджър глуповато се усмихна. — Сигурно защото съм израснал тук. Представих си как играя голф и тенис с децата си и си дадох сметка, че има милион места, на които да упражняваме тези спортове... но само едно, на което мога да им покажа как се люлеех на въже с приятелите си. Само едно място, на което ловях саламандри с татко. Само една църква, чийто енорияш съм

бил. — И... — той хвана ръката на съпругата си — ... само едно място, на което с Карол се сгодихме. Това е родният ми град.

Разбира се, всички отново започнаха да го уважават. А той получи професионално удовлетворение. Съгражданите му още не знаеха, че въпреки всичко е решил да направи игрище за голф. Вече беше направил предложение на собственика на парцела до кантората си и първата дупка щеше да е близо до входната му врата. Миниигрището щеше да е прекрасно семейно забавление за всички в Сойертън Спрингс.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

— Вече не съм малък! На единайсет съм!

Това казах на мама, преди да избягам от къщи. Вече не помня с какво „престъпление“ беше предизвикала желанието ми да се махна от дома си, но дори сега съм сигурен, че поведението ѝ спрямо мен беше неприемливо. Бях зрял човек. Имах си гадже. Почти се бях научил да се оригам като баща ми. Дори веднъж бях пушил пура. Вярно, че беше от паламида, свита в бакалска хартия, и си изповръщах червата, но важното беше друго: бях четвъртокласник. И то с богат житейски опит.

Обаче мама се отнасяше с мен като с невръстно дете. Нямах намерение да търпя подобно отношение, затова намислих да избягам.

Взех решението като зрял човек, без да прибързвам. Внимателно го обмислях цели пет минути. Разполагах с време. Беше събота и не бях на училище.

Важно е да се знае, че ако искаш бягството от дома да е купон, трябва да си имаш компания. Майк Роулс беше на гости при баба си, тоест не можех да разчитам на него. Всъщност май беше за добро, понеже по-малкият му брат беше ужасно плямпало и сто на сто щеше да ни издаде. С Шарън Холбърт щеше да ми е приятно, обаче не ми подходеше да бягам с момиче. Така или иначе Шарън беше готина. Бягаше по-бързо от мен и за момиче беше страхотен пич. Оставаше ми Кевин Пъркинс. Спрях се на него поради три причини. Първо, техните работеха в събота и не си бяха вкъщи. Второ, живееше на Чероки авеню, тоест откъм моята страна на четирилентовата магистрала, която ми беше забранено да пресичам. И трето, Кевин щеше да ми се подчинява безусловно. Според мен това беше приоритетно качество за един партньор. В крайна сметка когото и да избях, щеше да ме изпее пред нашите, ако се издънехме.

Забравил съм с какво мама предизвика гнева ми през онзи паметен ден, но като излязох от къщи, я погледнах „особено“. Дори сега, докато пиша тези редове, не знам какво е да гледаш особено. Всички деветгодишни хлапета гледаха така. Правят същото и до ден-

днешен. Въпросният поглед, съчетание от гняв, предизвикателство и страх, е детската реакция на нещо, което родителят е казал. Родителите го недолюбват, затова не го коментират, само се сопват:

— Я не ме гледай така!

През онзи ден и мама ми каза същото.

Обаче аз се метнах на велосипеда и я стрелнах с възможно най-особения си поглед.

Кевин ме чу, когато влязох в гаража (в спиците на колелото бях затъкнал карти за игра, които плющяха) и излезе от дома си. Споделих с него плана си и той го прие с въодушевление. Каза, че и без това от няколко седмици обмислял да избяга от къщи.

Първата ни работа беше да се снабдим с провизии. Възползвахме се от отсъствието на господин и госпожа Пъркинс и нападнахме килера им. Давахме си сметка, че не бива да се товарим много, затова взехме само жизненоважни артикули: туршия с копър, картофен чипс, опаковка и половина бисквити „Орео“, един бял хляб, пакетче вакуумирана и нарязана шунка, което и до днес струва седемдесет и девет цента, кесия дъвчащи бонбони, четири кутийки кибрит, за да си запалим огън, ако се наложи да нощуваме на открито, кутийка с клечки за зъби, за да ги дъвчем, докато седим около огъня, в случай че ни се наложи да нощуваме на открито, и два флакона спрей против насекоми, който щеше да ни потрябва, ако ни се наложеше да нощуваме на открито.

На излизане Кевин грабна три восъчни устни хармоники, останали от последния Хелуин преди единайсет месеца. Спомням си, че те бяха единствените излишни предмети, които си позволихме, и той ме нави да ги вземем. Обясни, че можем да сдъвчем едната и да свирим на другите две, докато седим край огъня, ако ни се наложи да нощуваме на открито.

Към два и половина следобед се измъкнахме от къщата на семейство Пъркинс. Щяхме да тръгнем трийсет минути по-рано, обаче Кевин се забави, докато намери картите за игра на баща си и по мой пример затъкна няколко в спиците на велосипеда си.

Подкарахме по алеята за коли, после се понесохме надолу по стръмното Чероки авеню; използвам думата „понесохме“, защото заради двайсеткилограмовите раници на гърбовете ни скоростта ни беше към трийсет километра в час. Велосипедите ни бучаха като

мотоциклети „Харли“, вятърът свистеше в късо подстриганите ни коси. Нададохме вик — вик на свобода, на неописуемо щастие. Ето какво било да си самостоятелен човек! Усещането беше върховно!

След около трийсет секунди се сблъскахме с една от грозните метафори на живота. Тъкмо когато се носехме като волни птици, жестоката действителност ни изненада: налагаше се да изкачим възвишението, за да продължим нататък. Изведнъж приключението престана да ми се струва толкова романтично. Ние, двамата зрели деветгодишни господа, нарамили тежки раници, запъхтяно бутаме велосипедите по нанагорнището. Дори картите в спиците не плющяха радостно, а някак уморено: „Шляп... шляп... шляп“. Това ли било да си самостоятелен? Изобщо не беше върховно.

Спряхме да си починем край езерото на Боби Дейл. С облекчение свалихме от раменете си тежките раници и се проснахме под висок бор. Всъщност това място би трябвало да се нарича Застоялия вир на Боби Дейл, но тук се въдеха грамадански платики и доста водни змии, затова за нас, четвъртокласниците, си беше езеро. Освен това се намираше отвъд магистралата, която ми беше забранено да прекосявам, обаче Кевин беше избрал накъде да се движим. Дотук с намерението ми да го командвам.

Малко след като довършихме последния пакет с чипс, се сетихме, че не сме си взели нещо за пиене. Начаса си представих как нашите ме намират умрял от жажда сред пустошта и въображаемата картина стопли душата ми. Кевин ме върна към действителността с поредната си гениална идея.

— Да начупим на парчета восъчната хармоника и да ги дъвчем! — предложи въодушевено. — Така в устата ни ще се образува слюнка! — (Мисля, че той използва думата „плювня“.) — Така правят индианците — знам го със сигурност.

Да му се не види! Започвах да мисля, че той не приема на сериозно положението ни. Дори аз знаех, че индианците нямат восъчни устни хармоники.

В този момент чухме шум от автомобилен двигател. Вдигнах глава и кръвта ми се вледени. Зад волана седеше... майка ми.

— Леле, братче — прошепна Кевин, — виж й погледа!

Погледът на майка ми беше съвсем различен от онзи, за който говорих преди малко. И също като всяко дете от сътворението на света

насам знаех какво означава: спукана ми е работата. С мен беше свършено. Скоро щях да съм само дух. Нещо от миналото. Призрак. Мъгла. Спомен.

Мама слезе от колата и първото, което забелязах, беше поведението ѝ, докато вървеше към нас. Беше... беше спокойна. Спокойна ли?! „Бог да ми е на помощ! Сбогом, Кевин! Сбогом, живот!“

— Сложете велосипедите в багажника — нареди ни, грабна пълните раници, все едно бяха леки като перца, и тръгна към автомобила. Остави ги отзад, завърза с връв багажника и съпроводи двама ни с Кевин до предната седалка; направи ми впечатление, че за пръв път в живота си пропусна да ни подсети да сложим предпазните колани. Единственото, което наруши гробната тишина в купето, беше заканата ѝ, неизменно означаваща, че съм загазил:

— Доста ще има да обясняваш, когато се приберем у дома, господинчо!

Спряхме пред къщата на семейство Пъркинс и Кевин слезе, без да ми продума. Можеше поне да каже: „До скоро!“ или „Беше голям купон“. Само че той не продума. Сигурно беше прекалено зает да мисли какво ще му се случи. Страхуваше се, че ще потърсят майка му по телефона. Тези обаждания са кошмар за всяко дете. Чрез тях родителите споделят помежду си шпионска информация. Ние, хлапетата, неизменно бяхме жертвите на тази шпионска мрежа. Лошите новини обикновено бяха предшествани от следната фраза: „Днес ми телефонира госпожа Джоунс...“.

По пътя до нас майка ми не обели нито дума. Дори не ме погледна.

Следобеда ми остави няколко часа (които ми се сториха дълги като години) за размисъл върху съдбата ми, после започна изтезанието.

— Първо ще ти кажа — подхвана, — че съм потресена от днешната ти постъпка.

„Изобщо не съм изненадан“ — казах си.

— Главата ми не го побира! Не вярвах, че си способен така безочливо да пренебрегнеш чувствата ми.

Не знаех какво означава „безочливо“. Дали не беше мръсна дума?

— А като капак си повлякъл със себе си Кевин Пъркинс! А може би той е бил инициаторът, а? Така или иначе бъди сигурен, че довечера ще телефонирам на госпожа Пъркинс.

Виж ти! Най-лошите ми предчувствия не се сбъдваха. Мама ми четеше обичайното конско. Сега щеше да каже какво биха сторили родителите й, ако им беше погодила такъв идиотски номер.

— Младежо! — С всеки миг гневът й нарастваше. — Знаеш ли какво щяха да ми направят нашите, ако бях прекосила магистрала с четири платна?

„Брей! Момент така! Чакай малко!“ Не бях сигурен, че съм чул правилно последното изречение. Наистина ли тя спомена нещо за магистрала с четири платна? Заслушах се по-внимателно.

— Можеше да те блъсне кола!

Ура! Направо не беше за вярване! Бях извадил луд късмет! Аз, беглецът от родния дом, бях заловен и изтезаван с „конско“, задето съм прекосил някаква си тъпа магистрала! Майка ми така и не беше разбрала, че съм възнамерявал завинаги да я напусна! Бог ми се беше притекъл на помощ! Точна така. Той беше в основата на чудодейното ми избавление.

Умът ми заработи на бързи обороти. Наведох глава, за да скрия усмивката си, и се насилих да пусна една-две сълзи. Щяха да ме накажат за пресичане на магистралата. Всяко дете на света знае колко леко е това наказание в сравнение с онова за бягство от дома. Ако Кевин си държеше езика зад зъбите (в което не се съмнявах — нали той щеше да изпълнява нарежданията ми), щях да се отърва ни лук ял, ни лук мирисал.

До осем вечерта светът беше прекрасен. Като се прибра у дома, татко поигра с мен на баскетбол, вечерята беше вкусна и сестра ми се държеше почти човешки. След това с нея се хванахме да играем на монополи и дори татко благоволително да ни прави компания. По принцип съботните вечери той редеше пасианси, обаче днес се оплака, че някои карти от тестето липсвали. Едва когато мама застана на прага на дневната, осъзнах, че по някое време е излязла, без да я забележа. Първа я видях сестра ми и се изниза като връв. Забелязах, че татко гледа мама. После установих, че тя гледа двама ни с него. Не! Гледаше само мен! И не само ме гледаше, ами погледът й не вещаеше нищо добро!

— Младежо — каза, — току-що ми телефонира госпожа
Пъркинс.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

Майкъл Тед Уилямс почина преди седмица. На дваайсет и втори октомври щеше да навърши деветдесет и пет години. Беше висок и кльощав старец и сякаш от паметивека беше част от пейзажа на Сойертън Спрингс. В детството ми след училище често спирахме пред къщата му. Вече беше на години, но изобщо не му личаха... може би защото вечно беше засмян. Живееше сам в голяма двуетажна къща на Чероки авеню, компания му правеха само котките му.

Майкъл Тед притежаваше повече от десет хиляди котки или поне така ни се струваше. Котки имаше в къщата му, около къщата и на покрива ѝ. Притежаваше черни и бели котки плюс котки във всякакви други разцветки. Най-странното обаче беше твърдението му, че ненавижда тези животни.

— Само да ми падне някоя от тези космати топки! — заканваше се. — Ще ѝ тегля такъв шут, че ще отлети чак във Фоли! Подли гадинки — същински комунисти. Крийт се, дебнат отвсякъде, шпионират всички. Те са най-низшите същества в животинския свят!

— Тогава защо ги отглеждате? — питахме го.

— Не мога да ги изгоня! — гневеше се старецът. — Всеки ден им викам да се разкарат, обаче те остават, за да ме тормозят. Хич не се опитвай да кажеш нещо на котката, момче, щото тя изобщо не те слуша.

Въпреки яростните си тиради срещу този животински вид Майкъл Тед Уилямс така и не обясни никому защо купува дваайсет и пет килограмови чували с котешка храна. Нито защо изработва играчки за котките. Нито защо ги пуска да спят вътре, когато е студено.

В къщата му имаше само едно помещение, строго забранено за котките. Целият град знаеше за това помещение, понеже повечето от нас бяха влизали в него. Ние, хлапетата, го смятахме за „много яко“, но самото му съществуване караше повечето местни хора да смятат Майкъл Тед за абсолютна откачалка. Говоря за стаята на Елвис.

Господин Майкъл Тед Уилямс харесваше Елвис. Не, грешка! Господин Майкъл Тед обожаваше Елвис Пресли. Той беше неговият

идол.

Струваше ни се странно, че един старец е луд по рокпевец като Елвис, но беше точно така.

— Бинг Кросби и подобните на него бяха гола вода — казваше. — Елвис можеше всичко. Пееше, беше добър актьор и обичаше майка си.

Стаята на Елвис беше на втория етаж в дъното на коридора и представляваше нещо като параклис или светилище. На полиците бяха натрупани стотици снимки, притиснати с гарафи с лика на Елвис или със статуетки на певица. Стените бяха окичени с рамкирани плакати на филми: „Купон в Акапулко“, „Момичета, момичета, момичета“, „Вива Лас Вегас“...

В картотечния шкаф до вратата бяха подредени абсолютно всички записи на певица — всеки албум и всяка малка плоча с оригиналните си обложки. Сто двама и девет отрязъка от билети бяха изложени на масичка в единия ъгъл. Всеки отрязък беше спомен от концерт, посетен от господин Майкъл Тед.

— Това е шалът, който Елвис носеше на концерта в Луисвил — обясняваше той, докато развеждаше някого из „изложбата“ си. — Петното е от потта на Краля. Ето торбичка от пуканки от Талахаси. Някой я хвърли на сцената. Елвис я изрита и аз я хванах, защото бях на първия ред.

Сегиз-тогиз някое хлапе казваше нещо обидно по адрес на Краля на рока, за да се избъзика с господин Майкъл Тед. Старецът винаги се хващаше на въдицата. Веднъж Дики Ролинс заговори за злоупотребата с лекарства, но когато изрече думата „наркоман“, за секунди костеливите пръсти на господин Майкъл Тед се вкопчиха в ухото му и едва не го изтръгнаха. После старецът заяви, че Елвис страдал от мигрена и от болки, причинени от няколко контузии при карате. И ако Дики не искал да разбере какви са болките от контузии при карате, да бъде така добър да запази за себе си фармацевтичните си познания.

Когато през 1977 Елвис почина, господин Майкъл Тед повери котките на племенника си Били Пат и потегли за Мемфис. От прозорците на училището го видяхме как седеше зад волана на автомобила си, а по лицето му се стичаха сълзи. Три дни той остана пред портите на Грейсланд, за да изкаже почитта си заедно с хиляди други поклонници на Краля на рокендрола.

По-късно научихме, че на бдението господин Майкъл Тед се запознал със своя връстница — някоя си Патси Джоунс от Дъкалб, Мисисипи. Веднъж тя срещнала Елвис на една железопътна гара. Изпуснала си била влака и нямала пари за вечеря. Патси показала на господин Майкъл Тед петдоларовата банкнота, която Кралят ѝ дал. Той благоговейно я докоснал и попитал старицата защо не я е похарчила. Патси Джоунс обяснила, че от радост не могла да хапне и залък, освен това за пръв път някой се отнасял толкова мило с нея.

При завръщането на стареца в града забелязахме коренна промяна в него. Той вече не тъгуваше.

— Елвис си отиде прекалено млад — обясни, — но пък живя пълноценно. Помогна на мнозина да забравят самотата си и аз като много други ще съм му вечно признателен. Още имаме неговата музика... значи той още е сред нас.

От този ден чак до смъртта си преди седмица господин Майкъл Тед още повече се вманиачи на темата Елвис, но във вманиачаването му нямаше нищо потискащо. Предприемаше дълги пътувания, за да разговаря с човек, който е познавал певеца, купуваше и разменяше негови вещи и снимки и дори всяка пролет организираше в гимназията бал на Елвис. Изпълняваха се само песни на Краля, а гимназистите бяха облечени като Елвис и Присила (според господин Майкъл Тед Присила беше единствената жена, която Елвис истински е обичал).

Около година преди кончината си той започна да подарява котките си.

— Вече не съм млад — обясняваше, — а тези космати топки заслужават яки ритници.

Почти всяко семейство в Сойертън Спрингс взе по една-две котки. Знаехме, че особнякът се подготвя за смъртта си. Не знаехме обаче колко далеч е стигнал...

В сряда сутринта Били Пат каза на жена си Джини:

— На път за работа ще се отбия в банката. Всичко е уредено, но в завещанието се казва, че указанията за погребението са в банков сейф.

Като най-близък сродник на покойника Били Пат беше посочен за изпълнител на последната му воля.

Завещанието беше много простичко. Къщата и парцела, върху който беше построена, ставаха собственост на методистката църква.

Вещите на стареца щяха да бъдат раздадени на роднини и приятели, но всичко от светилището на Елвис трябваше грижливо да се опакова и да се изпрати на Патси Джоунс в град Дъкалб, Мисисипи.

Били Пат влезе в банката малко след началото на работното време и един касиер го отведе в помещението със сейфовете. Той отключи онзи с номер 30024 и вътре намери плик с надпис „УКАЗАНИЯ“. Пъхна го в джоба си, благодари на касиера, качи се на колата и отиде в единствената погребална агенция в Сойертън Спрингс.

Собственикът Майк Мартин го посрещна във фойето, взе запечатания плик и увери Били Пат, че последната воля на покойника ще бъде изпълнена.

— По-късно ще ти се обадя да уточним подробностите — добави, — но още сега да насрочим траурната церемония за два следобед в петък.

След десет минути Били Пат влезе в канцеларията на своето представителство на автомобилите „Тойота“. Секретарката му подаде слушалката и обясни:

— Търси ви господин Мартин. Сигурно е важно, защото настоя да изчака, и е на телефона от седем-осем минути.

Били Пат озадачено свъси вежди и взе слушалката:

— Да, Майк, аз съм. Какво се е случило?

— Ти прочете ли указанията на чичо си за погребението? — попита Майк.

— Не. Ако забележа, дори не бях разпечатал плика.

— Случайно да ти е намеквал какво е намислил?

— Не, не е.

— Въобще споменавал ли е за евентуалното си погребение?

— Само че държи да се спазват указанията му — промърмори Били Пат. — Какво толкова е станало?

— Станало е и още как! Това ще е най-пищното погребение, което е виждал този град. И май никога повече няма да види. Моля те, Били Пат, ела веднага! Не знаеш какви ги е надробил старецът!

В два следобед в петък методистката църква беше претъпкана с народ. Всъщност едва ли ще преувелича, ако кажа, че целият град беше там. Всеки мъж, жена и дете... дори хора, които не бяха близки с господин Майкъл Тед. Във въздуха сякаш витаеше очакване да се

случи нещо — странно явление за едно погребение. Явно слухът се беше разпространил бързо. Ковчегът беше заобиколен от безброй букети. Разкошни аранжировки от карамфили и рози обрамчваха изречения от рода на „Никога няма да те забравим“ и „Завинаги оставаши в сърцата ни“. До стъпалата към амвона беше аранжировката, дарена от госпожиците Луна Майерс и Една Тигпен — пластмасов телефон, обкръжен от пурпурночервени гладиоли и бели хризантеми. Над телефона имаше надпис: „Исус позвъни — Майкъл Тед се обади“.

Майк Мартин явно се чувстваше като на тръни. Знаеше какво предстои и то му се струваше богохулно, но както беше обичаят, дословно беше изпълнил последното желание на покойния.

Пастор Уейд Уорд седеше на стола си на амвона. Току кръстосваше крак върху крак и с носна кърпа бършеше лицето си. Беше изнервен. Може би заради музиката — в момента тихо звучеше „Обичай ме нежно“. Всяко ново нещо изваждаше от равновесие пастор Уорд, а днес му предстоеше да извърши първото си погребение в стил Елвис.

Майк кимна на Тери Хенли, която се приближи до амвона, за да изпълни първата песен. „Пълна лудост — помисли си тя. — Такава песен на погребение? Няма как, започвам...“

— „Ти си само кучка, кучка ревлива. Ти си само кучка, кучка ревлива. Дори веднъж не си хванала заек, за нищо те не бива...“ — пееше тя. Беше й ужасно неловко, но пееше. Не искаше да сквернослови в църквата, затова си позволи мъничко да промени текста. — „Казаха, че си от висока класа, но само ме поднасяха...“

Изпя още „Хотелът на разбитите сърца“ и „Плюшено мече“. Няколко души взеха да се подхилват, след като ти свърши последната песен и каза:

— Благодаря. Много ви благодаря.

Дойде редът на пастор Уорд, който подхвана:

— Братя и сестри, събрали сме се тук да оплачем загубата на един приятел. Той беше много необикновен човек...

По-късно пасторът сподели, че за пръв път през цялата му свещеническа кариера всички богомолци едновременно са казали „Амин“. След като издекламира предварително подготвената си реч за прекрасните качества на скъпия покойник, той спря за секунда, за да отправи безмълвна молитва към Бога. „Исусе — каза си. — Помогни

ми да издържа през следващите минути.“ После разгърна листа хартии, който му беше дал собственикът на погребалната агенции, и продължи:

— А сега, дами и господа, настъпи дългоочакваният момент. От Сойертън Спрингс, Алабама... Майкъл Тед Уилямс.

Майк Мартин натисна бутона на касетофона и тръгна към ковчега. Под звуците на музиката от филма „Космическа одисея 2001“ той бавно вдигна капака.

Опечалените (ако изобщо можеха да бъдат наречени така) станаха и пристъпиха напред, за да не пропуснат нещо. В мига, в който музиката зазвуча гръмовно, Майк вдигна докрай капака, отстъпи назад и присъстващите бурно заръкопляскаха.

Осветяван от светкавиците на фотоапаратите, Майкъл Тед Уилямс лежеше в ковчега. Боядисаната му коса беше черна като смола. Бяха му залепили изкуствени бакенбарди и го бяха облекли със златист смокинг. Изглеждаше чудесно. Тъкмо това си шепнеха помежду си хората:

— Нали изглежда чудесно?

Всъщност изглеждаше неестествено, но малцина дръзнаха да отбележат този факт. Всеобщото мнение беше, че Майкъл Тед Уилямс изглежда точно както беше пожелал. Приличаше на деветдесет и четири годишен Елвис Пресли.

Надали ще е пресилено, ако кажа, че господин Майкъл Тед завинаги остана запечатан в паметта на всички в Сойертън Спрингс. Той беше велик човек, който ни разсмя дори след смъртта си. Представях си го как се киска, докато пише указанията за собственото си погребение — най-забележителното представление, на което някой от нас беше присъствал.

Енорияшите аплодираха още веднъж по време на службата: така изразиха уважението и възхищението си от възрастния човек. С ръкопляскания се възнаграждава добре свършената работа, независимо дали става въпрос за представление... или за самия живот. Ето защо беше съвсем подобаващо присъстващите да станат и бурно да аплодират, докато служителите изнасяха ковчега от църквата.

Накрая пастор Уорд широко се усмихна и се обърна към паството:

— Дами и господа, можете да се разотидете по домовете си.
Майкъл Тед ни напусна!

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

— Коооой ми открадна златната ръка?

В този момент горчиво съжалих, задето следобеда бях решил да прекарам нощта в къщата на Хейзи.

— Коооой ми открадна златната ръка? — Кевин Пъркинс осветяваше с фенерче лицето си и се опитваше да ме изплаши. Опитът му беше успешен. Ненадейно изключи фенерчето, вкопчи се в мен и изкрещя: — Ти я открадна!

Закрих с длани лицето си. Притиснах се до стената и запищях. След малко бавно се взех в ръце и обясних, че съм постъпил така, за да всея още по-голям страх у другите.

Беше тъпо оправдание и Лий Пейтън не пропусна да ми го натъкне. Братята Лъкър — Стив и Роджър — го подкрепиха, а Кевин присмехулно ме изгледа и подхвърли:

— Хвана те шубето, признай си. Дойдем ли тук, винаги трепериш от страх.

Разбира се, имаше право. Идвал бях в къщата стотици пъти, но тя още ме плашеше. Порутената постройка в края на един коларски път извън града беше изоставена преди много години. Обвита беше с пълзящи растения, които само подсилваха призрачния ѝ вид.

Изоставената къща привличаше като с магнит нас, хлапетата. Макар да се говореше, че навремето на тавана ѝ един човек е бил убит с вила, отново и отново отивахме там.

Тази нощ обаче не беше като другите. Имах оправдание да изклинча. Всъщност тъкмо през тази нощ предпочитях да съм на което и да е друго място по света. Защото беше 31 октомври — Хелоуин.

За пръв път, откакто се помнехме, Хелоуин се падна в петък. Което означаваше, че на другия ден не сме на училище. Родителите на всички от бандата разрешиха да си устроим лагер в задния двор на семейство Пейтън. Палатката беше там. Нас обаче ни нямаше.

Бог знае как петимата взаимно се бяхме навили да пренощуваме в изоставената къща на Хейзи. Смятахме, че сме прекалено големи, за да се маскираме и да просим бонбони от съседите.

Не че останахме без бонбони. Всеки Хелоуин се чудехме как някои възрастни са толкова наивни, че оставят на верандата купа с бонбони и бележка: „Вземай само по един, моля“. След посещението на две-три подобни къщи всяко хлапе така се натъпкваше с бонбони, че да му държи влага до следващия Хелоуин.

Бяхме насядали в кръг в помещението, което според нас навремето е било дневната. В дъното имаше порутена камина, до която стоеше вехто канапе. Зад нас беше тясното стълбище към тавана.

— Татко ще получи истеричен припадък, ако научи къде сме били — отбеляза Роджър.

Всички вперихме погледи в него.

Пръв проговори по-големият му брат Стив:

— Знаеш ли какво ще направя, ако той научи?

— Ще ме убиеш ли? — попита Роджър.

— Позна — кимна Стив.

Умълчахме се. Изобщо не ми беше забавно и на драго сърце бих подкупил Роджър, за да доведе баща си. Кошмарните истории започваха да ме изнервят. До гуша ми беше дошло от златни ръце, куки, забити във вратите на коли, и призрачни момичета с абитуриентски рокли, качени на автостоп на магистралата. Изгарях от желание да си тръгна и тъкмо се канех да го предложа, Лий замислено промърмори:

— Знаете ли защо го е направила? — Вперихме погледи в него. Знаехме за какво говори. Според местната легенда през 1951 Марта Хейзи спипала мъжа си Джордж на тавана и го намушкала с вила. — Сигурно много се е разстроила — добави Лий.

— Не и колкото Джордж в момента — подхвърли Кевин и нервно се засмя.

— Първите й трима мъже умрели, след като яли отровни гъби — намесих се, повтаряйки онова, което бях чул от съученика си Чарлс Реймънд Флойд.

— Тогава защо й е било да убива горкия Джордж? — попита Роджър.

Стив се ухили:

— Може би защото е отказал да яде гъби.

— Татко каза, че Марта му отрязала главата — обади се Лий. Сигурни бяхме, че баща му не е казал такова нещо и че нашият

приятел си е измислил историята, обаче никой не се осмели да оспори истинността ѝ, понеже според него информацията идваше от татко му. Приписването на родителското тяло на някоя опашата лъжа беше изпитан трик за избягване присмеха на по-големите момчета. („Не го казах аз, а *баща ми!*“)

— Марта Хейзи — промърморих. — Що за име е Хейзи?

— Сигурно Бог ѝ го е дал — обясни Кевин, — щото тая дума се римува с крейзи, тоест откачалка. Знаете, че тя е избягала от лудница. — Заяви го съвсем авторитетно. Не ни питаше дали смахнатата Хейзи е избягала, а ни го съобщаваше. — Изровила от земята главата на Джордж и до ден-дневен не се разделя с нея... където и да отиде. — Канех се да му кажа, че лъже като дърт циганин, но той добави: — Поне така твърди мама.

— Наскоро я видели в железарията на Хенли — обявих. — Разглеждала изложените вили за сено.

Момчетата се втренчиха в мен. Задъхваха се от страх и така се кокореха, че очите им приличаха на сребърни монети, блестящи в полумрака. Знаеха, че лъжа, но продължихме да разкресяваме с все по-страшни подробности историята; все едно бяхме наркомани и не можехме да се въздържим. Напрежението стана непоносимо. Вече не можехме да станем и да се приберем у дома, което още повече ни ужасяваше.

Изведнъж Роджър запя:

— Деветдесет и девет бутилки с бира на стената, деветдесет и девет бутилки с бира на стената. Да изпием едната... — Гласчето му затрепери и той млъкна, а на нас ни стана още по-кофти. Опитът му да смени темата беше адски жалък. Той се срамуваше, а ние се срамувахме заради него.

Само брат му Стив му продума:

— Стига глупости! Ако още веднъж направиш такава тъпотия, ще те... — Внезапно той пребледня като платно. Устните му още се движеха, обаче от гърлото му не излизаше нито звук. Взираше се в нещо точно зад мен.

Погледнах Роджър и Лий. Те се взираха в същото място. Роджър беше по гръб и се опитваше да се оттласне с краката си. Лий не помръдваше.

Кевин застена; стоновите му бяха като смесица от плач и молба за пощада. Стив продължаваше безмълвно да изрича несъществуващи думи. Рязко се обърнах и едва не припаднах. Някой бавно промушваше през прозореца вила за сено.

Устата ми пресъхна, сърцето ми щеше да изскочи от гърдите ми. Господи! Всички истории, които се разказваха, бяха верни! Наистина е имало откачена жена на име Хейзи! Тя наистина е убила мъжа си, а сега се канеше да умъртви и нас! Защо бях дошъл тук? Защо не бях тръгнал със сестра си да обикаляме съседите и да си просим бонбони? Ако не друго, поне да бях с костюма на Самотния рейнджър... но вече беше твърде късно — чакаше ни ужасна смърт.

— Олеле! — изпищя Кевин. — Главата на Джордж!

И наистина през прозореца влетя нещо, поразително напомнящо човешка глава, и се изтърколи до крака на Лий.

В повечето случаи, когато говорим за настръхнала коса, това е просто метафора. Сега обаче не беше. Косите ни настръхнаха, нададохме писъци, смразяващи кръвта, и преди да избягаме от къщата, няколко секунди се щурахме из помещението като мишки в кутия.

Тичахме, без да спрем нито за миг, докато се озовахме в задния двор на семейство Пейтън. Задъхваме се, още ни беше страх, но поне бяхме живи.

До ден-дневен не съм изпитвал ужаса, който преживяхме през онази нощ. Дори сега плувам в пот, когато чуя хлапета да пеят „Деветдесет и девет бутилки с бира“.

След много години (вече бях в колежа) разбрах какво се е случило на онзи Хелюин. Нашите заедно със сестра ми, предрешена като куче, решили да отскочат до Пейтънови. Докато разговаряли с домакините, ни видели да се изнизваме от палатката. Доктор Пейтън и баща ми решили да ни последват.

Застанали под прозореца на порутената къща на Хейзи и чули какво си говорим. В сублимния момент доктор Пейтън бавно проврял през прозореца нацърбена дъска. (Тук моята версия се различава от тази на баща ми. Още съм готов да се закълна, че не беше дъска, а вила за сено. Изказах съмненията си, а той отговори: „Откъде бихме могли да вземем вила посред нощ?“.) После татко хвърлил в стаята буца пръст, от която висели коренища, останалото вече знаете.

Заради кошмара през онази нощ повече не стъпих в къщата на Хейзи. Мисля, че тъкмо това искаше баща ми. Ако е така, то със сигурност беше постигнал целта си. Все пак смятам, че беше гадно от страна на възрастните да стреснат така няколко хлапета... дори на Хелоуин. Беше мръсен и безсърдечен номер... и аз с нетърпение чакам един ден да го скроя на своите синове!

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Когато мълния улучи вековния дъб зад кафе-бакалията на Норман, все още никой не знаеше къде е паднала, но всички единодушно се съгласиха, че нещо е било поразено.

Джордж Косар скочи от леглото и първата му мисъл беше, че този път Дик Ролинс наистина е взривил бензиностанцията си. От двайсет години предупреждаваше този инат Дик да не пуши до бензиновите помпи. Той тръсна глава, за да се събуди напълно, и осъзна, че гърмът се беше чул по-наблизо.

При падането на мълнията Мелани Мартин изпищя в съня си. Заради трясъка и нейния писък съпругът ѝ Майк така се стресна, че подскочи едва ли не до тавана. Приземи се на пода, като междувременно беше нахлузил панталона си. Вярно, че го беше обул на обратно, но все пак не беше гол. Зае поза от карате и се подготви за бой. Още не се беше събудил напълно, за да прецени с кого ще се бие.

При разразяването на бурята Роджър Лъкър беше паркирал пред железарията на Хенли. Като видя, че става опасно, той подкара патрулката към дома си. На минаване край магазина на Норман зърна проблясък в огледалцето за обратно виждане и си каза, че кафе-бакалията е била поразена от мълния, но когато зави и се приближи да огледа пораженията, забеляза, че постройката е невредима. Стволът на вековния дъб обаче беше разцепен през средата.

Роджър насочи фаровете към дървото и присви очи, опитвайки се да гледа през предното стъкло, върху което барабаняха едри капки дъжд. Доколкото виждаше, нямаше опасност от пожар — какъв ти пожар при такъв порой, но на сутринта щеше да падне голямо разчистване.

Паркира, слезе от патрулката и зачака под навеса на кафе-бакалията хората, които скоро щяха да дойдат. В градчета като Сойертън Спрингс службите за реагиране при извънредни обстоятелства са на доброволен принцип. Доброволци са и пожарникарите, и медиците с линейката. Разбира се, и Роджър доброволно изпълняваше длъжността на местен полицаи. „При тоя

силен гръм — помисли си той, — и куцо, и сакато скоро ще цъфне тук.“

Оказа се прав. Първи пристигнаха Джордж и Майк. След тях се появиха Били Пат Уилямс, доктор Лий Пейтън, Кевин Пъркинс и Норман, който отвори магазина и приготви кафе за всички.

— В четвърти клас си направих къщичка на този дъб — обясни Лий, докато наливаше кафе на Кевин. — Затова сега ми е мъчно за него.

— И моят дядо си е правил къщичка там — отбеляза Джордж.

Кевин си сипа захар и каза:

— Този дъб и дъбът на Генерала край езерото Боман са най-старите дървета в щата. Казват, че са на повече от четиристотин години.

— Кой го казват? — попита Норман.

— Ами... те... всички... без майтап, дървото наистина е посадено преди повече от четири века.

— Във всеки случай си беше тук, откакто се помня — намеси се Били Пат. — Чичо ми подари на Джини картина от 1852, на която са изобразени Мейн стрийт и Колидж авеню. Дъбът се вижда съвсем ясно. И още тогава е бил много висок.

— Четиристотин години! — Майк поклати глава. — А утре ще го нарежем и от него ще останат само дърва за огрев. Да се срещнем тук утре в осем, а?

Всички закимаха, поговориха още малко и се разотидоха по домовете си.

На другата сутрин дъждът вече беше спрял и на дневна светлина беше по-лесно да се види какво се е случило, но последствията си оставаха трагични. Мълнията беше улучила чатала на вековното дърво и буквално беше разполовила ствола. Едната половина стърчеше изправена... сякаш недокосната.

— Има ли начин да спасим поне нея? — обърна се Джордж към Кевин, докато обикаляха дървото, за да огледат пораженията.

Кевин поклати глава:

— Няма начин. Дори корените са поразени.

Тъкмо се канеше да включи верижния трион, но Роджър извика:

— Ей, хора! Елате да видите нещо! — Посочваше някакво място на ствола на височина около четири метра. Всички се скупчиха около

него, а той добави: — Прилича на стъкло.

От бялата лъскава дървесина, която до снощи е била в средата на дъба, стърчеше нещо обло... и май наистина беше от стъкло. Качиха се на дървена стълба, за да го видят по-добре, и се оказа, че не са сгрешили. Беше буркан от зеленикаво стъкло и в него имаше нещо.

След като огледаха дървото, разбраха как стъкленницата е била „заклучена“ в ствола. Явно преди много години някой я беше пъхнал в хралупа и беше забравил да я извади. С течение на времето дървото я беше обвило и ако не беше мълнията, то завинаги щеше да запази тайната си. До обяд се занимаваха с освобождаването на буркана. Работеха много внимателно, за да не го счупят. Най-сетне Били Пат раздели дървесината и стъклото и вдигна стъкленницата. Трийсетината зяпачи заръкопляскаха.

— Да го отворим ли веднага? — попита той.

— Давай! — викнаха всички в един глас.

Докато чакаха изваждането на буркана, зяпачите изказваха различни предположения за съдържанието му и любопитството им вече беше изострено до краен предел. Единодушното мнение беше, че вътре има някакво съкровище. Всеки обаче имаше своя теория точно какво е това съкровище.

Според Сю Карпър можеше да е злато, скрито от индианците, обаче Джери Андерсън, който е от племето чокто, я увери, че ако предците му са притежавали злато, за нищо на света е нямало да го напъхат в някакво дърво.

Неколцина подкрепиха теорията на пастор Уорд, че вероятно в големия буркан са скрити пари от банков обир. Само дето никой не помнеше в района да е била обирана банка.

Изказаха се и доста екзотични предположения: контрабандно уиски, старинни монети, червеи за риболов и оръжие, с което е извършено убийство. Само че когато с доста усилия отвориха стъкленницата, вътре имаше само три парчета хартия.

Първото беше фотография на Мак и Една Сойер, основали градчето край минералните извори през 1838 година. Според датата фотографията беше заснета през 1864. Съпрузите бяха снимани с дъщерите си Джойс и Барбара и със сина си Томас.

На второто парче хартия имаше скица на града. Били Пат внимателно го разгърна и видя заштриховани участъци с надписи

„Сойер“. Най-големият беше онзи, в който сега се намираще търговската част на Сойертън Спрингс.

Последният свитък, изваден от стъкленницата, беше документ, даващ право на собственост на застрихованите участъци на преките наследници от мъжки пол на Мак и Една Сойер. В документа се казваше още, че всеки парцел земя, принадлежащ на някого от фамилията Сойер, трябва да се върне на собственика, ако той го поиска. Предвидено беше и недопускането на продажба на имотите без знанието на наследниците на Сойерови, като се указваше, че междувременно всеки ползвател е длъжен да им плаща наем от сто долара годишно. Документът беше подписан от Мак Сойер и заверен от Джеферсън Дейвис, президент на Конфедерацията по време на Гражданската война.

Докато се надпреварваха да разгледат удивителните находки, Роджър възкликна:

— Брей да му се не види! Ако документът за собственост не беше толкова стар, Кевин Пъркинс щеше да притежава този град.

Присъстващите се засмяха. Всеизвестно беше, че Кевин е единственият жив потомък на основателите на Сойертън Спрингс.

Майк обаче каза нещо, с което попари веселието им:

— Всъщност, Кев, ти наистина притежаваш града. — Докато другите се майтапеха със завещанието, Майк беше прочел текста, написан с много дребни букви. Той огледа хората, зяпнали от изненада, и добави: — Доколкото познавам закона и тъй като в университета изучавах съдебните решения относно собствеността върху земите на Конфедерацията, бих казал, че съм напълно наясно с положението. Документът е подписан от президента на Конфедерацията към края на Гражданската война. Ако бяхте специалисти по право, щяхте да знаете, че подобни актове за собственост върху земята бяха потвърдени от федералните съдилища, след като целостта на Съединените щати беше възстановена.

— И какво ни засяга това, Майк? — попита Джордж.

— Веднага ще ти отговоря. Засяга ни и още как. Въз основа на настоящия документ всеки бизнесмен в този град дължи на Кевин приблизително 130 000 долара наем за използването на земите му, които впрочем още са негова собственост.

Зяпачите замигаха на парцали и се обърнаха към Кевин, който заяви:

— Не приемам кредитни карти „Мастеркард“ и „Американ Експрес“.

До вечерта новината се разнесе и градът заприлича на жужащ кошер. Единствената тема на разговорите беше намереният документ. Кевин беше участвал в построяването на почти всички къщи в Сойертън Спрингс, а сега излизаше, че е техен собственик. Изказваха се най-различни мнения.

Лий Пейтън отсече, че не възнамерява да приеме завещанието, обаче Джордж изтъкна, че къщата на Лий не е сред „заплашените“.

— Лесно ти е да философстваш — добави.

Роджър предложи да арестува Кевин по някакво скалъпено обвинение и „да го натика затвора“. След известен размисъл предложението беше отхвърлено: ако затвореха Кевин, какво щеше да стане с Гленда и с децата му?

Госпожица Луна Майерс заяви, че случилото се е „по волята Божия“:

— Неговата ръка разцепи дървото, за да ни разкрие волята Му.

— Готов съм да приема тази теория — отбеляза пастор Уорд. — Дано Бог осъзнава, че е подарил и Своя дом.

Кевин не даваше никакви индикации дали възнамерява да си търси правата според документа, който го превръщаше в богаташ. Всъщност следобеда той беше извън града. Зает беше с огледа на къщата на Олив Харви, която сериозно беше пострадала от падналата върху нея мълния.

Олив беше вдовица с четири деца и едва свързваше двата края, а сега в покрива на сиромашката ѝ къщурка зееше голяма дупка.

— Мога да ви се изплатя на вноски, господин Пъркинс — каза тя, докато Кевин оглеждаше щетите. — Знаете, че работя като сервитьорка в закусвалнята и вземам по някой долар от шивашки услуги.

— Още утре ще поправим покрива, Олив, а за парите не бери грижа. Мисля, че няма да ти струва нито цент — каза ѝ той, а жената се разплака от благодарност.

Кевин седна зад волана на пикапа си и си помисли: „Дано някой помогне на Гленда, ако, не дай боже, нещо се случи с мен“.

До вечерта на следващия ден покривът на вдовицата беше поправен, освен това в кухнята ѝ вече имаше нова готварска печка и фризер, натъпкан с храна. Децата ѝ бяха издокарани с хубави дрешки и зимни палта. Тя получи поръчки за ушиване на дрехи, които щяха да ѝ носят приходи цяла година, плюс парчета плат, за да измайстори рокли и за себе си.

Същата вечер жителите на Сойертън Спрингс си легнаха спокойни, след като бяха откупили от Кевин имотите си за по трийсет и пет долара. След като той им обясни за какво са парите, мнозина заявиха, че земите и къщите им струват много повече, и настояха да дадат реалната сума. Накрая останаха средства, които бяха внесени в банката като фонд за образованието на децата на Олив.

— Прекрасно е да се живее в такъв град — каза Кевин на жена си и угаси нощната лампа. Пъхна се до нея под завивките и добави: — Въпреки че вече не го притежавам.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Всички около масата се засмяха, когато Пат Уорд сервира последното блюдо и каза:

— Знам, че вечерята е скромна...

Засмяха се, защото откакто се помнеха, тя казваше същото на всеки Ден на благодарността. Всъщност храната беше достатъчна за цяла пехотна дивизия, обаче Пат все се тревожеше, че ще остане някой, който не си е взел поне пет порции от всичко на масата.

Тази година беше приготвила соса един ден по-рано от обичайното, за да ѝ остане повече време за внучетата, само дето тя го използва за приготвяне на допълнителни ястия. Освен пуйката опече свински бут и три баници с тиква, приготви и касерола със сладки картофи, пържена царевица, салата от червени боровинки, плодови сокове, ролца, зелен фасул с масло и три вида грах. Случваше се преди Деня на благодарността членовете на семейството да споменат любимо ястие. Беше само на шега, за да видят дали предложението им ще „се озове на масата“, което неизменно се случваше. Чувстваха се гузни заради миналия път, когато Пат приготви шест различни ордьовъра и единайсет вида десерт, затова тази година си замълчаха.

— Уейд, ако обичаш, кажи молитвата — подкани тя мъжа си и всички сведоха глави.

— На драго сърце, скъпа. Да се помолим. — Изчака ги да затворят очи и започна: — Отче наш, който си на небето, идваме при Теб на този ден с благодарност в сърцата си...

Той замълча. *„Нелепо е — помисли си. — Как можах да го кажа? Изобщо не съм благодарен. Дори не е редно да довърша молитвата.“* Обаче я довърши.

Уейд беше известен сред жителите на Сойертън Спрингс като пастор Уорд. Повече от две десетилетия беше пастир на богомолците в Обединената методистка църква, но напоследък работата сякаш му идваше в повече, макар да не беше толкова възрастен.

— Уморен съм — каза на Пат тази сутрин. — И обезсърчен. Омръзна ми. — И се опита да обясни: — Не става въпрос само за

църквата, за задълженията ми като градски съветник или заниманията ми с внучетата, а за... ами за всичко накуп. Писна ми.

Пат го разбра. Напоследък и тя изпитваше същите чувства.

На празничната вечеря Уейд нарязва печения бут и погледна стария Франк, който беше чичо на Пат. Въпросният чичо Франк беше на седемдесет и четири и досаден всезнайко. Освен това знаеше милион вицове и докато наблюдаваше как Уейд нарязва пуйката, реши да се изяви като хуморист.

„Поредният тъп виц“ — каза си Уейд.

— Двама каубои влизат с гръм и трясък в един град и не щеш ли, посред улицата виждат някакво куче. Единият го прострелва между краката. След няколко дни същите каубои седят в един бар. Пият, псуват и играят карти, но изведнъж... — Чичо Франк се ококори. — Изведнъж в бара пада някаква сянка. Те вдигат глави и виждат как кучето влиза през летящите врати. На колана му е затъкнат револвер, нахлупило е широкопола шапка. Единият каубой го пита какво иска, а псето отвърща: „Дойдох да отмъстя на оня, дето простреля бъдещия ми син“. — Всички около масата се запревиваха от смях. Чичо Франк удари с юмрук по масата и повтори: — „Дойдох да отмъстя на оня, дето простреля бъдещия ми син.“ — Погледна Уейд. — Загря ли, синко?

Уейд насила се усмихна:

— Да, чичо Франк. Искаш ли от пуйката?

По обяд беше шофирал чак до Фоли, за да вземе чичото. Пропусна първата четвъртина от мача между Далас и Детройт, понеже старецът настоя да тръгнат точно в два. Безсмислено беше да го разубеждава. По пътя дядката продължи да разказва вицове — кой от кой по-тъп — само по едно време прекъсна водопада от простотии, за да попита съпруга на племенницата си защо кара автомобил, произведен преди дванайсет години, и не пропусна да отбележи:

— Беше бракма още когато го купи.

— Само такава кола можем да си позволим, чичо Франк — отвърна Уейд, въпреки че отвътре му вреше и кипеше.

Сега, докато всички около празничната трапеза се хранеха и оживено разговаряха, той пак се замисли за колата си. „Старият имаше право. Автомобилът беше скапан още когато го купих. Даже продавачът ми го намекна. Каза, че от време на време може да се

наложи да се ремонтира... Сега съм на петдесет и четири. Не би трябвало да карам вехта таратайка. Пат е на четирийсет и осем и не е имала собствена кола.“

За трета поредна година членовете на църковното настоятелство бяха отхвърлили молбата на Уейд да повишат заплатата му с 1500 долара. В понеделник Роджър Лъкър дойде да му съобщи нерадостната вест:

— Решихме, че парите трябва да се изпратят на мисиите ни в чужбина — обясни. — Сам знаеш колко гладуващи хора има по света. Пък и нали не ти се налага да плащаш наем — домът на пастора принадлежи на църквата...

Уейд се сепна и с половин ухо заслуша поредния плосък анекдот.

— ... и дебеланата се залостила в прозореца на църквата — ни напред, ни назад. Влязъл един тип, предрешен като Сатаната, и тя му казала: „Господин Сатана, не ме убивайте. От четирийсет години посещавам тази църква, но вие знаете, че открай време съм на ваша страна!“.

Всички се запревиваха от смях, а той си помисли: „Може би в това има някаква истина“. По време на десерта се запита дали неговите енориаши и хората от настоятелството повече съчувстват на бедните хора, които не познават, отколкото на семейството му. „Вярно е. Докато съм пастор, можем да живеем тук. Къде ще отидем, когато се пенсионирам? Или от мен се очаква да проповядвам, докато стана на сто и се килна от амвона? Защо не мога да купя на жена си хубави рокли? Или пръстен с диамант? Или пък нова кола? Колкото до колата, която използваме сега, още година и двигателят ще сдаде багажа. После подът ще се продъни и аз ще «шофирам» из града като Фред Флинтстоун!“

След вечерята членовете на семейството се захванаха да помогнат на Пат да разчисти масата, а Уейд се опита да склони чичо Франк да се качи в колата, за да го закара обратно във Фоли.

— Ако успея да го разкарам — прошепна на Пат, — ще има за какво да съм благодарен.

По обратния път старецът продължи поредицата от идиотски вицове, но Уейд отново го слушаше с половин ухо. Мислеше за децата си. Непрекъснато искаха нещо от него: „Татко, оправи това! Татко,

може ли да ви оставим децата за няколко дни? Татко, този месец сме зле с парите“.

И участието му в градската управа не му даваше мира. Не искаше да става общински съветник, обаче всички го молеха да приеме предложението:

— Ще бъдеш морална опора на обществото. Моля те, помогни ни.

А сега същите тези хора се бяха наострили срещу него, защото беше гласувал на коледното празненство да не се сервира алкохол. Какво очакваха, да му се не види?

Изпрати до вратата чичо Франк, изслуша още няколко анекдота, пак се качи в колата си и потегли. Ако си беше отишъл направо у дома, тази история щеше да свърши тук (с не особено щастлив край).

Само че Уейд не се прибра вкъщи. Чак към два след полунощ Пат видя колата му да се приближава по алеята. Беше обезумяла от безпокойство, но твърде добре познаваше съпруга си и не му поиска обяснения. Сякаш камък падна от сърцето ѝ, като видя, че е жив и здрав и се усмихва. За пръв път от много време се усмихваше.

Уейд се извини, че я е разтревожил. Извини се и задето напоследък или не ѝ говореше, или ѝ се сопваше за щяло и нещяло. Целуна я, погледна я и отново я целуна. После си легна.

Пат никога нямаше да разбере какво е предизвикало такава промяна в съпруга ѝ, ако не беше намерила писмото. То беше в бутилка, плаваща близо до брега на езерото Боман. Пат зърна бутилката, докато събираше сухите листа на поляната зад църквата. Пресегна се с греблото, придърпа шишето, развинти капачката, извади листа хартия, навит на руло, разгъна го и прочете:

Господи,

Нищо не ме вълнува на този Ден на благодарността. Най-малкото не изпитвам благодарност за каквото и да било. Всъщност ужасно ми е писнало. Ако ме питаш от какво, ще отговоря: „От всичко“. Така съм се втренил във всичките си житейски неудачи, че ми е трудно да видя най-важното.

Господи, ще седя край езерото, докато не ми подскажеш десет неща, за които да съм благодарен. Моля те, побързай. Пат ще ме убие, ако закъснея много.

1. Имам Пат. Тя ме обича дори когато се държа като кретен с роднините ѝ (както сторих днес).

2. Имам покрив над главата си. Моля те сегиз-тогиз да ми напомняш за бездомниците по улиците.

3. Прехраната на семейството ми е осигурена. Знам, че има бащи, чиито деца често си лягат гладни.

4. Имам приятели, които ме обичат и държат на мен. Мнозина са лишени от това щастие.

5. Роден съм в Америка. Въпреки проблемите нашата страна си остава най-великата на света.

6. Виждам, чувам, ходя и говоря. Приемам всичко това за даденост и рядко си давам сметка, че е безценен дар.

7. Имам възможността да помагам на страдащи хора. Невероятно е колко много се постига дори с една насърчителна дума.

8. Имам годишните сезони, които постоянно напомнят за промяната. След зимата в моя живот винаги идва пролет.

9. Имам децата си и внуците си, които разчитат на мен. За мен това е чест и се научих да съм им опора.

10. Имам музика, дървета, удобно легло, езеро, в което да ловя риба, добро здраве, кола, която е в движение, дрехи на гърба си, хубави мигове със семейството си, плюс чичо Франк, който е неизчерпаем източник на анекдоти, включвани в проповедите ми. Благодаря Ти, Господи, дори за него.

Уейд

ЗИМА

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

Маниерите в родния ми град не са се променили много от детството ми насам. Децата още стават, когато възрастен влиза в стаята, и повечето са научили по един или друг начин, че не са и никога няма да бъдат център на вселената.

Израстването отнема време. А в малкото градче всички участват в този процес. Например дете прави беля на три пресечки от дома си, а като се прибере, родителите му вече знаят какво е станало и го чака дървен господ. И хич не се опитвай да убедиш вашите, че госпожица Тигпен, господин Кейпър или друг възрастен се е объркал и не е разбрал какво става в действителност. Нито един родител не се сърди на учителите, които се оплакват от поведението в клас на съответното дете. Накратко, още в ранното детство — моето и на приятелите ми — ни стана пределно ясно, че възрастните в Сойертън Спрингс са много задружни.

И още са задружни. Може да не се обичат и някои дори да не седят заедно в църквата, но взаимното им уважение е неизменно. Жителите на Сойертън Спрингс щадят чувствата на събратята си и внимават как се държат с децата си.

Тук преобладава простодушната доброта, която отдавна е изчезнала на други места в нашия свят.

За щастие грипната епидемия, обхванала областта малко след Деня на благодарността, вече отшумяваше. Онези, които поради някаква причина извадиха късмет да не се заразят, вече нямаха повод мъничко да злорадстват. В началото на октомври окръжната здравна служба предложи да ваксинира всеки желаещ само срещу десет долара. Обаче импровизираният здравен пункт, устроен в залата на методистката църква, се оказа пълен провал. Малцина прекрачиха прага му. Повечето баптисти отказаха да участват в мероприятие, което според тях беше поредният опит на методистите да „откраднат“ някои заблудени енорияши. Методистите пък отказаха ваксинацията заради медицинската сестра. Госпожица Луна Майерс, която вече наближаваше осемдесет и третата си годишнина, ваксинираше всички

от памтивека. Още когато работеше за доктор Пейтън, изглеждаше поне на сто и петдесет години, а Лий, който като дете беше инжектиран от нея и сега беше поел практиката на баща си, отказваше да се доближи до възрастната дама.

— Ръцете й така треперят — казваше, — че ще те надупчи поне на пет места, докато вкара лекарството. А болката е толкова силна, все едно всяка дупка е направена с парен чук.

Излишно е да споменавам, че през този октомври малцина се възползваха от услугите на госпожица Луна Майерс. Може би затова толкова много хора се разболяха. Странното беше, че в целия окръг само жителите на Сойертън Спрингс са заразили масово.

В къщата на семейство Уилямс на Кийтинг Драйв Били Пат и Джини горе-долу се бяха вдигнали на крака, след като седем дни се оплакваха от главоболие, повръщане и силно стомашно разстройство, наричано от Били „голямата диария“. И добре че бяха пооздравели, защото Джини беше на ръба на нервната криза. И с основание. Били Пат я беше побъркал:

— Джини, донеси ми чаша вода... Джини, завий ме с още едно одеяло... Джини, ако обичаш, изведи кучето.

„Да му се не види! — мислеше си тя. — Не разбира ли, че и аз съм болна?“ Изкушаваше се да му кресне сам да се обслужва, обаче му занесе вода и го зави с още едно одеяло, макар да се чувстваше като кучето, което непрекъснато извеждаше.

Повечето жители на Сойертън Спрингс смятаха, че нямаше да преборят грипа, ако не беше Пътуващият магазин на Рик. Супермаркетът на колела всъщност беше вехт училищен автобус, който през 1986 беше бракуван. Рик Карпър, който го кара почти петнайсет години след това, казваше, че щом са пенсионирали тази машина, спокойно биха могли да пенсионират и него.

Ето каква беше историята му. Той купил автобуса и го боядисал в червено, бяло и синьо. Махнал седалките и монтирал полици и рафтове. Заредил Пътуващия магазин с всичко, каквото му дошло на ума, и с жена си Сю потеглил към Сойертън Спрингс. Мечтаел по някакъв начин да е в услуга на събратята си.

— И най-добрият начин е да се достави храна на един гладуващ град — заявил.

Разбира се, днес в градчето вече работи кафе-бакалията на Норман на Колидж авеню, но когато Рик и Сю пристигнали преди почти две десетилетия, нямали конкуренти. Продаваха сапун, сол, моливи, зеленчуци, макарони, платове, ножове, бонбони и дори домашно приготвения от Сю сос с черен пипер. Щом някой чуеше как пред къщата му с пуфтене спира големият автобус, грабваше голяма кошница, напълваше я с каквото му трябва и така приключваше пазаруването за цяла седмица.

Отначало местните не знаеха какво е това чудо и защо се е появило в градчето. По въпроса имаше безброй теории. Най-популярната беше, че автобусът е дошъл от Монтгомъри, за да шпионира гражданите на Соийертън Спрингс, макар че на никого не хрумваше какво би интересувало „онези от Монтгомъри“.

Тук е мястото да кажа защо Рик и Сю избрали да се заселят в нашето градче. Първо, понеже най-близката бакалница се намирала на двайсет минути път с кола от Соийертън Спрингс. Но най-важната причина била табелата на входа на града. През 1953, когато я поставили, между общинските съветници избухнал ожесточен спор какво да гласи надписът на нея. В крайна сметка всеки град трябва да си има мото, нали? Мотото е белег за идентичност и изразява гордостта на местните от мястото, в което живеят. Предвид факта, че доктор Пейтън току-що беше отворил кабинет в градчето, неколцина общински съветници настояваха надписът на табелата да гласи: „Сойертън Спрингс — врата към медицината“. Предложението им не беше одобрено, мнозинството гласува и против текста „Сойертън Спрингс — максимална разрешена скорост — 25 мили/час“. Накрая се стигна до решението надписът да гласи: „Сойертън Спрингс. ГРАД, КОЙТО ЩЕ ВИ ХАРЕСА“. Това мото „посрещна“ семейство Карпър преди години и въпреки че оттогава табелата беше преобоядисана няколко пъти, тя още стои на входа на града.

Откриването на Пътуващия магазин на Рик завинаги ще остане в анализите на Соийертън Спрингс. Още първия ден Рик някак си съумя да прегази две кучета и една котка. В разстояние на една седмица още едно куче, една котка и кракът на Джери Андерсън станаха жертви на Пътуващия магазин.

— Слава богу, че този човек не отвори мол — отбеляза някой. — Щеше да унищожи целия град.

Не след дълго Джери, уличните животни и останалото население свикнаха с новата придобивка. Хората постепенно се аклиматизираха към пазаруването от автобус, приеха съпрузите Карпър и се сприятелиха с тях. Рик все пускаше по някоя шега и черпеше децата с бонбони, Сю с удоволствие разговаряше с клиентите. Сосът ѝ с черен пипер се превърна в такъв хит, че тя започна да предлага „специалитет на месеца“: конфитюр, хляб или каквото беше успяла да приготви през свободното си време.

В наши дни песента на Пътуващия магазин на Рик е изпята. След като бакалията на Норман предлага по-богат асортимент, а на околоръстния път построиха супермаркет от веригата „Уол Март“, хората нямат желание да пазаруват от Рик и Сю. Обаче съпрузите Карпър вече са като местна институция, а човек не бива да забравя своите, затова жителите на Соийертън Спрингс още купуват по нещичко от автобуса. Правят дребни покупки — тиксо или четка за коса, но полагат усилия да запазят бизнеса на старците, защото помнят времето, когато Карпърови полагаха усилия да облекчат живота им.

Ако Рик чуеше, че Мери Ан Уинк търси безвредна червена боя за специалния си сладолед, веднага си записваше и след седмица ѝ го доставяше.

Разбереше ли Сю, че Остин Адамс харесва обикновена туршия, още следващия месец я предлагаше в Пътуващия магазин. Когато госпожица Луна Майерс падна и си счупи бедрената кост, съпрузите Карпър я сложиха да легне на пътеката между полиците в автобуса и я закараха чак в общинската болница във Фоли. Подобни жестове никога не се забравят.

При избухването на грипната епидемия Рик и Сю бяха като дар божии. Кръстосваха из града сутрин, обед, вечер. Аспирин за семейство Ролинс, четири шишенца пептобисмол за Били Пат и Джини, сокове за децата на семейство Косар. Пилешката супа, която Сю беше сварила от минимално количество продукти, продължаваше да се продава с голям успех както когато за пръв път старицата я предложи за продан — няколко дни преди всички в града да се тръшнат болни.

Както споменах по-горе, повечето семейства пазаруват от кафе-бакалията на Норман, но като негласен жест на благодарност купуват специалитетите на Сю. В края на януари Пътуващият магазин на Рик беше зареден с пилешката супа на жена му. Беше я приготвила от

целина, моркови, малко гъби и, разбира се, пилешко месо. На бурканите беше написала с черен флумастер: „Сол и черен пипер на вкус“.

Само за една седмица повече от половината буркани се продадоха. Очевидно сезонът беше подходящ за такава храна и въпреки че супата имаше особен вкус, повечето хора си я изядоха и я харесваха. Приблизително по същото време при Лий Пейтън започнаха да идват първите заболели от грип. Епидемията бързо се разрасна. Цели семейства идваха в кабинета му.

— Няма как да ви помогна — казваше им той. — Пазете леглото и болестта сама ще отшуми. И непременно яжте пилешка супа — чух, че този месец се предлага в Пътуващия магазин на Рик.

Разбира се, те го послушаха и изкупили всички буркани със супа. За всеки случай Рик остави един за себе си и Сю, ако пипнат грипа.

— Знаеш ли, скъпа — каза на жена си, докато тя правеше списък за новото зареждане, — този месец имаме най-големия оборот, откакто Норман отвори бакалията. Не е хубаво човек да се възползва от нещастията на другите, обаче твоята пилешка супа действа благотворно на всички.

И май имаше право. Три дни, след като хората изконсумираха и последния буркан със супа, всички бяха на крак.

Докато обядваха заедно, Дик Ролинс каза на Били Пат:

— Добре че купихме цял кашон буркани с онази супа. След като я изядохме, почти веднага оздравяхме.

— И ние така — отбеляза Били Пат.

— И през ум нямаше да ни мине да я използваме като лекарство, ако не я бяхме яли същата вечер, когато ни стана зле.

— Същото беше и у нас — кимна Били Пат.

— Дъщерите ми отказаха да хапнат и лъжица. Заявиха, че имала особен вкус. Рекох им: „Какво от това? Изяжте си всичко! Знаете ли, че гладуващите хора в Индия биха дали мило и драго някой да им даде такава супа“. — Дик се позамисли и промърмори: — Да му се не види! Вкусът наистина беше особен.

— И на нас така ни се стори — замислено каза Били Пат.

Двамата се спогледаха. Ненадейно ги връхлетя прозрение, както преди няколко дни ги бяха връхлетели главоболието и повдигането.

Никой не беше заболял от грип. Супата е била развалена. Бяха получили хранително отравяне.

Разпитаха из града и наученото потвърди подозренията им. Семейства Хенли, Ули, Уорд, дори Пейтънови сериозно се разболели, след като консумирали супата на Сю. Онези, които не си купили от прословутите буркани, останали здрави. Другите се разболели, яли още супа и състоянието им останало лошо, докато супата свършила.

Предишната вечер говорих по телефона с неколцина от пострадалите и се случи нещо странно. Единодушно бяха решили да си мълчат.

— Старците не са го направили нарочно — обясни Кевин.

— Никой не умря — заяви Фонси. — Рик и Сю само искаха да помогнат.

Джини Уилямс се безпокоеше за старицата:

— Сю ще се самоубие, ако си втълпи, че ни е навредила.

Ето това е Сойертън Спрингс. Не е чудно, че в града няма адвокат — никой не се нуждае от услугите му. Хората продължиха да купуват домашните специалитети на Сю, защото знаеха, че иначе магазинът на колела ще фалира. Само дето вече не консумират закупените храни.

Това обаче не се тълкуваше като измама или хвърляне на пари на вятъра, а показваше, че всички държат на Рик и Сю и не искат да ги засегнат.

Само че историята не свършва дотук. Всъщност мисля, че последствията ще се случат, докато пиша тези редове. Сутринта Били Пат и Дик Ролинс срещнали стария Рик.

— Как е хавата, Рикърс? — попитал Били Пат. — Къде е Сю?

— На гости на сестра си в Бирмингам — отвърнал старчокът. — Сега съм ерген.

— Каня те на вечеря у дома — предложил Дик. — Децата ще ти се зарадват.

— Благодаря, но ще ти откажа — рекъл Рик. — Смятам да си остана вкъщи и да погледам телевизия. Май няма да пипна тоя грип, дето ви изпонатръшка всички, та ще изям последния буркан пилешка супа. Така и не смогнах да я опитам. На вас хареса ли ви?

— Много — отговорил Дик. — Изядохме я до последната лъжица.

— И ние така — ухилил се Били Пат.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

— Всичко ли беше наред в училище?

Бях на десет и в четвърти клас на основното училище в Сойертън Спрингс. Всеки ден от четири години насам баща ми неизменно ми задаваше същия въпрос, като се върнех у дома след занятията.

— Да, сър — отговорих, хвърлих си учебниците на кухненската маса и тръгнах към хладилника.

— Как е госпожа Маклойд? — попита той. Винаги ме питаше за нея.

— Сигурно е добре. — Видях в хладилника курабийки и взех цялата чиния.

— Кракът пак ли я боли?

— Ами... — отвърнах на онзи език, известен само на децата, които го използват, за да изтъкнат липсата на интерес към темата, подхваната от някой възрастен. Та това „ами“, измънкано под нос, означава „Не знам“.

— Как така не знаеш? — настоя баща ми. — Не си ли я видял да ходи? Куца ли? — Свих рамене, а той се начумери. — Знаеш ли, сине, понякога се питам как намираш пътя до къщи. Толкова си отнесен, че като нищо ще си загубиш и главата.

Имаше право. Сегиз-тогиз на връщане от училище подминавах нашата къща. Не бях отнесен, обаче си мислех за други неща. Имах прекалено развнтено въображение. С баща ми бяхме на различна вълна, ако мога да се изразя така. Мисловните ни процеси не съвпадаха. Веднъж след поредната ми беля той ме погледна и попита:

— Ако всички бяха скочили в огъня, и ти ли щеше да скочиш?

Измрънках „Ами...“, обаче отлично си спомням как си помислих, че ако всички скочат в огъня, аз непременно ще ги последвам. Разбира се, не го казах на татко, понеже знаех, че очаква от мен друг отговор.

Онова, което казват бащите, се струва нелепо на децата им. Бащите нямат представа, че говорят на същества със съвсем различна

умствена нагласа. Например татко често казваше:

— Престани да се изгърбваш! Ако не се изправиш веднага, ще има дървен господ.

Все се питах какъв е този дървен господ и кой го е направил. Нали уж господ беше сътворил всички неща на земята?

Друга любима фраза на баща ми, която той редовно изричаше след повечето си назидателни речи, беше:

— Чуваш ли какво ти говоря?

Въпросът ми се струваше ужасно глупав. Можех ли да не го чувам, като в повечето случаи се беше надвесил над мен? Не само го чувах, но и усещах дъха му...

Днес той стана от масата и ме подкани:

— Побързай с домашните. Тръгваме за църквата точно след един час.

Като дете на пастора винаги бях в църквата преди идването на другите енориаши. Беше сряда, което означаваше вечеря в общата зала в пет часа, библейско училище за децата под дванайсетгодишна възраст в шест и молитви в седем часа. След това още час родителите ми щяха да репетираят с църковния хор.

Всяка сряда след училище отивах у семейство Пъркинс и оставах у тях, докато ме вземат нашите, но тази вечер беше различно.

На път за църквата майка ми обясни:

— Госпожа Пъркинс е болна. Има някаква вирусна инфекция. А пък аз не мога да пропусна репетицията — Коледата вече чука на вратата. Затова след молитвите ще се прибереш у дома.

— Сам ли? — попитах.

Баща ми за миг извърна поглед от шосето и ме погледна:

— Да. Нищо няма да ти стане. Вече си голям и можеш да останеш сам известно време. Запомни нещо важно — заключи вратата, след като влезеш, и не пускай никого по никакъв повод. Ще се приберем веднага след репетицията. — Усмихна се и ме потупа по бедрото.

Не бях на себе си от радост.

— Тази вечер се прибирам у дома без придружител — обявих на приятелите си. — Ще бъда сам вкъщи — абсолютно сам. — Шарон Холбърт зяпна от изненада. Явно я бях впечатлил. — Точно така. Ще

съм сам-самичък, ще гледам телевизия, ще ям фъстъчено масло... абе, ще съм самостоятелен!

— Няма ли да те е страх? — поинтересува се Стив Кроцър.

— Глупости! — изперчих се. — Нашите знаят, че вече съм голям. Страхуват се малчуганите.

Вечерта, докато вървах към дома си, се усмихнах, спомняйки си с какво уважение ме гледаха приятелите ми. Едва когато влязох в задния ни двор, забелязах, че е по-тъмен от друг път. Къщата си стоеше на обичайното място — на Рандал Роуд 1505, само че ми се стори променена. Първо, изглеждаше по-голяма. Направо огромна. Щом се качих на верандата, някаква птица излетя от магнолиевото дърво. За миг си помислих, че е прилеп.

Изкрещях, после видях, че съм сгрешил. „Я да вляза по-бързо, че може да има и прилепи. Няма смисъл да рискувам.“ Знаех, че прилепите могат да свият гнездо в косата ти, да снесат яйца и да полудееш. Видял го бях по телевизията.

На тръгване от църквата бях пхнал в обувката си ключа от къщи, за да не го загубя. Големите не си губят ключовете, а пък моите джобове бяха претъпкани с какво ли не, та като нищо можеше да стане беля.

В единия носех три топчета за игра, камък, пружинка от химикалка и три опаковки капси. В другия имаше гума за триене, вентил от вътрешна автомобилна гума, две дъвки, обелени от хартийките преди седмица, и дребна монета, която някой беше сплескал с чук.

Извадих ключа от обувката си и го превъртах в бравата. Вратата се отвори с протяжно и зловещо изскърцване. Странно... досега не го бях забелязал. Прекрачих прага и така затръшнах вратата, за да не изскърца пак, че цялата къща се разтресе. Някъде падна нещо и се разби на пода. Заклучих и се заслушах... в гробната тишина. „Дали онова нещо падна, защото треснах вратата? — запитах се. — Или някой го бутна?“

Бавно и на пръсти тръгнах по коридора — вляво и вдясно тъмнееха вратите на стаите. Сърцето ми биеше толкова силно, че се изплаших да не получа инфаркт... каквото и да беше това. Виждах как от тъмните стаи към мен се протягат ръце. Може би ръцете на Джон

Дилинджър и неговите бандити, които днес следобед бях видял по телевизията.

Лампата в стаята ми в дъното на коридора беше запалена. Добрах се невредим до това убежище, обаче щом прекрачих прага, видях, че снимката на кучето Ласи с автограф от него е паднала на пода. Наведох се да я вдигна и се вцепених. За малко не бях бръкнал под леглото.

Бях сигурен, че там се крие някой. Разбира се, знаех, че под леглото мама е напъхала спален чувал, кутия с електрическа игра и шевните си принадлежности. „Така или иначе отдолу може да се побере човек — помислих си. — Едър мъжага на име Джон Дилинджър, който наскоро е убил куп сирачета.“ Бях убеден, че ако се доближа до леглото, този зъл човек ще протегне ръчищата си и ще ме завлече отдолу. Като нищо можеше да ме натъпче в спалния чувал и да го зашие с иглата и конците на майка ми.

На бърза ръка извадих от гардероба въздушната си пушка. Реших, че изглежда съвсем като истинска. Прокраднах се до леглото, проврях отдолу пушката и креснах:

— Знам, че си там, и те държа на мушка! Излез!

За мой късмет Джон Дилинджър не изпълзя изпод леглото. Върнах пушката на мястото и тръгнах обратно по коридора. Пъхнал бях ръце в джобовете си и вървах прегърбен, защото си въобразявах, че така се смалявам и че на всеки, който се пресегне от някоя тъмна стая, ще му е по-трудно да ме сграбчи. Добрах се до дневната, седнах на канапето, без да извадя ръце от джобовете си, и неохотно си признах очевидното. Беше ме страх. Машинално ровичках в джобовете си, но изведнъж чух особен звук: „Па-па-па!“. Спуснах се към вратата. Какво ставаше? Пукането продължи. Джон Дилинджър! Джон Дилинджър ме обстрелваше с автомата си също като по телевизията! Най-сетне звуците престанаха. Осъзнах, че съм залегнал на пода и се кокоря от ужас. Само че димът в стаята не беше от автомат, а от капсите в джоба ми, които се бяха взривили.

Изправих се; тишината, която допреди малко ме ужасяваше, беше заменена от бучене в ушите ми. След няколко минути нашите се върнаха. Много се зарадвах на мама, но като видях татко, на сърцето ми олекна.

— Всичко наред ли е? — попитаха ме. — Страх ли те беше?
Защо още не си си легнал?

Къщата отново беше шумна — тъкмо както я харесвах. Бях в безопасност. Сега, когато се връщам в миналото, си давам сметка колко често не съм разбирал баща си. С него бяхме много различни. Обаче мисълта, че той винаги е до мен, ми действаше успокояващо. Какво похубаво от това да израснеш с баща, който с влизането си в стаята може да прогони самия Джон Дилинджър?

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

— „Чух шейната със звънчета да звънтии! Ела с мен, да се повозим само аз и тиий!“ — пееше Тери Хенли, докато миеше съдовете от закуската. В два часа следобед тя щеше да поведе певците от двата хора на ежегодния коледен парад.

Самата тя беше алт, участваше в хора на баптистката църква и през последните тринайсет години винаги пееше с коледарите. Хористите от двете църкви често спореха за избора на мелодиите. Методистите, които се придържаха към традициите, предпочитаха песни като „О, малък граде Витлеем!“ и „Радост за целия свят“, докато баптистите клоняха към по-веселяшки напеви от рода на „Снежният човек Скрежко“.

Тери приключи домакинската работа и мислено прегледа списъка с песните: първа щеше да е „Да се повозим с шейна“, следваха „В яслата“, „Свята нощ“ и „Видях мама да целува Дядо Коледа“. Беше сигурна, че тези четири мелодии ще са достатъчни до приключването на парада, който щеше да премине само през три пресечки. „Дори и при това положение — помисли си тя — ще се наложи да пеем бързо.“

В същия момент в другия край на града Били Пат Уилямс обясняваше на Дейв Уинк как да пусне топчетата за пинг-понг. Дейв, пилот от Фоли, притежаваше собствен самолет и приемаше поръчки за разпръскване на изкуствени торове над посевите на фермерите. Естествено през декември работата му замираще, затова той търсеше други източници на приходи.

— Виж сега, Дейв — говореше Били Пат. — Имаме петстотин топчета, които са номерирани. На всеки номер отговаря печалба — пари в брой или стока от някой магазин в града. Само петдесет печалби си струват. Та както ти казвах, искам да пуснеш петстотинте топчета над улицата, по която минава парадът, но изчакай до два и половина, докато хората се източат.

Идеята за топчетата беше хрумнала на общинските съветници, които отчаяно се мъчеха да разнообразят събитието, което беше

станало доста скучно. За целта помолиха за дарения под формата на пари или стоки, които щяха да се раздават на печелившите.

Търговците откликнаха на призива. Том Хенли, съпругът на Тери, подари гребло и двајсет и пет килограма зоб за коне; Джордж Косар отпусна десет порции (черно месо) от заведението си за пържени пилета, а Рик Карпър дари талон за петнайсет долара, с който печелившият щеше да си напазарува куп неща от Пътуващия магазин. Голямата награда бяха петдесет долара от погребалното бюро на Майк — и да искаше, той не можеше да предложи друго. Осъзнал комичността на положението, Майк подхвърли:

— Надали някой ще се зарадва на талон за предплатен ковчег.

В един и половина следобед повечето участници в парада се събраха пред хотел „Лоза и маслина“. В ролята си на полицај Роджър Лъкър се опитваше да внесе някакъв ред, като командваше по мегафона. Никой не му обръщаше внимание.

Първи трябваше да са изпълнителите на коледни песни, следвани от платформата с представителите на Генеалогичното дружество. После идваше редът на Пътуващия магазин на Рик, превозващ девойките от църковното дружество, следван от Дъщерите на американската революция, които щяха да вървят пеш, предвождани за двајсет и седма поредна година от госпожица Луна Майерс.

Проблемното звено в подреждането на участниците в парада беше Бети Джо, която беше впрегнала шест кучета в малката си шейна. Елиза, най-малката в семейство Косар, трябваше да се вози в шейната и, разбира се, кучетата не бяха във възторг. Раздразнението им се подсилваше от картонените еленови рога, които Бети Джо беше прикрепила на главите им.

След като ги поуспокоиха, Кристи и Тони Хамилтън се включиха в парада, седнали в двуколката си, теглена от коня Губернатор. Губернатор реши да опаса венеца, прикрепен към шейната на Косарови. Елиза изпадна в истерия и хукна да бяга, кучетата се втурнаха подир нея, преследвани от музикантите от гимназиалния оркестър „Маршируващите баракуди“.

След известно време, което се стори на Роджър като цяла вечност, той възстанови реда и парадът започна. Тони Хамилтън си погледна часовника. Беше точно два и половина.

— Кой кретен ни сложи зад тъпите кучета? — изсъска на жена си Кристи, същевременно приветливо се усмихна и помахна на пастор Уорд, който стоеше на тротоара. — Не знам още колко време ще опазя от Губернатор глупавата детска шейна. — Ненадейно нещо засенчи небето и всички погледнаха нагоре. Конят се стресна от бръмченето на самолета и се изправи на задните си крака, а Тони извика на жена си: — Защо е долетял толкова рано?

— Не знам! — извика тя. — Обаче ако пусне топчетата сега, ще стане голямо мазало.

— Не бой се. Дейв не е толкова глупав. Няма да пусне петстотинте топчета за пинг-понг тъкмо когато минава парадът.

Обаче се случи тъкмо това.

Отначало Дейв се обърка. Били Пат му беше наредил да пусне топчетата в два и половина, когато хората се източат... но май парадът едва сега започваше. „Няма значение — каза си. — Бил и Пат изрично ми нареди да действам точно в два и половина.“

Дейв беше прочут с това, че дословно изпълнява всяко нареждане. Дословно. Ако искахте да разпръсне изкуствен тор над нивите ви, изрично трябваше да му кажете кои са вашите парцели. Иначе той щеше да натори и нивите на хората от съседния окръг.

Накратко, беше човек без въображение, свикнал да изпълнява заповеди. В самолета му имаше петстотин топчета за пинг-понг, които според нареждането трябваше да пусне точно в два и половина. Часът беше два и половина. Бомбардировката започваше.

Той снижи самолета над Мейн стрийт и натисна спусъка за освобождаване на товара. Бръмченето на машината бе подлудило животните. Топчетата, падащи от небето и носещи награди (една от тях възлизаща на петдесет долара), подлудиха хората. Настъпи пълен хаос.

Кучетата се подплашиха и се шмугнаха сред хората, струпани пред градската библиотека. Опитваха се да тичат бързо, но глупавите картонени рога им пречеха. Губернатор отново се изправи на задните си крака, после повлече двуколката с Хамилтънови към паркинга пред бакалницата на Норман, където госпожица Една Тигпен, изпитваща неистов страх от коне, го фрасна с чантата си и той се затича в тръс обратно към улицата.

„Маршируващите баракуди“ захвърлиха инструментите си и храбро се хвърлиха в битката за безценните топчета, надвивайки Дъщерите на американската революция. Дейв, който беше пуснал повечето топчета между железарията на Хенли и бензиностанцията на Ролинс, кръжеше над улицата и наблюдаваше мелето.

Хора, които обикновено бяха спокойни и учтиви, се превърнаха в обезумяло стадо, готово да стъпче всичко по пътя си към безценните награди. Пастор Уорд, който пълзеше по колене след едно топче, възкликна:

— Не е за вярване, че го правя!

Но продължи преследването, докопа се до четиринайсет топчета и спечели бутилка безалкохолна бира, предоставена от Норман.

В общи линии същият късмет споходи и другите обитатели на Сойертън Спрингс. В крайна сметка се оказа, че май напразно са си давали зор. Том Хенли получи собственото си гребло, а Джордж, Бети Джо и трите им деца спечелиха четири от пилешките си специалитети.

Дейв пък не подозираше, че неговият миг на слава няма да се повтори следващата година. Общинарите вече обмисляха въвеждането на по-безопасна традиция, която не включва самолети, предмети, падащи от небето... или участието на Дейв, който не само получи възнаграждение за труда си, ами изкара и петдесет долара отгоре — оказа се, че единственото топче, влетяло по погрешка в пилотската кабина, е онова с голямата награда.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Температурата беше около минус два градуса, но сравнително студеното време не плашеше Кевин Пъркинс. Години наред ловуваше зеленоглави и шилоопашати патици, които се въдеха в блатистия участък на езерото Боман, и по негово мнение крайт на сезона за лов на патици беше най-важният период през годината.

Пътуваше с джипа си към Убежището — дървена хижа сред най-затъntenите гори, която баща му беше построил преди много години. Натисна газта, за да мине през бор, препречил тесния път, и се усмихна. Скоро щеше да се срещне с цялата банда. Всяка година по това време прекарваха цяла седмица сред горите. И тъй като обичайната им сбирка се падаше през декември, съпругите им винаги изпадаха в истерия. Гленда му вдигна скандал тъкмо преди да тръгне. И тази година упреците бяха същите:

— Умът ми не го побира! Толкова си безотговорен. Отиваш на лов, все едно нямаш никаква работа. Знаеш ли колко неща трябва да се свършат преди Коледа? Изобщо ли не те е грижа за мен?

Кевин се навъси. Неприятно му беше да е далеч от Гленда (особено по това време на годината), но нямаше избор. Правеше онова, което баща му беше правил година след година. Ловът на патици се беше превърнал в традиция и той нямаше намерение да я наруши.

Взе последния завой и първо видя дима от комина, после самата хижа. Беше малка — само с три стаи — и заради олющената зелена боя изглеждаше изоставена. Обаче за Кевин, Джо Булард, Роджър Лъкър, Били Пат Уилямс и Дик Ролинс тук беше самият рай.

Докато Кевин Пъркинс паркираше, приятелите му излязоха от хижата.

— Ето те и теб, старче! — възкликна Джо и взе сака му от задната седалка на джипа.

Всички наричаха Кевин „старче“. Не заради възрастта му — изобщо не беше престарял. Започнаха да му викат така още в десети клас, когато той започна да оплешивява.

Дик и Роджър тичешком заобиколиха джипа.

— Ще вземем пушката ти — обяви Роджър.

— Да не сте я пипнали! — извика Кевин, пресегна се и грабна дванайсеткалибровата си пушка. Преди няколко години тези двамата бяха извадили ударника на оръжието му. И тъй като не можеше да стреля, на Кевин беше отредена ролята на викач. Той не се разсърди на приятелите си, но не забрави гадния им номер.

— Къде е Били Пат? — попита.

— Зарежи го тоя мухльо! — засмя се Роджър. — Уплаши се от жена си. Джини му заявила, че от август ѝ обещава да разчисти гаража, и сега няма да го пусне с нас.

— Свирнах му с клаксона, когато минавах край тях — обади се Дик. — Влачеше някаква лампа.

Всички се разсмяха.

— Ще съжалява, че не ѝ се е опънал — подхвърли Джо. — Ще отстреляме поне хиляда патици.

— Мери си приказките. — Кевин се поусмихна и кимна към гората. — Нали не искаш Джери да чуе хвалбите ти?

Приятелите закимаха. Разбира се, не искаха Джери да чуе за хиляда патици, сто патици или дори една пършива патица над разрешената бройка. Защото беше ловният пазач.

Джери Андерсън и жена му Катрина живееха на Рандал Роуд близо до къщата на Дик. Бяха баптисти — той преподаваше в неделното училище към баптистката църква, съпругата му пееше в хора. Освен това Джери беше активист във всички обществени начинания и единайсет месеца в годината бе сред най-добрите приятели на Джо Булард.

По време на ловния сезон обаче той се превръщаше в неумолим и безкомпромисен пазач.

— Все едно не сме първи приятели — оплакваше се Джо. — Взема си дължността много насериозно. Ще ме глоби, без да му мигне окото.

— Аз съм представител на закона — казваше Джери. — Плащат ми, за да съблюдавам спазването на законите в щата по отношение на лова и риболова. Изпълнявам съвестно задълженията си. Ще глобя даже собствената си майка, ако застреля патица през забранения сезон.

Всички в града бяха сигурни, че ще изпълни закана си.

Беше чистокръвен индианец от племето чокто и знаеше, че това му дава преимущество сред горите. Не защото стъпваше леко или се ориентираше по-добре от другите — просто беше единственият индианец, познат на обитателите на Сойертън Спрингс, затова те си въобразяваха, че той притежава по-специални умения.

Разбира се, Джери нямаше никакво намерение да ги разубеждава. Случваше се, когато е с приятел сред гората, да се наведе, да опипа земята и да каже нещо от рода на: „Сърни. Две. Минали са преди един час“. После се изправяше и продължаваше да върви с вирнат нос, все едно можеше подробно да опише какво са закусвали сърните.

Поради фанатичната му отдаденост на престижната професия на ловен пазач хората мъничко се страхуват от него по време на ловния сезон. Не че възнамеряват да нарушат закона, обаче им се струва, че той винаги ги дебне отнякъде.

И днес по време на вечерята в хижата Джери беше главната тема на разговорите.

— Един мой познат — каза Кевин — твърдеше, че Джери изникнал изпод земята, за да го спипа на местопрестъплението. Кълнеше се, че казва истината.

— Защото е индианец — дълбокомислено отбеляза Дик. — Прилича на Тонто.

— На кого? — ококори се Роджър.

— На Тонто. Приятелят на Самотния рейнджър.

Джо се намеси:

— Случайно да ти е известно, че Самотният рейнджър е убил Тонто?

— Не, за пръв път го чувам. И защо?

Джо се ухили:

— Сигурно най-последно е разбрал какво означава *кемо сабе*^[1].

В този момент вратата се отвори и в хижата влезе Били Пат.

— Брей каква изненада! — възкликна Кевин. — Не вярвахме, че ще те видим тази седмица.

— Защото не ме познавате. — Били Пат се настани до масата. — Заявих на Джини, че ще отида на лов, ако ще чудо да стане. „Джини — казах й, — мъж ли съм, или лукова глава? Аз командвам в тази къща и

ако реша да ловувам с приятелите, нищо не може да ме спре. Довиждане, малката.“ И ето ме тук.

Кевин, Джо, Дик и Роджър се втренчиха в него. Кевин подхвърли:

— Разчистил си гаража, така ли?

— И мазето — въздъхна Били Пат.

Седемте дни се изнизаха бързо и на ловците им вървеше. Нито веднъж не видяха Джери, но бяха сигурни, че ги дебне отнякъде. През годините бяха свикнали с невидимото му присъствие и то нямаше да ги дразни, ако не беше законът, че може да се ловува само на дневна светлина. Повечето местни го смятаха за ужасно несправедлив. По времето, когато стрелбата можеше да започне, патиците вече се бяха изпокрили в блатото. Поради тази причина всеки, комуто иначе не би хрумвало да наруши закона, започваше лова още на разсъмване.

Това поведение беше възприето и от обитателите на ловната хижа, които смятаха, че спокойно може да нарушават несправедливия закон. Джери обаче беше на съвсем друго мнение.

— Ще ги пипна аз тези тарикати — каза на Катрина, когато си легнаха вечерта. — Чувам ги да стрелят призори, ама докато ги открия, вече са в правото си да ловуват. Трябва да ги хвана на местопрестъплението. — В два след полунощ той седна в леглото: — Сетих се! Страхотен номер ще им погода! Излизам, скъпа. До скоро.

Намислил беше да се скрие зад хижата и да изчака приятелите да се събудят. А когато тръгнаха на лов, щеше да ги последва и да ги глоби още щом започнеха да стрелят.

Скри се в къпиновите храсти на десетина метра от вратата на хижата и потрепери. Наближаваше три след полунощ и в гората беше тъмно като в рог. Бая имаше да почака, докато онези приятелчета се събудеха.

След малко заваля дъжд. Не валеше силно, а ръмеше, но скоро Джери се измокри до кости и го втресе. Утешаваше го само мисълта за успеха на мисията му. Представяше си какво ще се случи, когато се появи пред закононарушителите. *„Ще им кажа: Усмийте се! — помисли си. — Дават ви по «Скрита камера». Не, много е банално. Пък и предаването беше популярно преди трийсет години. Може да се промъкна зад тях и да закрякам като патица. Не, не става. Ще се обърнат и като нищо ще ме гръмнат.“*

Цял час обмисля най-различни варианти и накрая реши, че най-сигурният начин да изненада ловците е да пропълзи до прозореца и внезапно да се изправи. Когато постъпваше така, хората го гледаха, сякаш е изникнал от земята.

Точно в четири без десет лампите в хижата светнаха и Джери наостри уши. Чу как Кевин гръмогласно пее „Рудолф, еленът с червения нос“. Затракаха тенджери и тигани, явно Джо се захващаше с приготвянето на бекона и овесената каша. Дик излезе на верандата и изпуши една цигара. Смачка фасата и го хвърли към храстите, сред които се криеше Джери.

„Сега е моментът да се покажа — помисли си индианецът. — Мога да го глобя за замърсяване на околната среда.“

В същия момент Кевин застана на прага на хижата и се провикна:

— Ей, Джери! Стига си мръзнал под дъжда! Ела да закусиш!

Джери зяпна от учудване.

— Невероятно — избърбори, докато се измъкваше от трънливите храсталаци. Да му се не види, беше се схванал от дългото клечане под дъжда. Тръгна към хижата, но се движеше машинално — още беше в шок. Щом влезе, Кевин побутна към него един стол, Джо му подаде пълна чиния. Дик и Били Пат седяха от срещната страна на масата и се хилеха. Роджър го потупа по гърба и гръмко се засмя.

— Как? — избърбори Джери. — Как разбрахте, че съм отвън?

— Да му кажем ли? — попита Кевин. Другите закимаха. — Виж, Джери, всъщност нямахме представа, че ни чакаш. По-скоро бих казал, че ние те очаквахме. От тринайсет години насам винаги те каним на закуска.

---

[1] Kemo Sabe — така се обръща индианецът Тонто към Самотния рейнджър в изключително популярното радиопредаване „Самотният рейнджър“, последвано от едноименен телевизионен сериал. Някои превеждат обръщението като „верни следотърсачо“ или „предани приятелю“, но съществуват още десетина теории за произхода и смисъла на фразата. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

Оставаха единайсет дни до Коледа и за пръв път от няколко години синоптичната прогноза предвещаваеше снеговалеж в Сойертън Спрингс. Естествено, децата умираха от радост пред перспективата за преждевременна коледна ваканция, но не и възрастните — за тях снегът беше равнозначен на природно бедствие. Госпожица Луна Майерс организира спасителна служба. Състави списък на притежателите на джипове и пикапи с предна предавка и помоли канал 72, работещ на къси вълни, да остане отворен, за да приема обажданията на хора, закъсали в снега.

Рик и Сю Карпър заредиха Пътуващият магазин с всякакви видове консерви, плюс допълнителни количества одеяла, батерии и свещи. Очевидно никой не беше забравил бурята, разразила се точно на Коледа през 1967.

През онази година ден преди Рождество Христово повечето обичайни събития вече се бяха състояли. Конкурсът за най-хубав коледен венец за девети пореден път беше спечелен от Марта Лъкър. Маршрутът на парада вече обхващаше цели седем преки вместо три, което предизвика объркване сред непосветените. И, разбира се, през тази година методистката църква за последен път представи Пеещата елха — грамадна конструкция, висока почти два метра и половина. Хористите заставаха на стъпаловидно подредени платформи, провираха глави през елховите клончета, прикрепени за придаване на по-голяма достоверност (така лицата им заприличаха на живи украшения) и запяваха.

Тъкмо тази година пред очите на целия град Хейуд Пъркинс падна от третата платформа и едва не си счупи врата. Това беше краят на Пеещата елха.

До ден-дневен няма еднозначен отговор на въпроса защо традицията е била изоставена. Очевидната причина беше опасността за живота на хористите, но неколцина още обвиняваха госпожица Една Тигпен и редакционната ѝ статия в местния вестник „Часовой“. „Уместно ли е — питаше тя — да комерсиализираме този сезон дори в

нашите църкви? Когато човек, който не е прочут със своята непохватност, пада от фалшива елха, пеейки «Идва Дядо Коледа», докато пасторът танцува по пътеката между скамейките, предрешен като добрия старец, започваме да се замисляме дали някой не се опитва да ни каже нещо.“ И така след кратко обсъждане членовете на църковното настоятелство наредиха Пеещата елха да се демонтира завинаги.

Открай време на Бъдни вечер обитателите на Соийертън Спрингс присъстваха на службите в баптистката и методистката църкви. Тази година обаче точно на дваисет и трети декември баптистката църква се наводни. Причината беше повреда във водопроводната инсталация, обаче повечето методисти злорадо подхвърляха, че това е знак свише. Пастор Уейд Уорд, който беше приятел на баща ми (баптисткия свещеник), покани нашите богомолци да присъстват на богослужението за неговото паство.

— Не се дърпай, Лари — каза му. — Може да се отрази благотворно на твоите хора. Ще им е от полза да чуят още едно мнение.

В крайна сметка всички се събрахме в методистката църква.

Не бях присъствал на такава служба. Не само че обстановката ми беше непозната и „Свети дух“ не беше първата песен в псалтира, ами за пръв път в живота си бях в църква, в която не проповядваше баща ми.

Пастор Уорд беше много готин. Винаги разказваше смешки и беше сред най-популярните хора в града. Беше на около трийсет и пет, симпатичен, с леко прошарена коса.

— Как я караш? — подвикваше, когато се разминехме на улицата.

— Добре, пасторе — отвръщах и той продължаваше по пътя си.

Веднъж попитах мама защо всички наричат господин Уорд пастор, а на баща ми викат братко.

— Татко не е ли пастор? — добавих.

— Разбира се, че е пастор — усмихна се тя.

— Ами пастор Уорд? Сигурно си има брат.

— Така е.

— Тогава защо... — Въртях я на шиш цели десет минути. Майка ми беше много търпелива жена.

Така или иначе службата беше чудесна. Изпяхме два псалма и пастор Уорд дори помоли татко да каже молитва.

Събитието беше успех и за самия мен. Макар че по онова време бях само на осем, вече се бях пристрастил към уменията да разсмивам другите. Тази вечер имах под ръка не само обичайните си мишени — Кевин Пъркинс, Лий Пейтън и братята Лъкър, но и нова публика. Дики Ролинс, Стив Кроцър и другите деца на методистите се оказаха безпомощни пред номерата ми; издаване на странни звуци по време на проповедта, мучене по време на поредния псалм... каквито и дивотии да правех, предизвиквах неистово кикотене. Родителите на жертвите ми не можеха да зарежат хора и да им издърпат ушите, само им хвърляха убийствени погледи от рода на „Само почакай да се приберем у дома“, а пък аз сдържах смеха си и се правех на ни лук ял, ни лук мирисал.

Мисля, че най-големият ми хит беше моята версия на „Ние, тримата царе“. Докато богомолците изпълняваха традиционната версия, аз тихичко напяхах на приятелите си: „Ние сме тримата царе от ориента, животът ни е като на филмова лента: прием уиски, пушим цигари, мацки натискаме кой където свари“.

Дики, Стиви и другите се запревиваха от смях, а моя милост се преструваше на възмутен от поведението им.

След последната коледна песен голямата двойна врата в дъното на църквата се отвори. Никога няма да забравя гледката, която се разкри пред очите ни. Сняг! Бях виждал сняг само по телевизията. Беше като бяло пухкаво наметало, покриващо всичко. Гледахме го, без да продумахме. Дърветата около езерото Боман сякаш бяха поръсени с бяла глазура. Всички коли на паркинга изглеждаха еднакви, пътят вече не се виждаше, а снегът продължаваше да се сипе на едри парцали.

Най-после някой наруши тишината.

— Господи, изумени сме! — провикна се пастор Уорд.

Баща ми също се обади (вероятно за да не остане по-назад):

— Господи, изпаднахме в благоговение!

После чухме още един глас.

— Господи — възкликна доктор Пейтън, — в капан сме!

И беше прав. В интерес на истината, снежната покривка едва ли беше по-дебела от десетина сантиметра, но на нас ни изглеждаше най-

малко половин метър. В Южна Алабама снегът е рядкост като дъжда в Лос Анжелис или овесената каша в Ню Йорк.

Веднъж, когато бях в първи клас, на учителката ѝ се стори, че е видяла няколко снежинки. Начаса всички деца бяха изпратени вкъщи. Нашите често ми обясняваха колко страшна е снежната буря. А сега целият град беше затворен в една сграда и блокиран от снега. Поне се намирахме в църква — Бог да ни е на помощ!

— Мисля, че ще си пробия път — заяви Том Хенли. — Ще повикам помощ.

Всички го зяпнахме, после някой се обади:

— Кого ще повикаш, Том? Всички сме тук.

Той се позамисли и отговори:

— Все едно — тръгвам! Няма да прекарам Коледа тук. — И си запробива път към паркинга.

Отначало не можа да си намери колата. Свали снега от няколко, а господин Ули се провикна:

— Почисти и моята, Том!

Разсмяхме се. Накрая той намери своя олдсмобил, запали го с манивелата и след като се блъсна в четири автомобила, подви опашка и се върна в църквата.

— Завинаги ще останем тук — промърмори. — Обречени сме.

— Аз щях да се измъкна — заяви госпожица Луна, — ако не ми беше избутал пикапа в канавката!

— Другия път не паркирай до канавката! — озъби ѝ се Том.

— Изобщо нямаше да съм тук — не му остана дължна тя, — ако вие, методистите, не бяхте решили да се изфукате с голямата си църква. Не биваше да приемем поканата. Бог наводни нашия храм, за да ни предупреди! Опитайте се да ни каже да си останем по домовете!

— Виж какво, дърта чанто... — подхвана той и се засили към нея.

— Том! — извика пастор Уорд. — Не забравяй къде се намираш! Всички се върнете по местата си и се успокойте.

Седнахме и се умълчахме. Питахме се как биха постъпили хората в Минесота, ако бяха на нашето място. Чарлс Реймънд Флойд се разплака. Може би защото се страхуваше, или защото Филип Уилсън му каза, че тази година Дядо Коледа няма да дойде при нас. И аз бях изплашен. Някои възрастни се включиха в спречкването между Том и

госпожица Луна. Взеха да спорят какво трябва да се направи, кой е виновникът за окаяното ни положение и дали някой носи храна, която да се разпредели на дажби. Всички бяха изнервени и започваха да си го изкарват един на друг.

Изведнъж настъпи тишина. Някой пееше.

— Ела! — повикаха го те, па-рам-па-пам па-рам-па-пам.

Откъде идваше ангелското гласче? Спогледахме се.

— Да видиш царя новороден, па-рам-па-пам па-рам-па-пам.

Гласът беше тих, но като с нож преряза напрежението и раздразнението ни.

Пееше Джил Пъркинс, малката сестричка на Кевин, дъщеричката на Хейуд и Луиз. Незабелязано от възрастните, които се заяждаха и спореха, петгодишното момиченце беше пропъзляло под една скамейка и тананикаше любимата си коледна песен.

Скупчихме се около малката и пастор Уорд извика:

— Продължавай да пееш, миличка!

И тя го послуша:

— Ела! — повикаха го те, па-рам-па-пам па-рам-па-пам.

След малко всички запяхме с нея. Онези, които не знаеха думите, поддържаха такта с ритмично „пръъм, пръъм, пръъм, пръъм, пръъм“.

Беше незабравим... вълшебен момент. Хора, които рядко си говореха, се усмихваха и се държаха за ръце. Погледнах мама — в очите ѝ блестяха сълзи. Повтаряхме песента отново и отново, докато накрая настъпи тишина. Пастор Уорд дълбоко си пое въздух и каза:

— И едно дете ще ги поведе.

— Ликуване за света, Господ дойде... — запя някой и всички подхванаха псалма.

Онази Коледа пяхме с часове и помня как след известно време забелязах, че май вече никой не зъзне от студ. Топлината в църквата през онази нощ щеше да ни грее през целия ни живот. Беше пламък, разпален от момиченце, което ни напомни колко се обичаме и колко държим един на друг.

Отпуснах глава на скута на мама и задряхах. Последното, което чух, беше как двамата с татко пеят. Гласовете им се сливаха с гласовете на другите родители, които държаха в прегръдките си заспалите си деца:

— Времето навън е ужасно, но огънят ни е прекрасен. И щом не можем да излезем от тука, нека снегът да се трупа, да се трупа.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Миналата седмица градът жужеше като кошер. На когото и да се обадох, неизменно заговаряше на същата тема:

— Чу ли за среднощната разходка на Били Пат Уилямс?

Бях чул, разбира се, както май и всички в Сойертън Спрингс. Всъщност той не се беше разхождал в полунощ, а около два часа по-късно, но да не изпреварвам събитията.

Макар че Били Пат Уилямс живееше в градчето от деветнайсет години, някои кореняци още не го брояха за местен. Нямаше значение, че той беше изкарал два мандата в градската управа, нито че с жена му Джини бяха отгледали тук трите си дъщери. Повечето кореняци (поне негласно) подкрепяха мнението на госпожица Луна Майерс, която веднъж безцеремонно заяви пред класа си от „хора в златната възраст“, посещаващи неделното училище:

— Ако не си роден тук, прав ти път.

Друг фактор в ущърб на Били Пат беше професията му. Той притежаваше единственото представителство на автомобили „Тойота“ в целия окръг, което в очите на местните хора, притежаващи предимно фордове и шевролети, беше равнозначно на първороден грях. Сигурно ще се запитате защо някой цели трийсет години шофира една и съща марка кола. Отговорът неизменно гласеше:

— Защото баща ми правеше така, също и дядо ми. А на теб, ако ти се кара чуждоземски автомобил, прав ти път.

Не твърдя, че жителите на Сойертън Спрингс бяха груби или нелюбезни. Тъкмо обратното. Само че в малкото градче всеки се подчинява на определени правила, а на когото това не отърва... Атланта или Бирмингам са само на няколко часа път оттук.

Въпреки всичко хората харесваха Били Пат. Личеше си по отношението им към него. Обсъждаха го, присмиваха му се и зорко следяха дали няма да се издъни. Кое то си беше проява на голяма симпатия — ако жителите на Сойертън Спрингс не харесват никого, изобщо не му обръщат внимание.

От четири години Били Пат, Джини и трите им дъщери живееха в новата си къща на Кийтинг Драйв. В целия квартал това беше единствената двуетажна тухлена сграда с три спални, две големи тоалетни и една малка. Само по себе си това щеше е повод за продължително одумване, но отгоре на всичко Били Пат и Джини не се преместиха във вече съществуваща къща, а си я построиха сами. Седмици наред хората подмятаха: „Ей, Били Пат, сигурно си от кралско потекло, щом дървените къщи не те задоволяват“. Или: „Ето го Били Пат. Май трябва да ти викаме господин Били, след като строиш онзи палат на Кийтинг Драйв“.

Рик Карпър, който живееше близо до новата къща, стана автор на най-духовитата реплика:

— Я кажи, Били Пат, какво е малка тоалетна? В нея се ходи само по малка нужда, така ли?

Подмятанията нямаха край. Търговията на Били Пат потръгна и той реши да направи басейн в двора на новата си къща, обаче Джини го разубеди:

— Няма смисъл да изтъкваш, че сме по-заможни от другите.

Освен това тя беше първа приятелка с Ребека, съпругата на Лий, и знаеше, че семейство Пейтън нито веднъж не бяха използвали басейна в градината си. Изглежда, всяка петъчна нощ някой тийнейджър се покатерваше през оградата и изсипваше във водата цяла кутия прах за пране. Джини не искаше същото да се случи и с техния басейн.

Бони Пат, Джанин и Джанел бяха гордостта на родителите си. Бяха хубавички, в училище изкарваха само шестци и петици и най-важното — не пиеха. Е, ако притиснехте баща им, щеше да признае, че понякога през уикендите Джанел се прибираше у дома леко почерпена.

Приискаше ли му се на Били Пат да се отърве поне за малко от женското царство, в което живееше, тихомълком се изнизваше през задната врата, подсвирваше на кучето си Барни и отиваше да се поразходи. Обичаше тези мигове с Барни. Кучето не му се сопваше, не го караше да поправя това или онова, не задаваше глупави въпроси.

Преди няколко месеца бях в Сојертън Спрингс. Срецах на улицата Били Пат с домашния му любимец и спрях да си поговорим. По едно време се наведох и машинално помилвах симпатичното куче на бели и черни петна.

— Внимавай! — предупреди ме Били. — Ако те ухапе, може и ти да се превърнеш в далматинец.

Засмяхме се. Няма значение, че той пускаше същата тъпа шега винаги, когато милвах кучето му. Симпатяга е и се засмивах, за да не го обидя.

Беше подарък. Не подарък за Били Пат, а от него. Купи го от кучкарник в Бирмингам, за да го подари на най-добрия си приятел Майк Мартин по случай рождения му ден. До празника оставаха три дни, затова занесе кутрето у дома, за да му се порадват момичетата.

„Защо — питаше се, докато шофираше към дома си, сложил на скута си симпатичното кученце — мъжът изпитва някакво първично желание да подари животно на друг мъж? Необяснимо е почти колкото стремежът на Джини да уреди с гаджета всичките си неомъжени приятелки.“ Така или иначе вече пътуваше към къщи с куче, което можеше да подари на Майк чак след три дни.

Щом отвори плъзгащата се врата към всекидневната и остави кученцето на пода, реакцията на Джини и момичетата му вдъхна усещането, че е допуснал сериозна грешка. И наистина беше така. Кутрето лукаво го изглежда, сякаш казваше: „Ядец! Нали не си въобразяваше, че ще ме задържиш за няколко дни и после ще ме пробуташ на някого?“. След три дни Майк Мартин получи кутия с патрони за ловната си пушка, а Барни стана кучето на Били Пат.

В сряда вечерта преди една седмица съпрузите Уилямс си легнаха към десет и половина. И двамата бяха капнали от умора. Джини беше чистила къщата часове наред, които ѝ се сториха дълги като години, а Били Пат (както обикновено) беше емоционално изцеден след съвещанието на организационния комитет към баптистката църква. Особено му досади спорът между Роджър Лъкър и госпожица Луна Майерс дали на предстоящата забава всеки да донесе по нещо, приготвено у дома, или да поръчат на Косар да им достави пържени пилета.

Заспаха бързо, въпреки че се поскараха чий ред е да изгаси лампата в банята (оказа се, че е ред на Били Пат). Малко след полунощ той се събуди от писъци, смразяващи кръвта. Някой крещеше:

— Помощ! Ще го убият!

Били Пат се изтъркаля на пода, като повлече със себе си чаршафите и завивката. Почти се беше напъхал под леглото, когато

напълно се събуди. Отначало беше толкова замаян, че не беше разбрал дали заплахата се отнася за него. В следващия миг осъзна, че крещи Джини, и докато се измъкваше от примката на усуканите чаршафи, чу как Бони Пат, Джанин и Джанел също запищяха.

Само преди няколко минути Джини беше отишла до банята да си налее чаша вода. На връщане беше спряла до прозореца и гледката я беше накарала да закрещи. Под уличната лампа се бяха сдали няколко кучета и сред тях беше Барни.

Докато Били Пат стигне до прозореца, трите му дъщери закрещяха по-силно от майка си, която истерично завика:

— Не стърчи така, Били Пат! Направи нещо!

И той се подчини. За секунди се озова на верандата. Проявявайки завидно присъствие на духа, типично за опитните командоси и парамедиците в големите градове, той мигновено разсъди, че не може с голи ръце да разтърве животните. На слизане по стъпалата грабна националния флаг, окачен на перилото на верандата, и хукна по улицата.

Щом доближи мелето от кучета, взе да ги налага със знамето и да ги подхвърля като с вила за сено. Един шнауцер се озова в съседния двор. Някакво коли падна, други кучета се разлетяха като издухани от вятъра. Били Пат така се беше развилнял, че удари по гърба дори Барни. Изненадата на четириногите беше очевидна. Погледите им сякаш казваха: „Това твойт татко ли е, Барн? Какво търси на улицата посред нощ?“.

Макар на Били Пат да му се стори, че е изминала цяла вечност, само трийсет секунди след намесата му в бойните действия той се оказа сам на улицата. Кучетата бяха изчезнали. Може би бяха подплашени от националния флаг или пък бяха решили, че човекът, който го размахва, е напълно побъркан. Били Пат се послуша и чу само тежкото си дишане.

Обърна се и понечи да тръгне към къщата си, но се вцепени. Фарове на кола! Която се приближаваше. Стори му се, че в този миг се пробужда за втори път, защото си представи как изглежда: виден и уважаван член на обществото, който посред нощ и посред зима се разхожда по червени копринени боксерки и развява американския флаг.

Стърчеше като истукан под светлината на фаровете и не можеше да измисли правдоподобна причина за странното си поведение. Хрумна му да побегне, само че вече беше твърде късно. Колата спря до него. Естествено зад волана седеше Роджър Лъкър, единственият полицаи в града. Отначало и двамата не продумаха. После Роджър вдигна фенерчето, което беше насочил към червените боксерки, и освети лицето на полуголия човек. Повдигна вежда и каза само:

— Били Пат?

— Сигурно се питаш какво правя по това време на улицата — заобяснява Били. — Разтърдвах цяла сюртия кучета.

Огледаха се. Не се виждаше нито едно куче.

Роджър подигравателно се усмихна:

— Приятелю, възхищавам се от смелостта ти.

След секунди Били Пат се взираше в отдалечаващите се задни светлини на патрулната кола. Знаеше, че няма да му се размине. Така и стана. Месеци наред беше обект на присмех. Обаче не му беше криво. И той смяташе случката за много забавна, пък и в крайна сметка живееше в малко градче — ако местните не го харесваха, нямаше да кажат и дума.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Бях влюбен. Обектът на първите ми любовни трепети беше Шарън Холбърт — най-готиното момиче, което бях виждал през деветте си години живот. Красивото ѝ лице, обрамчено от къса тъмна коса, беше обсипано с лунички, а сандалите ѝ шляпаха, все едно избухваха фойерверки. Когато тичаше, тя изпреварваше всички момчета в нашия клас.

За пръв път я видях на училищното игрище. Беше съборила по корем Лий Пейтън, възседнала го беше и му удряше главата в асфалта. В този миг разбрах, че ще е моя. Беше прекрасна.

През октомври същата година помолих нейна приятелка да я попита дали е съгласна да ходи с мен. Не знаех точно какво означава да ходиш с някого, обаче бях чул, че при това положение се смяташ за нещо като обвързан и нямаш право да ходиш с други жени. Струваше ми се върховно.

През първото междучасие приятелката изпълни мисията си. От другия край на игрището ги гледах как си говорят. Видях как пълномощничката ме посочи, а Шарън присви очи, за да ме разгледа по-добре. Всъщност наблюдавах сцената от долу нагоре. Струваше ми се, че приятелката казва:

— Познаваш го, Шарън. Ето го там — виси с главата надолу от гимнастическия лост. Сещаш се — онзи, готиният.

Извадих късмет — Шарън се съгласи да излезе с мен.

През този ден аритметиката изобщо не ме интересуваше. На кого му пука колко прави десет по три? Във всеки случай не и на мен. Шарън Холбърт беше моя. Щеше да ходи само с мен, да вика за моя отбор и да ступва всеки, който ме ядосаше. Вече ми принадлежеше.

По време на обяда намигнах на любимата си, която седеше в другия край на столовата. Тя се изчерви до уши. „Любовта е прекрасна!“ — помислих си. През второто междучасие Шарън заръча на приятелката си да ми предаде, че скъсва с мен.

Бях покрусен. Какво се беше объркало? Връзката ни беше толкова стабилна... Знаех само, че жената на моите мечти ми беше

принадлежала три часа и половина и че не бях разменил и думичка с нея.

Любовта ми към Шарън Холбърт не стихна през следващите няколко години. „Един ден — утешавах се — и тя ще ме обикне. Ще се променя. Ще направя така, че да ме пожелае.“

Не бях ли достатъчно красив? В четвърти клас си пуснах бакенбарди... по-скоро ги имитирах с кичури коса, пуснати успоредно на ушите ми, които навлажнявах и засуквах като екипажа от „Стар Трек“. Знаех, че Шарън харесва „Стар Трек“, и всеки ден отивах на училище превъплътен в образа на капитан Кърк.

Опитвах се и да накъдря косата на тила си, та поне малко да заприличам на Боби Шърман или на Дейв Касиди. Процедурата беше следната — сплитах пръсти на тила си, подвивах нагоре косата си и я притисках с всичка сила. Само дето тя не се накъдряше, а щръкваше като бодли на таралеж. Измина още една година и макар да изглеждах суперготино, Шарън явно не се впечатли, което ме изненада неприятно.

В пети клас си казах: „Може би не ме харесва, понеже не произхождам от известно семейство“. Затова взех да разправам наляво и надясно, че Елвис Пресли ми е чичо. Обясних, че досега съм си мълчал, понеже при всяко идване в Сойертън Спрингс чичо Елвис е настоявал посещението му да остане в дълбока тайна.

— Освен това — казах на Шарън — моята майка — Джойс Пресли Андрюс — ме помоли да си мълча.

Естествено, никой не ми повярва. Всъщност след като няколко седмици ги баламосвах с истории за приключенията си с чичо Елвис, повечето мои съученици поискаха някакво доказателство.

За щастие господин Майкъл Тед Уилямс, най-големият почитател на Елвис в нашия град, ми беше подарил снимка на Краля по случай седмия ми рожден ден. Зарадвах се, като я намерих пхнатата във вехта книжка с комикси. Грабнах химикалка и написах: „На моя племенник Анди, с когото си изкарваме страхотно. От чичо Елвис“.

На другия ден Кевин Пъркинс беше склонен да ми повярва (макар да изтъкна, че почеркът на Елвис е като на петокласник), но Шарън, заради която си бях дал толкова зор, изобщо не се трогна.

В шести клас се захванах да съчинявам песни. Възнамерявайки да я покоря с творческите си умения, „сътворих“ шедьоври като „Само

ти“, „Когато един мъж обича една жена“, „Дим в очите“ и още много подобни. Колекцията от грамофонни плочи на нашите се оказа страхотен източник за вдъхновение. Усещането, че постигам напредък, ме окриляваше. Май бях привлякъл интереса на Шарън. Един-два пъти седмично в часа по английски давах на Кевин лист хартия с новите си творби, а той ги предаваше на любимата ми в часа по история.

Сигурно щях да карам така до края на света, ако една неделя не бях видял Шарън в нашата църква. Родителите ѝ бяха методисти, но ето че двете с Гленда Джонсън седяха на третия ред, заобиколени от баптисти. За да ѝ покажа, че съм широко скроен като нея, на другия ден ѝ дадох песента, която току-що бях „написал“, и ѝ предложих да си я държи в Библията.

Днес от висотата на изминалите десетилетия виждам нещата много по-ясно и едва ли бих избрал да „напиша“ същата песен. Разбира се, Шарън позна текста на „Напред, воини на Христа“, досети се, че месеци наред съм я мамил, и, меко казано, не беше впечатлена. Нещо повече — вбеси се и дълго отказваше да ми говори. Изпаднах в жестока творческа криза и така приключи кариерата ми на текстописец. По същото време и Елвис престана да ми гостува в Сойертън Спрингс. Но още имах бакенбардите си, макар да бях загубил момичето си.

Лятната ваканция след шести клас дойде и си отиде. Шарън беше на лагер, затова не я видях цели три месеца. Върна се по-красива отпреди. Освен това беше пораснала поне с четирийсет сантиметра. През май бяхме приблизително еднакви на ръст, а през септември се оказах с една глава по-нисък от нея. Тя беше великанка. Или аз бях джудже — едно от двете.

В седми клас беше доста гадно и без това унижение. Стана ми още по-кофти, когато Стив Лъкър предложи на Шарън да станат гаджета и тя се съгласи. Предложи ѝ сам! Приблечи се до нея (стоях на сантиметри от тях) и над главата ми каза:

— Здравсти. Искаш ли да ходиш с мен?

— Може — отвърна тя.

— Яко — промърмори Стив и си тръгна.

Този Стив ми беше трън в очите. Първо, на ръст беше колкото Шарън, второ, учеше в осми клас. Беше адски отракан. Играеше

футбол и баскетбол и тракаше с токове, като влачеше крака по училищния коридор.

Връзката му с Шарън просъществува до първи декември. Той разправяше наляво и надясно, че е скъсал с нея, за да не ѝ купи подарък за Коледа. Това ме вбеси и му се изрепчих, а той ме блъсна в един трънлив храст и се изхили.

Дойде февруари и аз с нетърпение чаках Деня на Свети Валентин. Всяка година на четиринайсети февруари баптистката църква устройваше празничен банкет и като седмокласник вече имах правото да присъствам. Един следобед причаках Шарън до гардеробчето ѝ в коридора и ѝ предложих да ме придружи.

— Къде? — поинтересува се тя.

— На банкета на баптистката църква — отговорих. — Съгласна ли си?

— Ами... — Шарън се поколеба.

Нямаше да отида без гадже! Освен това исках тъкмо това гадже, затова събрах смелост и подсилих атаката:

— Хайде, приеми. Ще изкараме чудесно. Освен това умирам... — Спрях да си поема дъх и видях как любимата ми се ококори. Повярвайте, че възнамерявах да кажа: „Умирам да видя Великия Неизвестен — илюзиониста, който ще изнесе представление на банкета“. Честна дума. Само че като видях как Шарън се ококори и пребледня, загрях какво си е помислила. И не пропуснах да се възползвам.

— Ти... умираш ли? — прошепна тя. Гласът ѝ трепереше.

Наведох глава, после я погледнах в очите — тези невероятни насълзени очи — и промърморих:

— Да.

— От какво?

— Проблем със сърцето — отвърнах, което не беше лъжа: сърцето ми беше разбито от тази жена.

На четиринайсети февруари позвъних на вратата на Шарън. Носех панталон на черни и бели райета и червена риза. Кремавото ми спортно сако се връзваше със сърцата на черно-кремавата ми вратовръзка, а белият ми колан — с белите ми обувки със златни закопчалки отстрани. Накратко, бях много шик.

Носех букетче за корсаж. Мама, която ме чакаше в колата, ме беше научила как да го дам на гаджето си и какво да направя след това. Благодарение на указанията се проявих като съвършен джентълмен.

— Шарън! — казах прочувствено. — По-красива си от тези цветя. — После се обърнах към майка й: — Госпожо Холбърт, ще бъдете ли така любезна да прикрепите букетчето към роклята на дъщеря си? Понякога съм доста непохватен. Между другото кога искате да я върна вкъщи?

Госпожа Холбърт притисна длан до устните си, за да скрие усмивката си, и отвърна:

— Да речем в девет и половина.

Банкетът беше забележителен. Не обичам печено пилешко, но Шарън изтъкна, че така приготвеното месо е по-полезно за сърцето ми. Великият Неизвестен наистина беше велик. Направи аналогия между разсичането на една жена и магията на Господ Бог в живота ни.

След купона мама ни почерпи сладолед, после закара Шарън до тях. Докато вървахме по алеята, любимата ми попита:

— Не умираш, нали?

— Да — отговорих. — Тоест не. Тоест надявам се да не е скоро.

Шарън се усмихна:

— Мама ми каза, че не си тежко болен, а се опитваш да спечелиш симпатиите ми. — Не продумах, а тя продължи: — Виж, не е наложително да се правиш на трагичен герой, за да ме свалиш. Открай време те харесвам. — Целуна ме и изтича вкъщи.

Няколко секунди не помръднах. Тя ме харесваше! Каза ми го миг преди да ме целуне. И целувката не беше каква да е, а *съвсем близо* до устните ми.

Докато вървах обратно към колата на мама, вече бях нов човек. Придобил бях увереност, която само една девойка може да вдъхне на младежа. През годините с Шарън останахме приятели, въпреки че така и не станахме гаджета. Само че винаги ще помня онзи Ден на влюбените и какво казах на мама, когато седнах до нея в колата. Затворих вратата, усмихнах се и заявих:

— Най-сетне! Тя беше поразена.

ПРОЛЕТ

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

През изминалата седмица в кафе-бакалията на Норман беше по-оживено от друг път. Всички стоки бяха намалени. Дамите обикаляха щандовете (в повечето случаи само гледаха и не купуваха), пиеха безплатно кафе и си бърбяха. До четвъртък следобед дори някои мъже бяха посетили магазина, за да проверят дали е вярно онова, което бяха чули. Поогледаха тук-там, после се срещнаха при фризера с месото и постановиха, че слуховете отговарят на истината. Да, всички цени при Норман бяха с три цента по-ниски от тези в Пътуващия магазин на Рик. Дик Ролинс държеше замразено пиле. Цената на стикера — 2.19 — беше задраскана с флумастер и коригирана на 2.16.

— Какво го е прихванало Норман? — промърмори.

— Представа си нямам — отговори Джордж Косар. — Знаете го какъв е.

Мъжете закимаха.

— О, да — ухили се Том Хенли. — Знаем го.

На излизане Джордж прегърна през раменете Кевин Пъркинс, ококори се и възкликна:

— Пак се започна!

Норман Грийн беше роден в Сойертън Спрингс, но като стана на осем, родителите му се преселиха в Бирмингам. Жителите на градчето ни казваха:

— Той е местен, следователно е един от нас. Само че животът по север му е поразмътил мозъка.

След университета Норман се върна в Сойертън Спрингс и няколко години работи в железарията на Хенли. Беше истинска придобивка за магазина. Мъжете обичаха да си бърбят с него за лов и риболов и почти всеки следобед се отбиваха в железарията.

Норман беше най-голям спец по сомовете, наричани още морски котки заради дългите си мустаци. Продаваше ги на ресторантите във Фоли и припечелваше допълнително. Всеки ден ставаше преди изгрев-слънце, за да провери какво се е уловило на въдиците, които беше заложил вечерта в езерца и поточета. Изглежда, не му тежеше да

извървява по петнайсетина километра в мрака. Явяваше се на работа точно в седем, а след края на работното време в осемнайсет часа пак отиваше да залага въдиците. Нито ден не пропускаше обичайния си график. В неделите, когато железарията имаше почивен ден, Норман отиваше на църква, а следобедите подготвяше въдиците си за следващата седмица. Никой не работеше усърдно колкото Норман Грийн.

— Какво му става на това момче? — питаха се хората. — Ще се претрепе от работа и ще гушне букета, преди да навърши трийсет.

Не след дълго обаче мотивите на младежа се изясниха. Той си имаше мечта. Не искаше цял живот да работи за друго, а да притежава собствен магазин.

Спестяваше всеки цент и след няколко години разполагаше с доста солидна сума. Първо, живееше много скромно, второ, беше безкрайно пестелив... или адски стиснат, както казваха за него приятелите му.

Един ден Кевин и Джордж караха след него и видяха как той внезапно удари спирачки, слезе от колата и взе кутия от бира, която беше видял край пътя. Кевин се засмя и му извика:

— Наслука! Дано събереш цял камион!

Норман вдигна кутията, усмихна се, помахна на двамата и пак се качи в автомобила си.

— Този е голям дзифтар — подхвърли Кевин. — И пирон не можеш вкара в задника му.

Джордж се засмя и поклати глава:

— Не му се присмивай. Бъхти се почти денонощно. Нищо чудно един ден да притежава целия град.

Норман не искаше да притежава целия град, а само малка част. Идеите му нямаха брой и някои разбуниха духовете. По едно време си беше навил на пръста да отвори ресторант, в който щяха да се предлагат само ястия от сомове. Измислил беше и названието „При котките“, което предизвика доста смут сред баптистите. И с право, като се имаше предвид, че на местния жаргон котки наричаха леките жени.

Една сутрин Норман обясни на Дик:

— Ще сложа на околоръстното голяма табела с надпис: „ЗА ДА СИ ИЗКАРАТЕ ГОТСКИ, ЕЛАТЕ ПРИ НОРМАНОВИТЕ КОТКИ. В

ЦЕНТЪРА НА СОЙЕРТЪН СПРИНГС!“ . А отстрани ще прикрепя по-малка табела: „ЗА ДЕЦА — НА ПОЛОВИН ЦЕНА!“ .

Дик забели очи:

— Втасахме я! Пак се започна!

Фразата „Пак се започна“ често се изрича от всички, които говорят за Норман. Щуравите му идеи му бяха създали репутацията на човек, на когото му хлопа дъската.

— Или пък е много по-напредничав от всички нас — отбеляза веднъж Кевин.

Повече от година Норман разправяше наляво и надясно за хрумването си да създаде нова верига магазини.

— Там ще се продават само желета — обясняваше. — Тъкмо сега му е времето за такива магазини. Всеки знае откъде да си купи бургери. Пицарии има под път и над път, а в града ни има ресторант за пържени пилета. Кажете ми обаче... — той самодоволно се подсмиваше — ... къде отивате за опаковка вкусно желе?

Беше обмислил всичко до най-малките подробности. Скицирал беше как ще изглеждат магазините, дори беше напечатал меню, предлагащо различни аромати: лимон, череша, портокал, ягода и „плодов коктейл“.

— Най-хубавото ще е цената — продължаваше. — Петдесет цента за кофичка, двайсет и пет за по-малките опаковки. Така даже децата ще могат да идват след училище и да си купуват лакомството. И още нещо — ще предлагаме само прясно желе. Мотото ни ще е „Щом не се тресе, става само за прасе“. Ще дам телефон, на който клиентите ще звънят, преди да тръгнат към магазина. Ще се обаждат и ще питат дали желето е готово.

С течение на времето той се отказа от тази фиксидея. Намерението му беше да кръсти веригата „Голямото тресене“ и настояваше, че светът е готов за такива магазини. Оказа се обаче, че Сойертън Спрингс не е.

Някои местни жители, в това число госпожица Една Тигпен, собственица и единствена кореспондентка на вестник „Часовой“, прецениха, че названието „Голямото тресене“ извиква неприлични асоциации и че тази верига магазини ще предизвика морален упадък. Норман беше принуден да се откаже под силата на обществения натиск. Обаче не се предаде без бой. Седмици наред повтаряше:

— Само не ми казвайте, че ще е провал. Не се опитвайте да ми го внушите. Идеята е гениална и някой ще изкара милиони от нея. И за Айнщайн са казвали, че е откачен.

Имайте предвид, че никой не го смяташе за откачен. Обаче хрумванията му неизменно биха предизвикали нежелани промени. Ето защо всички се изненадаха от решението му да отвори бакалия, понеже беше... съвсем нормално. Необходимостта от такъв магазин беше неоспорима. Преди пристигането на Пътуващия магазин на Рик през 1986 хората пътуваха чак до Фоли, за да си купят продукти.

Пътуващият магазин на Рик — раздрънкан училищен автобус, преустроен в супермаркет на колела, буквално промени начина на пазаруване на жителите на Соийертън Спрингс. Изведнъж магазинът се оказа пред вратата на всеки дом, създавайки необичайно удобство за всички.

Единственият недостатък на Пътуващия магазин беше бедният избор на стоки. Колкото и полици да се монтират в един автобус, площта пак е недостатъчна, затова нямаше например замразен, пресен или консервиран зелен фасул. Предлагаше се само зрял боб и клиентите бяха доволни, че не им се налага да шофират трийсет километра, за да си купят един пакет.

Голямото откриване на магазина на Норман беше в една августовска събота преди осем години. Над главния вход откъм Колидж авеню с големи букви беше написано: „КАФЕ-БАКАЛИЯ НА НОРМАН“.

— Нарекъл съм го така — обясняваше той, — понеже няма да е само магазин, а и кафене, предлагащо храна и закуски.

Том Хенли се усмихваше всеки път, когато погледнеше надписа.

— Знаех, че Норман няма да отвори обикновен магазин — каза на жена си. — Не му е в характера. Като видях табелата над входа, веднага си помислих: „Пак се започна“.

Така или иначе местните свикнаха с тази новост и години наред всичко вървеше нормално. Клиентите харесваха богатия избор в бакалията на Норман, обаче още се радваха на удобството, предлагано от Пътуващия магазин. Рик и Сю нито веднъж не се оплакаха от конкуренцията и дори всеки понеделник и четвъртък посещаваха кафенето. Като на колеги Норман никога не им вземаше пари.

Топлата витрина по средата на бакалницата беше предназначена за специалитета на деня. За десерт винаги се предлагаше желе. Голям надпис, собственоръчно направен от Норман, подсещаше клиентите: „КУПЕТЕ ВСИЧКО, КОЕТО ВИ ТРЯБВА — ИЗЯЖТЕ ВСИЧКО, КОЕТО КУПИТЕ!“. Така и правеха... до миналия понеделник.

През този ден никой не дойде да обядва в кафенето. Не се появиха даже Рик и Сю. Докато прибираше във фризера тетрацините с пуешко месо, Норман се чудеше дали не е пропуснал нещо.

— Да не би днес да е официалният обяд на ротарианците или що? — попита празното помещение. — Хората купуват продукти, а никой не се храни тук.

Вечерта затвори и докато вървеше към дома си, пак мислеше за необяснимото явление. „Как така изведнъж всички престанаха да обядват?“ — запита се и изрита къс хартия, който му се мотаеше между краката. Видя думата магазин, написана най-отгоре, и се наведе да го вземе. Беше рекламна листовка. Текстът гласеше: „Омръзна ли ви да обядвате едно и също? От този понеделник ще получавате храната, която заслужавате, и то доставена право в дома или в службата ви. Пътуващият магазин на Рик ви осигурява същото удобство, на което се радвате от години... сега под формата на кафе-автобус!“.

Ако Норман си беше у дома, щеше да подскочи до тавана — толкова се ядоса. Лицето му помръкна, той присви очи и ако не си беше напомнил да диша, щеше да се задуши.

— Предатели! — процеди. Вървеше бързо, но вече не към дома си, и си говореше сам: — Няма право. Няма право! Аз не продавам платове, копчета, чукове и други боклуци. Няма право да приготвят храна! Осем години ги храних безплатно! Два пъти седмично цели осем години! — С всеки изминал миг гневът му се разпалваше. — Над осемстотин порции на човек! Храни куче да те лае!

Най го вбеси фразата „кафе-автобус“. Рик му беше откраднал не само клиентите, а и хитроумната идея.

— Кафе-бакалия, кафе-автобус — каза по-късно на госпожица Една Тигпен. — Прекалено еднакви са, за да е случайно съвпадение. Не ми казвай, че онзи изкукуригал дядка го е измислил сам.

Беше отишъл право в къщата ѝ на Кийтън Драйв и сега седеше в гостната ѝ. Госпожица Тигпен, собственица и редакторка на

сойертънспрингския „Часовой“, щеше да получи най-голямата сума за реклама от основаването на вестника досега.

— Утре ще ти донеса списъка с цените на Рик — продължи Норман. — Искam реклама на цяла страница. Най-отгоре вляво напиши „Цените на Рик“ и ги изреди отдолу. От другата страна напиши с големи букви „ЦЕНИТЕ НА НОРМАН“ и също ги изреди. Нека хората видят, че при мен всеки продукт струва с три цента по-малко! — Плати цялата сума и стана да си ходи, но преди да излезе, се сети още нещо. — Най-отдолу напиши следното, и то с още по-големи букви: „ОБАДЕТЕ СЕ НА НОВАТА НИ СЛУЖБА ЗА ДОСТАВКА НА ГОТОВА ХРАНА ПО ДОМОВЕТЕ!“.

Щом излезе поредният брой на „Часовой“, Рик разбра, че му е обявена война, но така или иначе той беше дал първия изстрел и намали цените си. Норман също ги намали. Рик — отново. После и Норман. Не след дълго на практика подаряваха стоката си. Бог знае докъде щяха да стигнат, ако не беше Сю.

Един хубав ден насила заведе съпруга си в бакалията. Накара Норман да излезе от канцеларията си и пред всички кресна:

— И двамата се държите като деца! Унищожавате се взаимно и станaхте за посмешище на целия град. Отказвам да участвам в този цирк! Рик, не знам откъде вземаш храната, която доставяш, но тя не е приготвена от мен. Мразя да готвя! Защо според теб от осем години обядвам при Норман? — Мъжът й понечи да каже нещо, но тя го смрази с поглед и продължи: — Ето какво ще направим. Рик, ще продължим да доставяме готова храна на всички желаещи. Норман, храната ще я приготвяш ти. По този начин и двамата ще имате работа, а пък аз няма да готвя. Всички печелят. Не бива заради една глупост да си развалите дългогодишното приятелство!

За миг настъпи тишина. После двамата мъже се спогледаха и се усмихнаха.

— Гениално! — възкликна Норман. — Рик, как не сетихме по-рано? Ще приложим същата тактика и в други градове, а когато работата се разрасне, ще купим още автобуси... много автобуси. Междувременно монтирай хладилник в твоя магазин. Желето трябва да се държи на студено. А, хрумна ми още нещо, което можем да опитае...

Докато го слушаше, Рик прегърна жена си през раменете, притисна я до себе си и ѝ прошепна:

— Пак се започна.

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

За пръв път в живота си имах вземане-даване с толкова красива жена. На съвършеното ѝ лице, обрамчено от дълга руса коса, грееха най-прекрасните зелени очи, които бях виждал. Гласът ѝ беше симфония, жестовете ѝ бяха... хипнотични.

„Линда Гейл — копнеех да кажа, — обичам те. Съдбата е отредила да ми принадлежиш.“ После щях да я целуна. И то не къде да е. Щях да я целуна... по устните!

Като в просъница чух смеха ѝ.

— Анди? Анди!

Вдигнах глава и видях прекрасното ѝ лице. Стори ми се обезпокоена.

— Какво те мъчи, Линда Гейл?

Настъпи гробна тишина, после класната стая се разтреса от неудържим смях. Кевин Пъркинс, който седеше от другата страна на пътеката, налагаше по гърба Лий Пейтън. На сериозния зубър Стив Кроцър му течаха сълзи от смях.

Изтръпнах. Нима бях казал нещо? Не помнех. Шарън Холбърт и Дики Ролинс виеха като сирени, Чарлс Реймънд удряше с юмруци по чина си, госпожица Уилър държеше отворения учебник по английски и се взираше в мен.

Едва в този миг ме осени прозрение: бях нарекъл Линда Гейл госпожица Уилър. Госпожицата беше възрастна. Госпожицата беше моята учителка в трети клас.

— Ученици! — извика тя. — Тишина! — Бум! Учебникът по английски се озова на пода. Ефектът беше мълниеносен. Всички млъкнахме и я погледнахме. Тя се приведе към мен и добави: — С теб ще си поговорим след часовете.

Последният звънец удари. Наведох глава и останах на чина си, докато приятелите ми се изнизваха от стаята. Чух смеховете им в коридора, където Лий Пейтън ме имитираше много умело:

— Какво те мъчи, Линда Гейл? Какво те мъчи, Линда Гейл?

Идваше ми да го настигна и да го фрасна в корема.

Госпожица Уилър стана от катедрата, затвори вратата и се приближи до мен.

— Анди — подхвана, — според мен ти си прекрасен младеж.

„Брей, брей, брей!“ — помислих си.

— Обаче не бива да ме наричаш Линда Гейл. Прекалено... непочтително е. Другите ученици ще престанат да ме уважават, ако допусна такава волност.

Зяпах я недоумяващо. Представа си нямах за какво говори.

— Разбираш ли какво ти казвам? — попита тя.

— Да, госпожице — отвърнах.

— Убедена съм, че не го направи нарочно и че си възпитано момче. Все пак ще те помоля в бъдеще да съдържаш емоциите си, става ли? — Сложи ръка на рамото ми и добави: — Ти си сред любимците ми.

Аз също я хванах за рамото и казах:

— И вие сте сред любимките ми. — После ѝ намигнах.

На път за вкъщи размишлявах върху случилото се и самодоволно се усмихвах. Вече знаех, че госпожица Уилър наистина ме харесва — разбрах го по реакцията ѝ, след като ѝ намигнах — изчерви се и се ококори. Затова ѝ намигнах още веднъж и си тръгнах.

На третокласниците в основното училище в Сойертън Спрингс преподаваха две учителки: госпожица Уилър, която беше красива и любимка на всички, и госпожа Тротър. Госпожа Тротър беше ниска и широка. Точно така — не беше пълна, а широка. Очите ѝ бяха изпъкнали, червената коса над плоското ѝ чело стърчеше на кичури, напомнящи пламъците на ада. Тя се клатушкаше като патица из двора на училището и крещеше на децата като някой побъркан трол. Затова ѝ бяхме лепнали прякора Тролката Тротър.

Докато бяхме във втори клас, отправяхме горещи молитви към Всевишния да протегне могъщата си ръка и следващата година да ни сложи в класа на госпожица Уилър:

— О, Всемогъщи Боже, бъди милостив към нас! Пощади ни от Тролката Тротър.

Веднъж дори казах молитвата у дома преди вечеря. Мама се намуси, но баща ми така се разсмя, че студеният чай, който пиеше, взе да пръска от носа му.

Трети клас с госпожица Уилър беше вълнуващ, прекрасен. Всеки ден след часа по аритметика играехме на „Покажи и разкажи“ и понеже участвахме по азбучен ред, аз винаги бях пръв.

Помня, че пожънах големи успехи с едно мъничко плъхче, снимката на Елвис и кюлотите на баба ми, които бяха великански.

Обикновено за тази игра всеки изваждаше по нещо от един чувал, но понякога ни се разрешаваше да излезем в коридора, за да подготвим представянето си. Деня, за който ще ви разкажа, бях получил такова разрешение и с Кевин Пъркинс, който щеше да ми асистира, се оттеглихме навън. Аз стъпих в левия крачол на грамадните кюлоти, Кевин — в другия и победоносно се върнахме в класната стая. Госпожица Уилър се изчерви като домати, но не ни се скара, заради което мислено ѝ свалих шапка.

След малко излязохме в коридора, изпълнени със самодоволство от очевидната си победа. Този път Лий Пейтън, който носеше най-различни гадости от лекарския кабинет на баща си, нямаше да ни задмине. Облегнахме се на гардеробчетата, за да помогна на Кевин да се измъкне от крачолата, обаче в този момент вратата до нас се отвори — беше госпожа Тротър.

Видя ни едва когато се озова по средата на коридора. Спря като ударена от гръм, тръсна глава, сякаш да се увери, че не сънува, след което издаде звук, напомнящ крякане на гигантска жаба, и се спусна към нас. Много добре знаехме какво ни очаква, затова побягнахме. Затичахме се по коридора, обаче тя не се отказа, а ни последва. Все едно бяхме свили нейните кюлоти и ни гонеше, за да си ги вземе.

— Господи! — запъхтяно извика Кевин. — Спаси ни от Тролката Тротър!

Озовахме се навън, прекосихме игрището и заобиколихме училището. Беше като надбягване с чували, само че в нашия случай двамата състезатели бяха в един и същи чувал. Щом паднеше Кевин, падах и аз и обратното. Толкова се бяхме панирали, че не ни хрумна да се измъкнем от тъпите гащи.

Не след дълго се озовахме на отправната си точка. Втурнахме се в стаята на госпожица Уилър и затръшнахме вратата под носа на Тролката Тротър. Бум! Тя се блъсна в нея като локомотив. Надникнахме през прозорчето във вратата и видяхме как забели опулените си очища и изчезна от полезрението ни.

По-късно научих, че госпожица Уилър е обяснила всичко на директорката и е усмирила госпожа Тротър. Не ни наказаха, нашите не разбраха какво е станало и аз вече твърдо вярвах, че госпожица Уилър е най-прекрасната учителка на света.

През годините тя много пъти ни се притичваше на помощ. С нея останахме приятели дори когато не бях в нейния клас, но тъй като заветната ѝ цел беше да стане гимназиална учителка, имах късмета да ми преподава няколко години.

Следващата ми среща с нея беше в седми клас в часовете по литература. Веднъж тя ни постави задачата да пародираме стихотворения от учебника, тоест да напишем „свои куплети“, като се придържаме към стила на дадения автор и направим така, че всеки да познае оригинала.

Тъй като още се опитвах да ѝ направя силно впечатление, избрах най-дългото стихотворение в учебника и се издъних яко. Според мен най-сполучлива беше работата на Лий Пейтън, написал пародия на „Дървета“ — класическото произведение на Джойс Килмър. Текстът гласеше: „Май няма друга поема омайна като тази за пръста на крака ми. Пръст, който лете може да носи белези от коренища, спъвали краката ми боси“.

С течение на времето любовта ми към госпожица Уилър прерасна във възхищение към преподавателските ѝ методи. Часовете ѝ бяха изпълнени със смях и силни усещания, същевременно тя изискваше уважение. В същия ден, в който писа на Лий шестица за „Пръста“, не се поколеба да го перне с показалката, задето я беше нарекъл ловка манипулаторка.

Много се зарадвах, че през първата година в гимназията се паднах в нейния клас. Зарадвах се и като видях, че не се е променила. Обсъжданията по време на часа често се пренасяха в занималнята, която също беше под нейно ръководство. Почти всички се бяхме записали за занималнята и до ден-дневен повечето ми спомени от гимназията са свързани с госпожица Уилър и онези безкрайни дискусии.

Разговаряхме, спорехме, шегувахме се и я бъзикахме за тренера Рейнсбъргър, който миналата година я беше завел на „малката ни абитуриентска вечер“, издокаран със смокинг и... маратонки. Струва ми се обаче, че заради фамилиарниченето настъпи момент, в който

започнахме да се смятаме за равни на госпожица Уилър. И самоувереността ни изигра лоша шега.

Изтълкувахме погрешно нейния интерес и грижи за нас и решихме, че всяка наша пакост ще остане ненаказана. Можехме да избегнем да ни пише оценка нула на много важно контролно, ако бяхме запомнили думите ѝ: „Запомнете, че всяка измама води до много неприятни последствия“.

Беше хладна мартенска утрин — не студена, а хладна. С Кевин, Лий и Дики още в ранни зори бяхме отишли при езерото Боман да хвърлим въдиците преди училище. През този ден рибата кълвеше като омагьосана. Кевин и Дики вече бяха уловили разрешената бройка костури, на нас с Лий ни оставаше по още един.

Обсъдихме положението и преценихме, че проблемът е във времето. След по-малко от трийсет минути трябваше да сме в клас. Досега никой не беше достигал разрешения лимит, а сега всеки от нас имаше шанс за това постижение. Дики обаче изтъкна, че ако чакаме да уловим още два костура, ще закъснеем за училище. А днес беше най-важното контролно за срока.

— Голямо чудо! — отсече Кевин. — Ще кажем на госпожица Уилър, че сме спугали гума. Като нищо ще ни повярва. А контролното ще направим в занималнята.

Речено — сторено. Наперено влязохме в стаята на любимата ни учителка тъкмо когато удари звънецът за втория час. Тя вдигна поглед от книгата, която четеше, и попита:

— Къде бяхте?

— Пътувахме с моята кола, госпожице Уилър — каза Лий, — и спугахме гума на улицата зад железарията на Хенли.

Госпожица Уилър ме погледна. Кимнах.

Кевин се намеси:

— Бързахме да не пропуснем контролното, обаче не успяхме да дойдем навреме.

Госпожица Уилър ме погледна. Кимнах.

— Добре — каза тя. — Щом сте готови за контролното, ще го направите сега.

Опитахме се да скрием усмивките си и тръгнахме към чиновете си. Обаче госпожица Уилър ни спря:

— Този път ще седнете в четирите ъгъла на стаята. —
Подчинихме се, а най-умната учителка, която съм имал, добави: —
Есето, което искам да напишете, е отговор на един въпрос. А въпросът
е... — Тя замълча за миг. — Въпросът е следният: коя гума спухахте?

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Ежегодният бал на търговската камара, състоял се в събота, имаше небивал успех. Като председателки на женския комитет Ребека Пейтън и Гленда Пъркинс бяха събрали достатъчно средства, за да поканят професионални музиканти чак от Северна Каролина.

Оркестърът, наречен „Рисовете на Карл“, обикновено свиреше на сбирки на бивши съученици в Роли, столицата на Северна Каролина, но след като беше гледала „рисовете“ по местната телевизия, Ребека си беше навила на пръста да ги покани на тазгодишния бал в Сойертън Спрингс. Отначало настъпи всеобщо разочарование, понеже Карл се беше разболял и не придружаваше групата. Оказа се обаче, че майка му достойно го замести на саксофона.

Целият град беше на бала. И как иначе — тържеството на Търговската камара беше най-голямото събитие в годината, даващо възможност да те видят и да бъдеш видян. Както и отправна точка за безброй клюки.

— Дик Ролинс май е със същия светлосин смокинг, който носеше миналата година на сватбата на сина си. Цветът е доста... долнопробен. Помислих си го тогава, мисля го и сега. Дик прилича на портиер в заведение за стриптиз.

— Вижте я само Бети Джо с какво колие се е окичила! През юли Джордж я води в Орландо, а сега разбрах, че ще пътуват чак до Ню Орлиънс преди Деня на благодарността. Каквото и да се говори, подозирам, че изкарват пари и от друго място, освен от ресторанта за пържени пилета!

Дори Лий Пейтън не беше пощаден от безмилостните клюкари. Тъй като беше лекар, всички го наблюдаваха под лупа и въпреки че за цялата вечер той изпи само една чаша вино, до обяд на следващия ден се разнесе мълвата, че е бил „фиркан до козирката“. Том и Тери Хенли, Рик и Сю Кърпър, Роджър и Карол Лъкър също присъстваха и изкараха чудесно. Веселбата секна само през шейсетте минути, през които госпожиците Една Тигпен и Луна Майерс удостоиха с присъствието си

тържеството. Тъй като хората знаеха, че всеки техен дъх се следи от вестник „Часовой“, доста се изнервиха и не им беше до забавления.

Били Пат и Джини Уилямс дойдоха късно и си тръгнаха рано; цяла седмица Били работи извънредно и в събота се прибра у дома с ужасна мигрена. Джини обаче дни наред говореше само за бала, затова той се съгласи да отидат и прояви чудеса от храброст, като остана до мига, в който майката на Карл за четвърти път изпълни на бис една и съща песен.

— Жалко за хубавото парче — промърмори. — Не е за саксофон.

На път за къщи почти не продумаха. Джини не се разсърди, но не можа да скрие разочарованието си — от месеци мечтаеше за този бал. Не всяка вечер — дори не всяка съботна вечер — в Сойертън Спрингс се предлага някакво забавление.

Щом паркираха на алеята пред дома си, тя забеляза, че госпожиците Една и Луна, които живееха отсреща, вече се бяха прибрали.

Според нея съседството с двете възрастни дами имаше и плюсове, и минуси. Като се замислеше, май бяха еднакви на брой.

Нищо не се изплъзваше от зорките погледи на госпожиците Една и Луна. Абсолютно нищо. От една страна, това беше удобство — все едно на Кийтинг Драйв имаше зло куче пазач. От друга страна обаче, създаваше доста неудобства. Ако нещо (каквото и да било) обезпокоеше двете възрастни дами, те без колебание звъняха по телефона.

— Джини?

— Да, госпожице Една. — Джини въздъхваше тежко.

— Скъпа, не ми влиза в работата, обаче някакво момче подрязва живия ви плет, та си казах, че непременно трябва да ти го съобщя.

— Да, госпожо — отговаряше Джини. — Знаем. Били Пат му плати да свърши тази работа.

Друг път една от тях сгащваше в църквата Били Пат:

— Били Пат?

— Кажете, госпожице Луна.

— Случайно забелязах сумата на чека, който днес дари на църквата. Много се радвам, че бизнесът ти върви толкова добре.

Така или иначе двете госпожици бяха по на осемдесет и три години. Затова Били Пат и Джини непрекъснато си напомняха:

— Слава богу, че още са сред нас.

На влизане вкъщи Били Пат се спъна в метлата с дълга дръжка, която следобеда беше зарязал на верандата. Изруга и я изрита, но не я премести. С облекчение свали костюма си, нахрани Барни, взе две таблетки приспивателно и няколко аспирина и се просна в леглото.

Джини, която се стараеше да не му се пречка, остана да гледа телевизия. Едва след полунощ облече дългата си бархетна нощница и се пхна под завивките до съпруга си. С облекчение забеляза, че той спи дълбоко, и след няколко минути също се унесе.

До 2:13 през нощта единствените звуци в къщата на семейство Уилямс бяха тихото хъркане на Били Пат и проскърцването, когато Барни, се наместваше по-удобно на леглото. В 2:14 обаче звъненето на телефона проряза тишината като плющене на камшик.

Джини машинално се пресегна да вдигне и преобърна чашата с вода върху нощното шкафче.

— Ало? — избърбори сънено, след като най-последна напипа слушалката. — Кажете, госпожице Луна. — (Били Пат изстена.) Изведнъж Джини изрита завивките и запали нощната лампа. — Не мърдайте от стаята, госпожице Луна! Ей сега ще дойдем! — Затвори телефона и заудря по гърба съпруга си: — Ставай! Госпожица Луна каза, че в къщата им има нещо.

Били Пат, който още беше под въздействието на сънотворното, освен това се стресна от юмрука на жена си, отвори очи, изгледа я неразбиращо и избърбори:

— Какво има в къщата?

— Нещо! Не знам какво. Ставай веднага!

Той се подчини и посегна за панталона си, обаче Джини кресна: „НЯМА ВРЕМЕ!“. Тикна в ръцете му пенъора си — тъмнорозов на жълти цветя — нетърпеливо изчака Били да облече дрехата и го избута през вратата.

На двора той спря:

— Я чакай! В какво се забъркваме? Какво е това „нещо“? Беглец от лудницата, убиец психопат или обикновена банда убийци?

— Върви да видиш какво става и внимавай. Ще повикам помощ. — Тя грабна метлата и му я подаде.

— Ега ти — замърмори той, докато пресичаше улицата. — Страхотно оръжие, няма що.

Тормозеше го само една мисъл. Само преди няколко месеца, след като се беше опитал посред нощ да разтърве сдавили се кучета, хората го бяха съсипали от подигравки. Тогава размахваше националния флаг и беше по червени боксерки. Вече се беше освестил и си даваше сметка, че пенъоарът на Джини и метлата с дълга дръжка само ще подсилват образа му на градския идиот.

Бръкна под изтривалката, взе ключа, отвори страничната врата на къщата и отиде право в спалнята. Госпожиците Една и Луна, чиито коси бяха навити на ролки, се бяха сгушили между двете легла. Щом зърнаха Били, взеха да сочат към коридора и да повтарят:

— Дневната! Там има нещо!

Вратата към просторното помещение беше открената. Стариците бяха оставили включен лампиона в единия ъгъл и когато Били Пат надникна в стаята, не видя нищо обезпокоително. Светлината обаче не достигаше до големия диван срещу него. Само там би могъл да се скрие някой.

Той се покашля. Тупна с крак. Никаква реакция.

— Не се крий! Виждам те! Покажи се! — провикна се, като с цялото си сърце се надяваше никой да не излезе иззад канапетото. Надеждата му се сбъдна. Той се извърна и кресна: — Джони! Франк! Този нещо хитрее! Май е време да доведем доберманите! — Поизчака и след като реши, че зад дивана няма никой, пристъпи в дневната. Ненадейно „нещото“ го връхлетя от другия край на стаята. Той машинално замахна с метлата и събори от телевизора трофеите, спечелени от госпожица Луна на състезания по боулинг. — Летяща катерица! — изкрещя и отново замахна. — Скапана летяща катерица!

Отдавна не му се беше случвало да е толкова вбесен. Не стига, че си беше изкарал акъла, задето всеки миг можеха да го застрелят, ами отгоре на всичко не се беше наспал! Проклетата гадинка щеше да опере пешкира! Щеше да си го изкара на нея!

Докато преследваше катерицата из дневната, той продължаваше да крещи: „Летяща катерица! Летяща катерица!“, за да успокои възрастните дами. Само че не постигна желанния ефект. Очевидно госпожиците имаха вродена фобия към гризачите и за тях летящата катерица беше просто крилат плъх.

Втурнаха се в дневната и закрепяха колкото им глас държи:

— Убий я, Били Пат! Помощ! Боже, помогни ни! Помощ! Убий я!

Той се опитваше. С все сила замахна с метлата и счупи полилея, а след като ужасеното животинче се шмугна под масичката, той я ликвидира с един мощен удар. Не улучи катеричката, обаче една стъкленица с бонбони, няколко рамкирани фотографии на роднини и един миниатюрен гонг се озоваха на пода.

Настъпи невъобразим хаос. Госпожица Луна, която се беше посъвзела от ужаса, извади от дрешника пушката си и я тикна в ръцете на Били Пат:

— Заредена е! — извика. — Застреляй гадината и ни спаси!

Били Пат беше взел оръжието, обаче нямаше намерение да го използва. Само че когато летящата катерица отново ги връхлетя и дамите, изпаднали в истерия, креснаха „СТРЕЛЯЙ!“, той натисна спусъка.

БУМ! Лампионът се пръсна на парчета.

— Стреляй, Били, стреляй!

БУМ! БУМ! В стаята се разлетя перушина, след като двете пухени възглавници на канапето бяха сполетени от трагична смърт.

— Помощ! Убий гадината, Били Пат! Помощ! Стреляй!

БУМ! БУМ! БУМ! БУМ! БУМ! БУМ!

Крясъците на изплашените старици и гърмежите подлудиха Били и той загуби контрол. Когато катерицата пробяга по един корниз, той направи на трески дървената ламперия над прозореца и изпрати три куршума в стъклото. Не стреля повече, защото най-сетне пушката беше празна.

Много преди пристигането на Роджър, седнал зад волана на патрулката, летящата катерица беше изскочила през счупеното стъкло и беше изчезнала сред нощния мрак. Беше жива и здрава и вероятно щеше да разкаже на семейството си по-интересна история от онази, която на другия ден обиколи цялото градче Сойертън Спрингс.

Всички говореха за случилото се. Щом видя новия брой на вестник „Часовой“, Били Пат разбра, че градът ще забрави участието му в кучешката схватка. Материалът на първа страница, озаглавен „ПРЕСТРЕЛКА НА КИЙТИНГ ДРАЙВ“, беше придружен от рисунка на неизвестен художник, изобразяваща мъж по дамски пенъоар, хванал

в едната си ръка пушка, в другата метла с дълга дръжка. Текстът отдолу гласеше: „Ела ми, катеричке! Направи ми удоволствието!“.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Преди седмица Дик Ролинс разчистваше складовото помещение в бензиностанцията си. В стара кутия от пури намери квитанция от универсалния магазин „Бенсън“ във Фоли за костюм, който баща му беше дал да преправят. Датата беше 22 май 1959.

Нямаше печат, обозначаващ, че поръчката е изпълнена, затова Дик предположи, че баща му е забравил да си вземе костюма. И се усмихна.

Усмихваше се и по-късно същия ден, когато подаде квитанцията на Рой Бенсън:

— Идвам за този костюм, Рой. Трябваше да отпуснат панталона и ръкавите на самото.

Рой взе бележката, погледна я и отиде зад щанда. Няколко минути преглежда книгите с поръчките, извади лист хартия, прегледа го и каза:

— Виж, Дик, костюмът ще е готов следващия четвъртък.

Жителите на Соьертън Спрингс пазаруваха от универсалния магазин „Бенсън“ от 1931 година насам. Магазинът беше основан от Ейбъл Бенсън във Фоли по време на Голямата депресия. След смъртта на Ейбъл през 1969 с управлението се заеха синът му Рой и снаха му Кей.

„Бенсън“ се намираше в най-голямата сграда във Фоли — триетажно тухлено здание, което се простира между две пресечки. На грамадните витрини се излагаха дрехи по последна мода, които Кей поръчваше от Бирмингам и Мемфис.

През април в магазина винаги имаше много работа. Организираще се разпродажба под мотото „Лятото приближава“, а затоплянето на времето подтикна клиентите да се тълпят в отдела за спортни, риболовни и ловни принадлежности.

Повечето деца от Соьертън Спрингс ходеха в „Бенсън“ само три пъти годишно — веднъж да им купят дрехи за новата учебна година, втори път за летни дрехи и трети път да видят витрината с

работилницата на Дядо Коледа и да се срещнат за малко с добрия старец.

Харесваше ми само предколедното посещение в магазина, понеже тогава не ме караха да пробвам дрехи. Мразех да ходя на пазар с мама. Сякаш дългото пътуване до Фоли не беше достатъчно, губехме най-малко час в отдела за мебели и домакински пособия на първия етаж и в „Дамска конфекция и обувки“ на втория, преди да стигнем до третия етаж с детските облекла и обувки.

Кей беше приятелка с майка ми от ученическите им години и обикновено ни обслужваше лично. Изчаквах, докато двете си бърбеха за разни неща, след което заедно избираха дрехи и обувки за мен. Всъщност избор нямаше. Всеки шест месеца получавах два чифта джинси, един официален панталон, пет ризи, четири чифта чорапи, чифт елегантни обувки и чифт маратонки.

Докато ги пробвах (да, бяха нови, но иначе по нищо не се различаваха от онези, които ми бяха купили преди половин година), Кей възкликваше:

— Великолепно! Много си елегантен!

Мама се усмихваше и казваше:

— Сега е само на осем и половина и е във втори клас. По всичко личи, че ще стане висок мъж.

— Точно така! — съгласяваше се госпожа Бенсън.

Другата причина, поради която мразех да ходя във Фоли, беше доктор Пол, нашият зъболекар. Тъй като пътуването до големия град отнемаше доста време, майка ми винаги убиваше с един куршум два заека и ме записваше за профилактичен преглед в същия ден, в който отивахме за дрехи. Ненавиждах пазаруването, но още повече ненавиждах посещенията при зъболекаря.

В интерес на истината доктор Пол беше симпатяга, обаче изпитвах ужас от всички хора с тази професия. Неприязънта ми се подсилваше от факта, че възрастните в Сойертън Спрингс се изказваха доста неласкаво за господин доктора. Повечето го наричаха Маркърс Гадняра. Бях твърде малък, за да проумея, че враждебността им не е предизвикана от негови медицински грешки, а от факта, че ги беше обидил.

В нашето градче открай време нямаше зъболекар. Ето защо когато Маркърс Пол, който беше от Сойертън Спрингс, се изучи за

стоматолог в университета в Алабама, всички очакваха той да отвори кабинет в родния си град. Само че очакванията им не се оправдаха и те не можаха да му простят.

Доктор Рудолф Поузи, който от четирийсет и пет години имаше стоматологичен кабинет във Фоли, се пенсионира и продаде практиката си на Маркъс.

— За бога! — жалваха се жителите на Сойертън Спрингс. — Имаме си погребален агент, но не и зъболекар.

Майк Мартин, собственикът на погребалното бюро, ги подкрепяше:

— Така си е. Глупава работа. Всеки ден виждам зъби, които са умрели много преди собствениците им.

Страхът ми от умрелите зъби беше единствената причина, поради която на всеки шест месеца сядах на зъболекарския стол.

В деня, за който ще ви разкажа, доктор Пол влезе усмихнат в кабинета. Всъщност винаги се усмихваше, което според мен беше прекрасна самореклама — така хората се убеждаваха, че най-малкото той полага грижи за собствените си зъби. Беше висок близо метър и осемдесет и макар наскоро да беше навършил трийсет и пет, косата му вече беше оредяла и почти побеляла, вероятно от пациенти като мен.

— Здравсти, приятел — каза ми, въпреки че изобщо не ми се искаше да сме приятели. — Често ли си похапваш бонбони? Само така, иначе ще остана без работа. — Явно си въобразяваше, че има страхотно чувства за хумор, и имах удоволствието да го оценявам при всяко посещение в кабинета му.

— Ха-ха-ха! — изсмях се пресилено. — Имам ли някоя дупчица?

— Ами отвори си устата, за да погледна. Това е най-лесният начин да разбера.

— Знам — смотолевих.

Той седна до мен, взе инструмент, напомнящ закривено шило за лед, и заяви:

— Разбира се, може и да не я отвориш. Тогава ще те прегледам през носа.

Зинах широко. Също като стъпалата ми и носът ми беше прекалено голям, та не знаех дали докторът се шегува, или говори сериозно.

Докато ми човъркаше зъбите, доктор Пол тихо говореше на жена си, която беше и негова медицинска сестра и си водеше записки.

— Този кътник не ми харесва — каза ѝ по едно време. — Мисля, че се налага екстракция.

Разтревожих се. Като второкласник не бях запознат със значението на думата екстракция. Макар че зъболекарят беше напъхал в устата ми десетте си пръста и закривеното шило за лед, някак си изломотих:

— Квоетва?

— Извинявай. — Той остави шилото на масичката. — Заболя ли те?

— Не, сър — отговорих. — Какво означава екстракция?

— Че трябва да освободим място за зъб, който ще поникне на мястото на млечния.

— Аха, ясно. Какво означава екстракция? — попитах отново.

— Изваждане. Налага се да...

Но аз вече бях слязъл от стола. За беда така се бях шашнал, че обърках посоките. Докато стигна до вратата, докторът и жена му я бяха препречили.

— Не! — извиках, тръгнах заднишком и се сгуших в ъгъла. — Не! Не! Не!

Преди месец Лий Пейтън ми беше разказал какво е изживял, докато са му вадили зъб. Не бях чувал по-странна история. Доктор Пол му заклещил долната челюст с някакъв гаден инструмент, после разбил с чук зъба и с клещи извадил парчетата. Лий бил целият в кръв, обаче не гъкнал. Закле се, че изобщо не преувеличава. А сега Маркърс Гадняра възнамеряваше да стори същото с мен.

Бях малък, но нямаше да допусна да ме изтезава.

— Не ме доближавайте! — креснах. Грабнах от масичката едно зъболекарско огледалце и го размахих като оръжие. Можех да взема шилото за лед, но въпреки че умът ми беше вцепенен от страха, осъзнах, че татко ще ме набие, ако наръгам единствения стоматолог в окръга.

— Ей, приятел — опита се да ме успокои доктор Пол, — не се плаши. Изобщо няма да те заболи. Честна дума. Нищичко няма да усетиш.

— Наистина ли? — Долната ми устна трепереше. Много ми се искаше да му повярвам и дори понечих да оставя огледалцето. Може би Лий ме беше излъгал. Може би ваденето на зъб не беше толкова страшно. — Обещавате ли, че няма да усетя нищо?

— Обещавам — отговори доктор Пол. За миг се успокоих, обаче той допусна фатална грешка, като добави: — Няма да те заболи, защото първо ще те зашеметим.

Това напълно ме довърши. Изкрещях колкото ми глас държи:

— Неееее! Да не сте ме пипнали! — Представих си как садистът ще ме удари с чук по главата, преди да се захване с нещастния ми зъб. А майка ми, която беше останала в чакалнята, нямаше да разбере какво ми причиняват. — Неееее! — креснах отново. — Да не сте ме пипнали!

Слепешката се пресегнах към масичката, грабнах спринцовката, пълна с вода (пак не рискувах да взема шилото), и напръсках доктора право в лицето. Мама стана свидетелка на това ми деяние, тъй като беше чула тупурдията и беше влязла в кабинета. Нейният живот не беше заплашен от садиста и тя не биваше да се намесва, но се включи в хайката, затова напръсках и нея. Миг след това осъзнах, че съм направил сериозна грешка.

Тримата ме зарязаха — останах сам с импровизирания си воден пистолет и зъболекарското огледалце. След петнайсетина минути край на тази история, приел облика на баща ми, влезе в кабинета. Бяха го повикали на пожар, разваляйки удоволствието му от разглеждането на стоките в отдела за градинарски принадлежности, и той беше намръщен като буреносен облак.

Втрени се в мен, сякаш ме смяташе за побъркан (какъвто и бях в този момент). После се закани, че ако го напръскам, ще ме наплеска пред всички, и то без да му мигне окото. Хвана ме за яката, завлече ме до зъболекарския стол, сложи ми маска и ми нареди да дишам дълбоко.

Събудих се в колата на път за вкъщи. Долната ми челюст беше като гипсирана, но не помнех нищо. Екстракцията наистина беше минала безболезнено. Другото, което ме зарадва, беше, че докато съм бил на стола на мъченията на доктор Пол, мама беше напазарувала. Купила ми беше два чифта джинси, един официален панталон, пет ризи, четири чифта чорапи, елегантни обувки и маратонки. И тази част от деня ми беше минала безболезнено.

ДВАЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Голяма опаковка пилешки бутчета само за два деветдесет и пет — и вкъщи да ги изпържиш, няма да ти излязат толкова евтино, а не хапнах и залък! — оплака ми се снощи Джини Уилямс, когато ѝ телефонирах да я разпитам как е минал „Денят на бутчетата“ в Косаровия ресторант за пържени пилета.

Най-вероятно нямаше да разбере за събитието, ако миналата седмица не бях прочел дописката на втора страница на вестник „Часовой“, придружена с голяма снимка на Джордж, жена му Бети Джо и трите им деца, фотографирани пред ресторанта. Зад тях големият плакат на вратата гласеше: „ИМАМЕ ПРЕДОСТАТЪЧНО!“.

Предполагам, че „Денят на бутчетата“ нямаше да бъде отразен във вестниците в други градове. Сто на сто редакторите им нямаше да обърнат внимание на събитието, но госпожица Една Тигпен, собственичка на един от най-старите вестници в щата, смяташе за свой дълг да предоставя най-подробна информация на читателите си.

Макар от години да не живеех в Сойертън Спрингс, продължавах да се абонирам за „Часовой“. Срещу само девет долара годишно можех да следя актуалните събития в родното си градче.

Как иначе щях да науча, че миналата седмица в дома на Кристофър и Катрин Сарък се е провела сбирка на Дружеството по генеалогия? Според „Часовой“ семейство Сарък се проявили като отлични домакини: масата била украсена с много вкус, членовете на дружеството и гостите били почерпени с пунш и кейк. Освен това Кристофър и Катрин, родени в град Закари в Луизиана, а сега живеещи в Сойертън Спрингс, подробно разказали историята на къщата си, известна сред местните хора като резиденцията на Джийн Стимпсън. Всички прекарвали много приятно.

В дописката се отправяше похвала към госпожа Сарък, задето отново засадила лехите с цветя, „с които Джийн толкова се гордееше“. Научих още, че на сбирката през следващия месец Лейси Бърд Смит щяла да изнесе беседа на тема „Каква е съдбата на загиналите при Гетисбърг воители от Конфедерацията“.

„Часовой“ се списваше от госпожица Една Тигпен, откакто през 1948 беше наследила от баща си собствеността върху вестника. Предимно тя определяше „издателската политика“ по отношение на съдържанието. Всъщност не упражняваше контрол само върху рубриката „Моето мнение“, списвана от най-добрата ѝ приятелка и съквартирантка госпожица Луна Майерс.

Възрастните дами живееха заедно, откакто бяха чукнали шейсетака, и беше станало ясно, че нито едната, нито другата няма да се омъжи. И двете бяха високи, кльощави, с къси гарвановочерни (от сто километра си личеше, че са боядисани) коси. Въпреки че бяха на по осемдесет и три години, още бяха неуморни.

Освен че списваше седмичната си рубрика в „Часовой“ и от време на време влизаше и в ролята на репортерка за същото печатно издание, госпожица Луна още работеше като медицинска сестра и беше председателка на няколко комитета към баптистката църква. Госпожица Една обаче се беше отдала изцяло на вестника. „Часовой“ беше нейният живот. Пишеше статиите, заснемаше фотографиите и завеждаше „рекламния отдел“. Имаше сили дори да води практиката на момчетата от гимназиалния курс и ги наблюдаваше, докато работеха на старинната ѝ печатарска машина.

„Часовой“ излизаше в петък сутринта и до обяд вече го бяха прочели всички в града. Седмица подир седмица госпожица Една даваше на Сойертън Спрингс теми за разговор. Обикновено се обсъждаха грешките, които бяха открили в предишния брой. Никой обаче не ѝ се сърдеше.

— В крайна сметка тя е на осемдесет и три — казваха хората. — Да е жива и здрава.

Намирането на грешки се беше превърнало в любимо занимание на повечето обитатели на Сойертън Спрингс. Разбира се, не ги изтъкваха направо (иначе щяха да обидят госпожица Една), а ги споменаваха мимоходом по време на разговора с някого. Например Били Пат Уилямс подхвърляше на сина на Кевин Пъркинс, когато се срещнеха на улицата:

— Здравсти, Джъдсън! Добър мач си направил снощи. Прочетох във вестника, че си отбелязал два нокдауна.

Двамата се усмихваха и си продължаваха по пътя.

През декември коледният брой излезе с голямо заглавие на първа страница: „СЕГА ЗЕМЯ НА ДЪНОТО!“. Отдолу беше отпечатана рекламата на Роджървата агенция за недвижими имоти, която гласеше: „ЦЕНИТЕ СТИГНАХА ДЪНОТО — КУПЕТЕ СИ ЗЕМЯ СЕГА!“. Разбира се, на всички беше ясно кой е разбъркал думите.

По мое мнение госпожица Една имаше склонността да драматизира при описанията на събитията. На четиринайсетгодишна възраст бях сред момчетата, спипани да опаковат двора на една учителка. Една вечер се събрахме и решихме, че госпожа Макюън, която ни преподаваше английски, задължително трябва да има тоалетна хартия в двора си. И около дърветата си. И около къщата си.

Тук е мястото да изтъкна, че се справихме отлично, само дете накрая ни спипаха и нашите родители, директорът на училището и Боб, съпругът на госпожа Макюън, ни накараха да отстраним артистичните си приумици. На следващия ден на първата страница на „Часовой“ лъсна наша снимка с надпис: „ВАНДАЛИТЕ СА АРЕСТУВАНИ И НАКАЗАНИ!“.

През миналата седмица обаче госпожица Една най-после спечели голямата награда. И ако се питате защо Джини Уилямс не можа да хапне пържено пилешко, ето отговора.

Историята започна с решението на доктор Лий Пейтън да организира в петък вечерта в клиниката си скромно тържество по случай навършването на две години, откакто беше поел практиката на баща си. Щяха да присъстват само хора, които работеха в сферата на търговията и обслужването. Текстът, написан с красиви букви, гласеше: „Сърдечно ви каним да присъствате на неофициалния прием в клиниката на доктор Лий Пейтън в петък, шестнайсетото число, между седемнайсет и трийсет и двацет часа. Ще се сервират храна и напитки“.

Двайсет и четирите покани бяха изпратени по пощата още в понеделник. Домакините не поискаха потвърждение — предполагаше се, че всички, удостоени с честта, ще присъстват. Такъв беше обичаят в Сойертън Спрингс. Поканеха ли те някъде, трябваше да отидеш, без значение дали беше на празненство, или за да помогнеш на съседа да оправи протеклата септична яма.

В четвъртък следобед Лий и съпругата му Ребека хвърлиха доста труд да подготвят амбулаторията. Не за да я украсят, а защото по

настояване на Ребека трябваше да махнат някои неща.

— За бога, Лий! — възкликна тя и забели очи. — Хората ще хапват и ще пийват. Представяш ли как ще им се отрази листовка, илюстрираща какво става с човешкото ухо при липса на добра хигиена?

Свалиха и големия плакат с надслов „Бял дроб на пушач“, както и увеличената фотография на нокът, враснал в пръст на крака. Заедно изтикаха в коридора масата за прегледи. Лий понечи да я покрие с чаршаф, но Ребека така го изгледа, че той побърза да изпълни указанията ѝ и да използва покривката за маса, която бяха донесли от къщи.

Менюто щеше да е следното: триъгълни сандвичи с крема сирене, разбъркано с червен пипер, и сандвичи от ръжен хляб и риба тон, нарязани на къси тесни парчета. Щеше да има и ядки, ябълкови кексчета и ванилови гофрети. Ребека вече беше направила сандвичите и ги беше сложила в хладилника. Ядките, кексчетата, гофретите, бутилките с кока-кола и кафето щяха да вземат на следващия ден към три часа от кафе-бакалията на Норман.

В петък съпрузите Пейтън си позволиха да поспят малко повече. И без това през този ден клиниката не работеше, пък и предвид очертаващата се уморителна вечер почивката им беше крайно необходима. Така или иначе излязоха от къщи едва когато стана време да вземат сладкишите и напитките от магазина на Норман, и така и не прегледаха „Часовой“.

Около четирийсет минути преди часа, в който щяха да пристигнат гостите, Лий излезе на двора. На жена си обясни, че ще провери дали навън няма нещо за прибиране. Разбира се, знаеше, че дворът е идеално почистен, обаче Ребека ужасно го изнервяше със забележките си:

— Внимавай къде сядаш! Не пипай кексчетата!

„Да му се не види! — помисли си той и на излизане машинално пхна под мишница вестника. — Поканили сме само двајсетина души, а тя се суети, сякаш на вечеря ще дойде целият град.“ — Подсмихна се и разгърна „Часовой“. Изведнъж преbledня като платно. На първа страница беше поместена поканата за скромното му празненство. Той примигна и тръсна глава, сякаш не вярваше на очите си. Не, нямаше грешка — поканата си беше там. Очевидно госпожица Една Тигпен

беше решила, че всички в града са получили поканата, и я беше препечатала в „Часовой“, дори беше добавила кратък коментар на тема какво облекло е подходящо за подобно събитие.

— Втасахме я! — Лий изпусна вестника и се втурна към къщи. — Целият град ще дойде на вечеря и гостите ще бъдат тук след... след около пет минути!

Всъщност на гражданите на Сойертън Спрингс им бяха необходими около трийсет минути, за да се съберат в клиниката, но храната ометоха само за пет. Пристигнаха около четиристотин души, и то гладни като вълци. Лий даде на Ребека приспивателно и тъкмо когато се канеше и той да глътне едно хапче, внезапно го осени гениална идея: „Джордж! Да, още нищо не е загубено!“. В четвъртък Джордж Косар го беше предупредил, че с Бети Джо ще позакъснеят за празненството, понеже ще пържат пилешки бутчета. Очакваха голяма навалица на следващия ден, затова бързаха да приготвят порциите.

С едно обаждане по телефона Денят на бутчетата беше отменен и празненството беше спасено. Никой освен Лий, Ребека, Джордж и Бети Джо не разбра каква катастрофа можеше да настъпи и кой щеше да е виновен за нея.

Естествено и госпожица Една остана в неведение. Въпреки че отпечата в „Часовой“ доста критична дописка за тържеството и дори си позволи злобен коментар по адрес на домакините, задето бяха поднесли само пържени пилешки бутчета, Лий и Ребека не й казаха нито дума. Джордж не се ядоса, макар че рекламната му кампания се провали. Всъщност май никой не се разсърди на госпожица Една заради причинените неприятности.

— В крайна сметка тя е на осемдесет и три — казаха потърпевшите. — Да е жива и здрава.

ДВАЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

— Петкилограмов бут? — Били Пат Уилямс недоверчиво изглежда жена си. — Нима твърдиш, че това куче... — той посочи верния си спътник Барни, излегнал се на кухненския под — ... това куче, което тежи двайсет и пет кила, е изяло петкилограмов бут шунка?

Барни вдигна глава и изпъшка.

— Сега приятелят ти тежи трийсет кила — промърмори Джини.

— Изобщо не е смешно, драга! Как е станало?

— Телефонирах на Норман и поръчах бута — заобяснява Джини. — Явно не съм чула позвъняването на доставчика и той оставил пратката на задната веранда. Поръчката беше опакована с хартия и тиксо и сложена в кашон. Барни е прогризал кашона и опаковката и през дупката омел месото. Даже не си е направил труда да го измъкне от кашона.

— Сигурно си дала двайсет долара — намръщи се Били Пат. — Останало ли е нещо?

— Дадох трийсет и седем долара и да — останал е кокалът. Ако искаш, ще ти сваря супа. — Тя се усмихна.

Барни пак изпъшка. Били Пат грозно изруга.

— Така или иначе — добави Джини — май се налага да се обадим на Дейвид.

Дейвид Дайкс беше единственият ветеринар във Фоли и съседните градчета, затова обикновено работеше и в събота. Тази събота не беше изключение. Малко преди да се обади Джини, той стоеше до масата за прегледи и се подготвяше да дезинфекцира раната на лапата на един котарак.

— Това е Ламонт, котаракът на семейство Пъркинс — каза на асистентката си Пейдж. — Същински демон. Последния път, когато го донесоха да му лекувам раните, се измъкна от ръцете ми и едва не изпочупи всичко в кабинета. Дръж го здраво.

В този момент телефонът иззвъня и Пейдж понечи да вдигне слушалката. Без да губи нито миг, Ламонт ухапа ръката ѝ, подскочи и впи нокти в рамото на Дейв, а оттам се прехвърли на главата му.

Въпреки че беше жестоко издраскан и окървавен, ветеринарят не изгуби самообладание. През двайсетте години, откакто упражняваше тази професия, неведнъж му се беше случвало по главата му да се катерят котки, включително демоничният Ламонт. Затова сега и окото му не мигна.

След няколко минути, докато Пейдж си превързваше ръката, изведнъж се сети за обаждането:

— Ох, за малко да забравя. Одеве се обади Джини Уилямс. Техният далматинец е изял цял свински бут и тя ще го доведе за преглед. Ще дойде след двайсестина минути.

— Цял бут, а? — повтори Дейв. — Бас държа, че Били Пат е побеснял. Кучето... как му беше името... Барни, нали? Кучето повръща ли?

— Май не — отговори Пейдж. — Иначе Джини щеше да ми каже.

През следващите няколко часа Дейв не можа да вдигне глава от работа. Ваксинира няколко котки и кучета, гипсира счупеното крило на един папагал и залепи откъснатата опашка на гущера на Джейкъб Пъркинс. Освен това опипа твърдия корем на Барни и успокои Джини, че няма опасност домашният ѝ любимец да умре от разкъсване на червата, алергия от суровото месо и свински грип.

Най-накрая освободи Пейдж, но тъкмо се канеше да си тръгне, телефонът иззвъня. Той вдигна слушалката:

— Ветеринарна клиника на Дайкс.

— Доктор Дайкс ли е на телефона? — задъхано попита човекът от другата страна на линията. По гласа му личеше, че е много изплашен.

— Да. С какво да ви услужа?

— Сега ще ви кажа. Обаждам се от една бензиностанция. На табелата пише „Ролинс — бензини“.

— Да. Намирате се на бензиностанцията на Дики Ролинс в Сойертън Спрингс. Какво се е случило?

— Ветеринарят ли сте?

— Да. Какво е станало?

— Лекувате животни и разни други гадинки, нали?

Дейв беше уморен от напрегнатия ден и нелепият разговор започваше да го изнервя.

— Виж, приятел! — сопна се доста грубо. — Като вдигнах слушалката, казах: „Ветеринарна клиника на Дайкс“. Фамилията ми е Дайкс, значи аз съм ветеринарят и това е моята клиника. Да, лекувам животни и други гадинки. А сега ми кажи какво е станало.

Докато шофираше към бензиностанцията на Дики Ролинс, той поклати глава и промърмори:

— Да ме пита човек защо отивам там. Онзи тип така и не ми каза какво се е случило. Вече трябваше да съм си у дома.

Само че любопитството му беше надделяло. Малко преди непознатият да затвори, беше чул как Дик вика:

— Помощ! Разкарай това чудо! Помощ! Спасете ме!

Влезе в бензиностанцията и веднага забеляза някакъв ван, чиято задна врата беше отворена. По камионетката нямаше никакви надписи, но регистрационният номер беше от Индиана. Дик изскочи иззад нея и се втурна към колата на ветеринаря:

— Дейв! Носиш ли пистолет?

— Не... Всъщност имам, но не е истински. Защо? Какво има?

Дик не отговори, а се обърна и тръгна към телефонната будка, като си мърмореше:

— Трябва да намеря оръжие.

Дейв слезе от колата и се завтече подир него. Настигна го, хвана го за рамото и възкликна:

— Виж, взе да ми писва! Никой не ми казва какво е станало тук! Спри се за малко и обясни като човек!

Онзи се ококори така, сякаш виждаше непознат, после се окопоти и заговори:

— Преди половин час пристигна един тип и поиска разрешение да използва маркуча, свързан към чешмата. Отвори вана и отвътре изскочи най-големият шибан плъх, който съм виждал! Стоях до помпата с високооктановия бензин. Плъхът се втурна към мен и така ме избоксира в гърдите, че се блъснах в автомата за напитки. Май имам счупено ребро.

Дейв се позамисли.

— Плъх ли?

— Най-големият шибан плъх, който съм виждал! Шибна ме право в гърдите.

Ветеринарят реши да прегледа Дик. Рядко му се удаваше възможността да лекува пациент, страдащ от халюцинации. Накани се да го успокои, но в този момент от бензиностанцията изскочи някакъв човек — петдесетинагодишен, доста пълен и с лице, червено като домати. Затича се към двамата приятели, като от време на време поглеждаше назад.

— Ти ли си Дайкс? — попита задъхано, забравяйки учтивата форма на обръщение.

— А ти кой си? — сопна се Дейв.

— Майк Джакубик — представи се червендалестият, без да му подаде ръка. — Аз съм директор на цирка в Индианаполис. Пътувах към Мобил, където ще има панаир, но изведнъж „главната ми атракция“ пощуря и едва не счупи камионетката. За малко да катастрофирам. Имах късмет, че успях да спра на тази бензиностанция.

— Да си пикая на моя късмет — промърмори Дик.

— Така или иначе — продължи онзи — сгацил съм гадината в тоалетната. От теб, докторе, искам да ми помогнеш да я качим обратно във вана.

Дейв се върна до колата си и извади от багажника пистолет със стрелички, пълни с упойващо вещество. Докато вървяха към сградата, пак попита Дик:

— Я ми кажи откровено с какво си имаме работа.

— С най-големия шибан плъх, който съм виждал! Шибна ме право в гърдите.

Прекошиха гаража, тънещ в полумрак, и ветеринарят се загледа в отворената врата на тоалетната. За пръв път си помисли, че е възможно Дик да не халюцинира. Може би наистина беше видял грамаден плъх. Онзи Майк беше казал, че има цирк. Като нищо плъхът можеше да е голям колкото кон — например коня, язден от Джими, двуглавото момче от джунглата.

Яд го беше, че не беше поискал повече подробности. Яд го беше и на Майк Джакубик, който явно нямаше намерение да помогне, а се беше лепнал за телефона, оставяйки двамата им с Дик да преследват неизвестния звяр. Заобиколи някакъв раздрънкан буик и вдигна „оръжието“ като ченге в старомоден филм. Дик се намираще на около три метра зад него.

Дейв никога не беше използвал пистолета. Преди няколко години го поръча от склад за ветеринарни пособия в Кълъмбъс, Мисисипи, но заедно с него получи само три стрелички, които влизаха в специалната цена от 59.95 долара. Сега, докато се вслушваше в ударите на сърцето си, което биеше до пръсване, той съжали, задето се беше стиснал и не си беше поръчал брониран костюм или дори танк.

Ненадейно видя пред себе си животното и прошепна:

— Мили боже!

Високо беше колкото него и очевидно беше разгневено. За миг го помисли за плъх, но когато онова го прескочи, разбра, че е кенгуру. И то кенгуру боксьор. След като го прескочи, то се изтъпанчи пред Дик и го удари право в гърдите. Отново. Бензинджията изкрещя. Дейв натисна спусъка и стреля напосоки. Дик отново извика — стреличката го беше улучила в задника. Преди да загуби съзнание и да се просне на пода, замахна към кенгуруто, но не го улучи. Противникът му обаче беше точен. Заподскача и — бум, бум, бум — избоксира Дик още три пъти.

Следващият изстрел на Дейв попадна в целта. Почти мигновено животното се успокои и скоро кротко спеше на пода до собственика на бензиностанцията.

— Браво на теб! — Майк Джакубик открехна вратата на гаража. До този момент беше наблюдавал схватката през прозореца.

Дейв беше заредил и третата стреличка и се изкушаваше да я изстреля по господин циркаджията, обаче се въздържа. Помогна му да натовари кенгуруто в камионетката и прибра възнаграждението си.

Докато гледаше отдалечаващия се ван, до него докуцука Дик.

— Всичко ме боли — каза плачливо. — Да му се не види, какво беше онова животно?

— Онова, приятелю — усмихна се ветеринарят, — беше най-големият шибан плъх, който съм виждал.

ДВАЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Беше последният ми училищен ден — най-последният. Бях единайсетокласник и следващата година нямаше да се върна в гимназията. Малко преди началото на първия час (имахме английски с госпожица Уилър) аз почти се излегнах на чина си. Кевин Пъркинс и Лий Пейтън сториха същото. Не бяхме отчаяни, а го правехме, защото вече бяхме абитуриенти и никой нямаше да ни направи забележка. Госпожица Уилър влезе и каза:

— Добро утро, ученици. Изправете се, не се излягайте на чиновете. Всъщност май не сте длъжни. — Тя се усмихна. — Днес е последният ни ден заедно и цяла година ви нареждах да не се изгърбвате. Доколкото виждам, не съм постигнала никакъв резултат.

Всички се засмяхме.

Госпожица Уилър беше любимата ни учителка. Беше преподавала и в трети клас, и в седми клас на повечето от двайсет и осемте момчета и момичета (включително моя милост), които сега завършваха гимназия. Струваше ни се, че тази прекрасна жена е станала част от живота ни.

— През последните десет години виждах повечето от вас почти всеки ден — продължи тя. — Веднага след университета започнах да преподавам на третокласниците в началното училище и мнозина от вас бяха първите ми ученици. Бях неопитна и изплашена... вие — също. Би могло да се каже, че с вас пораснахме заедно. На прага сте на вълнуващо пътешествие, заради което най-вероятно ще напуснете живота ми. Довечера се дипломирате. Това не е край, а начало. Помнете, че ви очакват прекрасни изживявания.

Престанах да слушам. Госпожица Уилър продължи в същия дух — говореше за неща, които не исках да чувам. През месеците, предхождащи дипломирането, в ума ми бавно, но сигурно се възцаряваше пълен хаос. Не знаех какво ще правя след гимназията. За разлика от съучениците и приятелите ми, които бяха планирали живота си. Лий Пейтън щеше да стане лекар. Кевин Пъркинс щеше да се занимава със строителство. Шарън Холбърт искаше да учи за

медицинска сестра, а Стив Кроцър беше решен да стане биолог. Роджър Лъкър смяташе да направи кариера като агент по недвижими имоти, а на Дики Ролинс не му пукаше какво ще работи, стига да изкарва добри пари.

Вече бях приет в университета Обърн, само че не очаквах с трепет студентските години, а избраната кариера не ме влечеше. Записах се да уча само за да се занимавам с нещо.

Повече се вълнувах как да разсмея този или онзи събеседник. Когато ме питаха защо съм избрал тази специалност, отговарях:

— Искам да съм и ветеринар, и препаратор. Така при всяко положение ще си получите обратно домашния любимец.

Изведнъж се върнах към действителността — госпожица Уилър каза името ми.

— Да, госпожо?

Тя се засмя:

— Цяла година не обръщаше внимание какво говоря, та сега ли?

— Вдигна ръка да усмири съучениците ми, които избухнаха в смях, и добави: — Анди, обади ми се след часовете.

— Излезе му късметът! — театрално прошепна Кевин и всички отново се разкискаха.

Госпожица Уилър го изгледа намръщено и отново се обърна към мен:

— Ще ми се да обсъдим нещо преди церемонията довечера.

Звънецът удари. Лий и Кевин излязоха от стаята заедно с мен.

— Какви си ги надробил този път? — попита Лий. — Да не си се издънил на някой изпит? Смяташ ли, че Манипулаторката ти провали дипломирането?

— Да не е разбрала за пилоната? — намеси се Кевин.

— Дано не е — избърборих.

През нощта в петък с Кевин и Лий взехме от сметището зад бензиностанцията на Ролинс петдесет и две стари автомобилни гуми и ги замъкнахме пред училището. После като се редувахме, се изкатерихме по пилоната петдесет и два пъти — всеки път с по една гума, повесена на врата, която нанизвахме на стълба.

Накрая се получи висока кула от автомобилни гуми, която напълно закриваше пилоната. Бъхтихме се почти до зори, но си заслужаваше.

„Кулата“ остана непокътната няколко дни и, разбира се, беше увековечена на първата страница на вестник „Часовой“. Едва в сряда следобед старият разсилен господин Хоторн я демонтира, като разреза гумите с верижен трион.

Вторият и третият час имяхме история при госпожа Шанън Смит. Тя ми беше симпатична, обаче предметът ѝ ме отегчаваше до смърт. Понякога ми се искаше да съм се родил двеста години по-рано, за да не изучавам толкова много исторически събития.

Четвъртият час беше по стопански науки. При господин Родни Роузън. Смахнатия Родни. Преди да влезем в стаята, за малко не коленичихме в коридора, за да благодарим на Всевишния, че повече няма да виждаме Смахнатия Родни. Цяла година бяхме слушали крясъците му (той никога не говореше с нормален тон за политика).

Освен че крещеше, винаги използваше поговорки — вероятно знаеше поне един милион.

— Честито завършване! — извика. — Това е първият ден от новия ви живот. Запомнете, няма безплатен обяд. Няма такова животно! — Викаше толкова силно, че лицето му се зачерви като домати. — Ослушвайте се за приближаващ се влак. Наострете уши! Ако не чуete как идва бедата, тя ще ви върхлети ненадейно!

Най-сетне звънецът удари и оповести края на часа. Сбогом, господин Роузън!

От притеснение ушите ми бучаха. Не ми стана по-леко, след като по време на обяда Лий подхвърли:

— Манипулаторката ще ти разкаже играта. Сигурно пак си сгазил лука. Няма да си получиш дипломата довечера, готин.

— Нищо няма да ми се случи. Тя не е такава... нали?

— Бас държа, че е разбрала за оръдието — намеси се Кевин и подпря глава на масата. — Спукана ти е работата, братле.

Преди два месеца в утрото на първи април бе установено, че училищното оръдие е откраднато. Беше останало от Гражданската война, тежеше поне петстотин килограма и през последните трийсет и осем години беше единствената украса на моравата пред нашата гимназия. Нямаше нито дървета, нито храсти, нито цветни лехи — само гола морава, сред която се възвисяваше оръдието, монтирано на бетонен постамент. В града настъпи суматоха. Липсваха улики, само сред затревената площ зееше голяма яма, край която се издигаше

грамадна купчина пръст. Оръдието беше изчезнало. Директорът на гимназията Пол Крупин даде интервю за „Часовой“ и дори се появи по местните новини на канал 4.

— Как е възможно — повтаряше отново и отново — някой да открадне оръдие, което заедно с пиедестала тежи почти един тон! И къде ще го скрие?

Училищното ръководство и градската управа организираха издирване, дори платиха на леководолази да се гмурнат под всички мостове в окръга. От оръдието нямаше и следа. Всъщност нямаше, докато някой не забеляза три думи на страницата за обяви в „Часовой“. Поместени бяха в раздела „Разни“ между обявата на Хамилтън за продажба на расови кученца и тази на Рик Карпър, който продължаваше да търси стоманен крик за автобуса си. Кратката обява започна да се появява във вестника няколко седмици преди изчезването на оръдието. Трите думички бяха следните: „Търси под пръстта“.

Оръдието не беше откраднато. В съседство беше изкопана голяма яма и пръстта беше натрупана върху реликвата от Гражданската война. Беше илюзия, достойна за великия маг Худини. Адски се гордеехме с хрумването си.

Шестият час, през който имяхме физическо, мина много бързо. Треньорът Рейнсбъргър не беше от учителите, които си дават много зор, и както обикновено ни освободи по-рано.

След последния звънец изчаках всички да излязат от училището и отидох в кабинета на госпожица Уилър.

— Какво съм направил? — попитах още преди да затворя вратата.

— Нищо. — Тя ми се усмихна. — Успокой се. — Посочи ми стол, изчака ме да седна и отново заговори: — Ще ти разкажа за една девойка, която познавах. Не приличаше на другите момичета и момчета. Те изглеждаха толкова самоуверени — знаеха какво искат от живота и как ще постигнат целите си. Момичето, за което ти разказвам, също имаше надежди и мечти (както и страхове), обаче ги таеше дълбоко в себе си...

Госпожица Уилър млъкна и избърса сълзите си, после продължи:

— Казано накратко, девойката не осъществи амбициите си. Попречиха й мненията и очакванията на хората около нея. Мечтаеше да стане писателка, да кара хората да се смеят, да плачат и пак да се

смеят. Обаче родителите и познатите ѝ твърдяха, че ще е лудост, ако се откаже от възможностите, които има, заради налудничава мечта. Искаха от нея да е „нормална“. — Тя ме погледна.

— Станали сте учителка — промърморих. — Защо?

— От страх. Страхувах се от провал, от мнението на околните, от... какво ли не. Не ме разбирай погрешно — чудесно е да си преподавател. Трагичното е друго: всеки ден от живота си да се питаш: „Какво щеше да стане, ако...“. Повиках те да ти кажа, че има причина да се чувстваш неудовлетворен. Не се съобразявай с очакванията на другите. Не се бой да си различен. Онзи, който не се вписва в общоприетите норми, може да промени света, но само ако събере смелост да го стори. Ти си необикновен и ако имаш сили да се опълчиш, да надигнеш глава, ще вдъхновиш другите да сторят същото.

Втрених се в нея и внезапно сякаш камък ми падна от сърцето.

— Благодаря! Благодаря ви от сърце — казах прочувствено.

— Пак заповядай — поусмихна се госпожица Уилър. — А сега тръгвай. Ще се видим довечера. — Стисна ми ръката, но докато вървах към вратата, неочаквано ме повика: — Анди?

Обърнах се:

— Да?

— Искам да запомниш две неща. Първо, много се гордея с теб. Второ, давам ти срок да осъществиш мечтите си. Ако след двайсет години не си постигнал целите си, ще разкажа на целия град за пилона и за оръдието.

Усмихна се и ме прегърна. После ме избута през вратата към новия ми живот.

ЛЯТО (ОТНОВО)

ТРИЙСЕТА ГЛАВА

Наближава краят на юни и лятото отново е на власт в Сойертън Спрингс. През последните седмици се срещнах с неколцина приятели от града и от околността и стигнах до удивителното заключение, че не се е случило нищо забележително. Което, разбира се, ме поставя в неловкото положение да призная на вас, читателите, че липсва сензация, с която да завърша настоящата книга. Останахте с мен в продължение на една година. Обещах ви, че фактите няма да ви отегчат. Обаче тъкмо накрая те са ужасно досадни. Всъщност няма за какво да пиша. Предчувствах, че рано или късно щеше да се случи неизбежното, а именно — да остана без никаква тема. Абсолютно никаква. Това е риск, който поема всеки автор, когато се обвързва с определено място... особено ако въпросното място е Сойертън Спрингс. Признавам, че се изкушавах да си измисля нещо, както правят великите писатели, но нямаше да е честно, тъй като в случая се явявам нещо като хроникьор и вие очаквате само истината. Освен това лесно щяхте да разберете измамата.

Изправен съм пред предизвикателството да пресъздам информацията, която този месец получих от обичайните си източници, така че да предизвика интереса ви. Почти невъзможно е да напишеш нещо вълнуващо и трогателно въз основа на новината, че „жегата е нетърпима“. Седем души ми отговориха тъкмо това, когато един след друг ги попитах какво ново има в градчето. Мисля си, че донякъде именно заради жегата не чух нещо смислено, а само пуфтение и оплаквания. По принцип обитателите на Сойертън Спрингс са търпеливи и добродушни и не ми се разсърдиха, задето цяла година си пъхах носа в живота им. Само че когато дни наред температурата надвишава четирийсет градуса, дори най-възпитаните хора стават раздразнителни.

— Горещо ли ти е? — попитах вчера следобед по телефона госпожица Една Тигпен.

— Не, Анди — отвърна ми възрастната дама. — Ще ми се температурата да се вдигне с още четирийсет градуса, та кръвта ми

наистина да заври!

Леле! Прииска ми се да кажа: „Извинявай, че попитах. Ще ти се обадя друг път“.

Така действа жегата на хората. Особено на онези, които не признават климатиците. По-възрастните представители на населението в Сойертън Спрингс отсичат:

— Баща ми цял живот не си купи такова чудо, а навремето имаше още по-големи горещини от тези.

За тях климатик на прозореца е очевидно доказателство за слабохарактерност.

Именно заради тези инатливи старци беше чудесно, че в повечето къщи в Сойертън Спрингс имаше климатици. Тук лятото е много горещо и влажно и без тези устройства животът щеше да е доста неприятен. Дори при наличието им от време на време хората избухваха почти безпричинно. Например на съвещанието на общинарите миналата седмица Кевин Пъркинс и Роджър Лъкър се сдърпаха за вечерния час.

— Поначало идеята беше тъпа и три дни са предостатъчни! — заяви Кевин.

Роджър, който още беше единственият полицай в градчето, беше настоял за вечерен час за юношите под осемнайсет години, и точно в двайсет и два часа включваше сирената на пожарната. Инициативата му беше подкрепена от родителите, които не бяха на себе си от тревога за децата си. Вълнението им беше предизвикано от дописка в „Часовой“ под надслов: „ЩЕ СТАНЕ ЛИ БАНДИТ МОМЧЕТО ВИ?“. Подзаглавието гласеше: „Младежките банди... Заплашват ли и нас?“.

Ефектът от дописката беше незабавен. Градът настръхна срещу младежите. Том Хенли, собственик на железарията „Хенли“, отказа да продаде на Тод Ролинс флакон с боя.

— Ако баща ти наистина смята да боядиса люлката на верандата — заяви, — да дойде лично да си вземе боята. — А когато Дик отиде в железарията, му каза: — Извинявай, ама във вестника пишеше, че ония от бандите пръскат с червен спрей, та реших да не рискувам живота на момчето ти.

Дик го разбра и не му се разсърди.

Скоро с младежите започнаха да се държат като с малолетни престъпници, пуснати под гаранция. Всяка тяхна постъпка и действие

предизвикваше съмнения и опасения. Наистина ли момчетата от юношеския хор към баптистката църква събираха камъните от двора, за да не се повреди електрическата косачка, или смятаха да замерят с тях нечии прозорци? Никой не знаеше отговора.

Вечерният час беше въведен, преди да се подложи на всеобщо обсъждане, но скоро по-разумните мнения надделяха и ограничението беше отменено. Възникна въпросът каква е причината за нелепата паника, след като досега младежите в градчето не бяха направили нищо лошо.

— Освен това — заяви Кевин в края на изказването си, — когато сирената изсвири в двацет и два часа, събужда всичко живо.

След като ми се оплака от жегата, Фонси Булард сподели, че всичко върви като по вода във ваканционното библийско училище. Тази година трите с Мелани Мартин и Гленда Пъркинс преподаваха в баптистката църква (там имаше климатик) на децата от първи, втори и трети клас. През седмицата показаха на малчуганите как да правят църкви от пластилин и ръкохватки за тенджери от парчета плат. Освен това ги научиха да пеят „Дълбоко и широко“, „Библията! Да, това е Книгата за мен!“ и „Ако си щастлив и го знаеш, плесни с ръце (пляс, пляс)“. Тъй като беше от семейство на католици, тя за пръв път узнаваше, че има още няколко вариации на последната песен, придружавани или с тропане с крака, или с хорово „амин“.

Фонси сподели с мен, че най-много ѝ харесва заниманието, при което децата коментират героите от Библията. В четвъртък, след като Гленда и Мелани артистично пресъздадоха битката между Давид и Голиат, тя попита второкласниците каква е поуката от историята. Всички мълчаха, само едно момченце вдигна ръка:

— Поуката е да се навеждаш, когато те стрелят с прашка!

Мелани пък с удоволствие наблюдаваше как дъщеря ѝ Миси общува с другите първокласници. Миси — интелигентно и самоуверено момиченце, си приличаше като две капки вода с майка си: същата прическа, същата закачлива усмивка. Освен това беше наследила и острия ум на двамата си родители.

Миналата година баща ѝ Майк неволно прегази кучето ѝ, докато изкарваше колата на заден ход. До вечерта Майк и Мелани се тюхкаха

как да обяснят на Миси какво се е случило.

— Съкровище — казаха й накрая, — Малет отиде при Господ.

Малката зададе само един въпрос:

— Защо му е притрябвало на Господ умряло куче?

— Съжалявам — каза ми Норман Грийн, когато му телефонирах.

— Голяма скука е напоследък. Кофти е, че няма за какво да пишеш. Бих направил нещо идиотско, ако не беше тази адска жегата.

Обясни, че да се спаси от горещината, обработвал градината си през нощта. Фасулска работа — осветявал с джобно фенерче корените домати и скубел плевелите около тях. Тази година беше засадил царевица, грах, зелен фасул, краставички, бамя, чушки, тиквички и домати. Същото бяха сторили и съгражданите му. Като хлапе, израснало в Сойертън Спрингс, си мислех, че е задължително във всяка къща да има градина. Сега ми се струва доста странно. Засаждахме едни и същи растения, взаимно си правехме комплименти за реколтата, после я раздавахме.

Всяка неделя преддверието на църквата заприличваше на крайпътна сергия за зеленчуци. Накъдето и да се обърнеш човек, виждаше торби с домати, царевица, корнишони и тиквички — най-вече тиквички.

— Имаме повече, отколкото можем да изядем — казваше татко и подаваше на господин Роулс цял чувал с този зеленчук. — Да ви е сладко.

Господин Роулс се усмихваше, изказваше възхищение от превъзходното качество на тиквичките, които му били любими. После ни връчваше голяма торба с бамя и домати, които — ако щете вярвайте! — по една случайност бяха любимите зеленчуци на баща ми.

Макар че следващата седмица вероятно щяхме да подарим на семейство Роулс бамя и домати и да получим в замяна тиквички, никой в Сойертън Спрингс не се отказваше от тази традиция. Раздавахме всичко и като станах на осемнайсет, взех да се питам дали изобщо съм опитвал зеленчук от нашата градина.

Реколтата винаги беше изобилна с едно изключение — дините. Никой досега не беше извадил късмет с тях. Упорито ги засаждахме

година след година, но сигурно нещо в почвата им пречеше да виреят. Писнало ни беше от усилията да ги принуждаваме да растат на място, където явно не им харесваше, и всяка година се заричахме да се откажем.

Всяко лято обаче „Часовой“ помещаваше снимка на човек от Фоли или от Дотан, прегърнал диня, която тежеше най-малко петстотин килограма.

Няма да преувелича, ако кажа, че тези снимки действаха на съгражданите ми като червено знаме на разярен бик.

— Погледни я тази снимка! — казваше някой. — Направо не е за вярване! Тук пише, че човекът изхвърлил семки през прозореца на кухнята, а те взели, че се хванали, и виж какво е пораснало! Да му се не види! Станало е на петдесетина километра от тук! Щом онзи тъпанар може случайно да засади такава диня, значи и аз мога! — И скоро всички в града пак се хващаха да садят дини.

Историята се повтаряше всяко лято, докато една година Хейуд Пъркинс, бащата на Кевин, се изтарикати. Градината му беше зад къщата му и отвън не се виждаше добре как върви реколтата. По едно време той взе да разправя из града, че май този път му е провървяло с дините.

Никога няма да забравя изразенията на хората в църквата, когато една неделя през юли господин Пъркинс пристигна с пикап, натоварен с грамадни дини.

— Имаме повече, отколкото можем да изядем — каза на любопитните, които се струпаха около него. — Вземете си. Да ви е сладко. — И влезе в църквата.

Господин Пъркинс не твърдеше, че притежава задълбочени познания по агрономия или че случайно е научил някаква тайна формула. Нито пък беше продал душата си на дявола на дините. И той изглеждаше озадачен като всички... до следващата година.

Една юлска утрин пред железарията на Хенли спря камион, натоварен с дини. Шофьорът свали стъклото и се обърна към неколцината мъже на тротоара:

— Извинете, миналата година един човек от този град купи всичките ми дини. Не му знам името, обаче ми се ще да го намеря. Може пак да ми излезе късметът.

Мъжете се спогледаха. Голямата мистерия беше разгадана.

Убеден съм, че въпреки нетърпимата жегата в Сойертън Спрингс и в момента някое момче обработва бащината си градина, която ще му принадлежи едва когато неговият син порасне достатъчно, че да я окопава.

В юношеството си окопах лехите, засаждах семената, изтръгвах плевелите и поливах растенията. А когато баща ми поканеше гости, винаги ги водеше да разгледат неговата градина. Най-удивителното беше, че когато заминах да следвам, той изведнъж се обяви за прекалено стар, за да има градина. По това време беше едва на четирийсет и две.

Докато довършвам последната глава за случващото се в Сойертън Спрингс, внезапно ми хрумва, че в крайна сметка май е имало какво да опиша. Сигурно разказът ми щеше да е много повълнуващ, ако беше плод на въображението ми, но според мен очарованието на този град е именно в това — че *не е* вълнуващ.

Тук вестникът излиза веднъж седмично и всички вече знаят какво пише в него. Когато пасторът се изправи на амвона в неделя сутрин, енорияшите му вече знаят какво ще им каже. Родителите предварително знаят какви ще са годишните оценки на децата им.

Това е място с характер, изпълнено с обич и спомени. Хубави спомени!

И накрая още нещо: ако с вас решим да задълбаем повече и да участваме в онова, което издателите наричат продължение, бъдете сигурни, че ще ви кажа, ако в градчето се случи нещо необичайно. Обаче ще ви кажа и ако няма нищо интересно освен нетърпимата жегата. Това е риск, който поема всеки автор, когато се обвързва с определено място... особено ако въпросното място е Сойертън Спрингс.

ФИЛИП ТРИФОНОВ ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВ РОДЕН БЕЗ СЛИВИЦИ

Дете от смесен брак на българин и чехкиня, Кòстичко Леви (Чеха) от тригодишен живееше в България, но и когато порасна не правеше разлика между думи като *слива* и *Сливен*. Изпраща го майка му да ѝ купи сливи за компот, той търси при зарзаватчицата *сливици* за компот. Така и не разбрахме дядо му Леви по бащина линия, в Сливница или в Сливница е бил интерниран преди 9-ти. Веднъж Кòстичко дойде с новината, че в Чехословакия, ГДР и НРБ хората се раждали *без сливици*.

— Да не искаш да кажеш, че се раждат без *сливи* (в устата)? — питам го най-приятелски, а той се обижда:

— Какво искаш да кажеш?

Исках да му кажа: „И на мен всеки ден да ми даваха пари за сладолед и аз бих се родил без сливици“. Но не му го казах, за да не се обиди повече.

Приготвян по рецепта отпреди войната с мляко, захар и яйца, млечният сладолед се препоръчваше в *неограничени количества* от д-р Здравков единствено на децата с току-що изрязани сливици. А неспоходените от тази небесна благодат дечурлига в махалата, се подлагахме на какви ли не изтезания, за да приведем сливиците си във вид възпален и удобен за опериране. Аз например, по идея на д-р Здравков (и по-точно на дъщеря му Здравка), пиех изпотен вода с лед от рибарския магазин през лятото, смучех ледени висулки през зимата и пиех вода от топящ се сняг през пролетта, но като резултат д-р Здравков напразно търсеше наченки на сливици в гърлото ми.

— Защото си роден без „сливи в устата“ — подиграваше ме Кòстичко, докато се наслаждаваше на безуспешните ми опити да се добера и до най-леката френска ангина (catarrhalis). Накрая ми донесе

да прочета, че в СССР с ледена вода след изпотяване лекуват възпалените сливици на болните от сифилис.

— И затова *съвецките* болни са най-здравите болни, можеш да прочетеш — подаде ми вестника Костичко Леви с дясната си ръка.

Бях в трето отделение, що-годе можех да чета и в статията наистина пишеха за възпалени сливици, а не за сливовица от Сливница. Според Костичко (Чеха) трябвало да реша със *закалени сливици* ли съм, или съм *роден без сливици*. Но според него пътят към щастието за *родения без сливици* не минава през кабинета на д-р Здравков, а през дъщерята на бай Тошо. И беше прав. При това бай Тошо (сладоледаджията) имаше две дъщери. Ани и по-голямата ѝ сестра Фани си приличаха като две капки вода или както казваше Иван (Графа): „Кани едната, удари другата“. Той си мислеше, че казва „Фани едната, удари другата“, но заради дефект в говора (и в слуха му) когато мислеше, че казва „ф“ произнасяше „к“ (но си го чуваше „ф“). И обратно — поръчваше си „фрем фарамел“, любимият му филм беше „Канкан Лалето“, а когато Ани го питаше защо не иска да се ожени за сестра ѝ Фани, Графа отговаряше: „Защото баща ви не е **дофтор!**“.

Още не бях приет в пионерската организация, но заради бай Тошо (сладоледаджията) бях винаги готов да се ожения не само за Ани, но и за Фани и за Ани едновременно. Още повече, след отказа на Графа да живее сред планини от сладолед с Фани, това ми изглеждаше напълно постижимо. (На Мими Бешовишка баща ѝ си живееше с две сестри и тя на двете викаше „мамо“). Никой не разбра обаче защо вместо да поиска ръката на Здравка (дъщеря на *дофтор*), Иван (Графа) се венча за синеоката Ингеборг Икономова. Самата Ингеборг не познаваше баща си, майка ѝ не беше „дофтор“ и никой не вярваше, че Графа я взима заради сините ѝ очи. После се оказа, че докато всички сме познавали бащата на Фани бай Тошева, никой не е знаел, че баща на Ингеборг е летецът от германските Luftwaffe Франц фон Фраде. Никой... освен Графа!!! През 1972 г. пуснаха Иван (без Ингеборг) да се запознае с тъста си в Западна Германия и... още се запознават (2011 г.).

Причината за безкрайното „запознаване“ Ингеборг търси в аудиозаписи от пристигането на съпруга ѝ в Бон, като споделя с Фани:

— Направени перфектно от службите ни за сигурност, аудиозаписите днес би могъл да прослуша всеки.

— Дано не са ги унищожили — притеснява се Фани.

— Записът е направен с магнетофон Hornifon на летището в Бон, Фани, и много ясно се чува как Иван нарича татко *Franz fon Frade* (с латинско „f“ като французин).

— Сигурно си е мислил, че казва *Кранц Кон Краде*, милият, и затова е проговорил на „f“ — вълнува се Фани.

— Напротив. Искал е да каже *Franz fon Frade*, и го е казал с „f“, Фани. Сигурна съм.

— В това и службите ни за сигурност не могат да бъдат сигурни, Инге!

— Могат — усмихва се загадъчно Инга. — Агент „Дубъл ве“ (W) е държала с две ръце Графа за ръката в самолета до Бон и описва подробно как „С излитането на Ил-18 от София, излетяха и дефектите на «доктора» от говора му...“ (В техните разработки Иван фигурира като „доктора“) ... и той започна — продължава W — да говори това което мисли за мен (пред мен!). И вместо „Фурва“ да ме нарича „-урва“ (с „к“ като класика).

— Ако се беше върнал поне веднъж да го чуем и ние как говори на „f“ — съжалява видимо Фани.

— Да, да. Да се върне, та да започне отново да фъ-ка и къ-ка... и да си кажат в милицията: „Тоя толкова време живя на Запад и не се научи да говори на «f».“ Това ли искаш?

— Не искам това — въздъхва Фани (която Графа наричаше Кани).

* * *

До 1962 г. печелех за сладолед по всевъзможни начини — от дарения на роднини до разпродажба на книги от домашната библиотека. Творби като „Капитан Драйфус“, „Скитникът евреин“ и „Мъртвите сибирски полета“ не се преиздаваха след нахлуването на съветските освободители и антикварните книжарници ги „гълтаха“ като топъл хляб. Основните ми приходи обаче идваха от Вèкича и Михал (Къоравия). Охранявах ги срещу заплащане, докато играеха на топчета. Играта на топчета си беше чист комар и се преследваше от закона като нетрудов доход. В начертан на земята триъгълник играещите си *садеха* (залагаха) малки плочки (2 x 2 см) от подовата

настилка на Централна баня и със стъкло топче (диаметър 1,5 см) ги целеха от разстояние. Уцелиш плочка — печелиш 5 стотинки (номиналната ѝ стойност), уцелиш пет плочки — $5 \times 5 = 25$ стотинки и т.н. На обществени места от съображения за сигурност в триъгълника се садеха само плочки. Искаш ли да играеш, купуваш *абета* (плочки) от печелившия в момента и си *садиш* в триъгълника. Печелившите държаха абетата в страничните джобове на панталоните, а монетите получени при осребряването им, отиваха в джобчето за часовник. Ако абетата изпълняваха ролята на жетони, джобчето за часовник беше своеобразен портативен сейф. Каdifеният панталон на Михал (Къоравия) с маншети и тиранти, като цяло, може да се сравни със съвременно подвижно чейнджбюро.

Когато се играеше по дворовете, се садеха направо монети, там нямаше нужда от охрана и тогава имах възможност да попивам жестовете, с които Михал (Къоравия) прибира *кяра* (печалбата) в джобчето. Изваждането на абета от страничния джоб на панталона, съпроводено с чупка встрани от кръста, беше като при всички. Но прибирането на монети в джобчето за часовник с *права ръка* (без да се свива в лакътя) беше патент на Михал (Къоравия) и бе съпроводено с повдигане на дясното рамо. Колкото по-голям беше кярът, толкова по-високо се изнасяше горепосоченото рамо. При Къоравия *повдигането* на рамото бе съпроводено със затваряне на дясното око. И при положение че лявото му око бе затворено по рождение, той *de facto*, прибираще парите на другите със затворени очи. Гледката беше забележително покъртителна. Затворил очи, сякаш излиташе в космоса с Юрий Гагарин, Къоравия беше ненадминат модел за подражание. И аз имах каdifен панталон с джобче за часовник, маншети и тиранти... И часове наред репетирах пред огледало прибиране на монети с повдигнато рамо, като разбира се, затварях само лявото око, за да се оглеждам с дясното. В домашни условия *повдигах*, *прибирах* и намигах много добре, но в реална среда, при игра на топчета не стигнах до *прибиране с повдигане*... Целодневно се упражнявах в целене с топче, но... не се получавахе както при Къоравия.

— Освен труд трябва и малко талант, Алармѐ^[1] — успокояваше ме Вѐкича. — Виж как Природата е затворила лявото око на Къоравия, за да се цели по-добре с дясното.

— Твойто като не е затворено, защо се целиш добре? — опитвах се да стигна до същината на въпроса.

— Защото го затварям само когато трябва — намигаше Вèкича с лявото око, докато се целеше с дясното и продължаваше да ме съветва. — Да си видял Къоравия карти да играе... не си, нали? Що да си губиш парите на топчета, ако печелиш добре като аларматор?

Вярно е, че като *аларматор* (алармен агент) нямах издънка. Когато играчи на топчета от различни махали мереха сили в някоя градинка, беше нещо като международна среща. Садеха се само абета и се взимаха предохранителни мерки. Така че срещу един „среден“ сладолед ме наемаха за „ухо, око и гърло“ по време на играта. Поначалю, покрай Вèкича и Михал (Къоравия) бях обучен докато се ошлайфам да копирам сляпо действията им за самосъхранение, та после да ми имат доверие. И точно когато си повярвах, че съм хванал вече „шефа за шлифера“ и направих първия несполучлив опит да прескоча Перловската река, Вèкича ми каза:

— Има още хляб да ядеш, Алармè, докато прескочиш реката. Но като аларматор нямаш равен.

Неслучайно ме наричаха Алармèто. Докато съвременните охранители не успяват да опазят живота, здравето и спестяванията на поверените им субекти, аз нямах провал в договореностите с играчите на топчета. Като слушах, гледах и своевременно алармирах за поява на униформени и *неуниформени* представители на Народната милиция, аз успявах да опазя и телата, и делата, и спестяванията на по-големите си приятели.

— Искa ли Асан да яде баница? — риторично питаше Михал (Къоравия), най-добрият играч на топчета в централната част на столицата.

— Асан иска да яде сладолед, а не баница — отговарях му в същия стил.

— За да яде Асан сладолед, готов ли е да си отваря очите, ушите и гърлото на *четирийсет и четири*? — продължаваше риторично Къоравия.

— Винаги готов — рапортувах от името на Асан и се насочвахме едва ли не с песен към мястото на срещата. В градинката „Св. Седмочисленици“ примерно.

По системата „хвани единия — удари другия“ безпогрешно разпознавах *цивилните* от униформените милиционери, но веднъж реагирах сравнително късно и като се провикнах: „Бягайте, един миц^[2] иде!“ цивилният така се вбеси, задето съм го нарекъл *миц* (а не че съм го разпознал), та вместо да тръгне да гони Михалю, хвана мен за врата и с думите: „Кой е миц бе, да еба твойта мама!“, поведе ухото ми към зловещата сграда на Държавна сигурност. С мойта мама бяхме видели вече как пред същата сграда двама цивилни измъкнаха от една черна „Волга“ някакъв човек с краката напред (като от катафалка)... И как човекът крещеше „Помощ!“, докато го влачеха за краката, а главата му се удряше земята. Ако мен влачеха за краката и без да ми се удря главата о земята и аз бих викал за помощ, но... в моя случай, пребиваването ми в сградата на ДС, премина по-скоро като посещение в музей. Започна с думите „Нарече ме миц, да еба неговата мама!“ и продължи с разглеждане на стълбищни площадки в компанията на униформен „екскурзовод“. Никога няма да забравя как униформените приемаха и предаваха ухото ми от стълбищна на стълбищна площадка с шамар по врата и с „Кой е миц бе, да еба твойта мама!“. Успях да преброя четири етажа и осем стълбищни площадки, но умножени по две (от качването и слизането)... Сега като ги смятам, прави общо шестнайсет (16) шамара по врата (без псувните). А тогава не познавах още и таблицата за умножение. След този инцидент Къоравия заяви, че съм ударил къоравото и с думите „Асан яде много бой, но ще яде и много голяма баница“ получих пари за ГОЛЯМ млечен сладолед. Две монети от 50 стотинки и една от 20.

Месец по-късно видях същите монети (2 x 50 и 1 x 20) да ми намигат от дъното в басейна на **Съвецката** армия. Басейнът се охраняваше денонощно. Там признателните „столичани“ от благодарност към **Съвецката** армия (че ги е довела от село на отговорни постове в столицата), хвърляха *на водата* (на вятъра) жълтите си стотинки. Но да хвърлиш *на вятъра* монети от 50 и от 20 стотинки означаваше, че или си бил много пиян или много... признателен. А „моите“ монети (2 x 50 и 1 x 20) присветваха от водата кажи-речи на една ръка разстояние. Униформен и двама цивилни стояха изправени с гръб към басейна. Трябваше да намокря ръката си до рамото, за да си прибера стотинките, но пречупването на светлината, създаващо измамно впечатление за близост, ме принуди да

се гмурна с дрехите... Отвратителният писък на милиционерската свирка ме свари тичащ към „Магарешкия рай“ (най-залесената част до бившата зоологическа градина). Залегнал и мокър, със затаен дъх очаквах в храстите опасността да отmine, но за зла участ в рамките на един месец, за втори път поведоха ухото ми към четириетажната сграда на Държавна сигурност. С парите за „голям млечен“ в шепа и с ухо в ръката на униформения милиционер, напразно опитвах да пресметна колко шамара по врата се падат на осем стълбищни площадки умножени по две... Видяха ми се *прекалено доста много* на брой и щом кракът ми усети паветата на бул. „Толбухин“ (сега бул. „Васил Левски“), с риск да остана без ухо, се отскубнах от ръката на другаря милиционер... И така с едни и същи пари (2 x 50 и 1 x 20) за по-малко от месец успях да купя от бай Тошо два големи млечни сладоледа.

А заради обмяната на парите през 1962 г. и последвалите я катаклизми, не успях да свържа живота си с този на дъщеря му Ани.

„Със сметаната дойде обмяната...“ пееше В`ански, визирайки бай Тошо (сладоледаджията).

„Новите“ пари (в съотношение 1:10) изместваха „старите“ от обращение и номиналната цена на абетата скочи двойно, от 5 „стари“ на една (1) „нова“ стотинка, а това се оказа пагубно за играта на топчета.

В сметаната и водката „Столичная“ по рафтовете в рибарския магазин, Михал (Къоравия) видя пръв „ръката на Москва“.

За Костичко (Чеха), Сметана си беше чешки композитор и докато В`ански пееше за сметана, промяна и черноморска скумрия, Чеха си консумираше „новия“ сладолед в неограничени количества и си плащаше без никакви задръжки... Аз обаче не бих сменил и един малък млечен сладолед дори срещу 10 (десет) сметанови. А след като и бай Тошо мина на сметанов, не виждах защо трябва да свързвам живота си с този на дъщеря му Ани.

След успешното бягство с парите на **Съвецката** армия, В`ански ме обяви за първия малолетен „активен борец“ в махалата и дори предсказа, че паметна плоча един ден ще напомня за приноса ни в борбата за човешки права.

Днес, 55 години по-късно, къщата на ул. „Славянска“, обявена за архитектурен паметник е предоставена на самосъбаряне...

Прозорците на Иван (Графа) не са мити от 1972 г.
Вèкича успя да избяга в Западна Германия през Югославия.
Михал Къоравия... не успя.
Кòстичко се пенсионира като дипломат от кариерата.
Никой не помни песните на Вански за черноморската скумрия...
Но една паметна плоча би напомняла за детството ни с вкус на млечен
сладолед (забранен заради салмонелата по яйцата).

---

[1] Алармè — прякор на викач (фр.). — Б.а. ↑

[2] миц — милиционер (жарг.). — Б.а. ↑

Издание:

Автор: Анди Андрюс

Заглавие: Завръщане в Сойертън Спрингс

Преводач: Весела Прошкова

Година на превод: 2011

Език, от който е преведено: английски (не е указано)

Издание: първо (не е указано)

Издател: Skypoint

Град на издателя: София

Година на издаване: 2011

Тип: роман

Националност: американска (не е указана)

Излязла от печат: 29.09.2011

ISBN: 978-954-390-075-6

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/13943>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.